

DEEL 2 RICHTINGGEVEND GEDEELTE

De gewenste ruimtelijke structuur van de stad

Ruimtelijk Structuurplan stad Turnhout

Inhoudstafel

HOOFDSTUK I: VISIE OP DE GEWENSTE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	149
1. UITGANGSPUNTEN VOOR DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING VAN TURNHOUT	149
2. KARAKTER EN ROL VAN TURNHOUT	152
HOOFDSTUK II: GEWENSTE RUIMTELIJKE STRUCTUUR.....	160
1. CONCEPTEN ALS BASIS VOOR DE GEWENSTE RUIMTELIJKE STRUCTUUR	160
2. SYNTHESE VAN DE GEWENSTE RUIMTELIJKE STRUCTUUR	167
HOOFDSTUK III: ONTWIKKELINGSPERSPECTIEVEN VOOR DEELSTRUCTUREN.....	170
III.1 DE RUIMTELIJK-NATUURLIJKE STRUCTUUR ALS ONDERLEGGER	170
1. VISIE EN CONCEPTEN	170
2. ELEMENTEN VAN DE GEWENSTE RUIMTELIJK-NATUURLIJKE STRUCTUUR	173
3. MOGELIJKE BELEIDSMAATREGELEN EN ACTIES	174
III.2 DE GEWENSTE NEDERZETTINGSSTRUCTUUR	178
1. VISIE EN CONCEPTEN	178
2. ELEMENTEN VAN DE GEWENSTE NEDERZETTINGSSTRUCTUUR	182
3. MOGELIJKE BELEIDSMAATREGELEN EN ACTIES	183
III.3. DE GEWENSTE RUIMTELIJK-ECONOMISCHE STRUCTUUR	211
1. VISIE EN CONCEPTEN	211
2. ELEMENTEN VAN DE GEWENSTE ECONOMISCHE STRUCTUUR	218
3. MOGELIJKE BELEIDSMAATREGELEN EN ACTIES	219
III.4 DE GEWENSTE STRUCTUUR VAN SPORT- EN RECREATIE	228
1. VISIE EN CONCEPTEN	228
2. ELEMENTEN VAN DE GEWENSTE STRUCTUUR SPORT EN RECREATIE	234
3. MOGELIJKE BELEIDSMAATREGELEN EN ACTIES	237
III.5 DE GEWENSTE VERKEERS- EN VERVOERSSTRUCTUUR	244
1. VISIE EN CONCEPTEN	244
2. ELEMENTEN VAN DE GEWENSTE VERKEERS- EN VERVOERSSTRUCTUUR	248
3. MOGELIJKE BELEIDSMAATREGELEN EN ACTIES	249

Hoofdstuk I: Visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling

1. Uitgangspunten voor de ruimtelijke ontwikkeling van Turnhout

1.1 De natuurlijke structuur als onderlegger voor de ruimtelijke ontwikkeling

Zowel stedelijke ontwikkelingen als het gebruik van open ruimte zijn oorspronkelijk bepaald door de natuurlijke structuur. Vele van deze relaties zijn ondertussen verloren gegaan. In plaats van de natuurlijke structuur nog verder te negeren, kan deze beter aangegrepen worden om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen een meerwaarde te geven.

De natuurlijke structuur is in Turnhout nog voelbaar als onderlegger, en er zijn nog open ruimten nabij de stad waar die structuur zichtbaar wordt. Door deze open ruimten te bewaren en de aanwezigheid ervan tot in het centrum en in de woongebieden te laten doordringen, kan de ruimtelijke kwaliteit van de stad sterk verhoogd worden en kan de natuurlijke structuur verhelderd worden.

'Harde activiteiten' worden gebundeld en geconcentreerd in en nabij de kern, wat tegelijk een functionele versterking van de kern in het bijzonder en van de woonfunctie in het algemeen betekent. Door een sterke relatie te voorzien tussen de kern en de open ruimte kan een karakteristiek geheel ontstaan.

1.2 Een duurzame ruimtelijke ontwikkeling

Ruimtelijke planning plaatst oplossingen in een langetermijnperspectief en in een ruimere context. Duurzaamheid is, conform de doelstelling die ook het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen vooropstelt, evenzeer een uitgangspunt voor het structuurplan Turnhout: *'Voorzien in de behoeften van de huidige generatie zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheid in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien.'*

Een belangrijk element voor een duurzame ruimtelijke ontwikkeling is het spaarzaam omspringen met ruimte. Op dat punt is het vertrekpunt in Turnhout gunstig. De stad is relatief compact uitgebouwd, de voorzieningen zijn vrij sterk geconcentreerd in de binnenstad en veel woongelegenheden liggen op loopafstand van de voorzieningen. Deze stedelijke kwaliteit kan verder worden uitgebouwd tot een troef voor Turnhout.

Een ander essentieel element voor meer duurzaamheid ligt op het vlak van de mobiliteit. Duurzame mobiliteit beoogt een goede bereikbaarheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid. Bereikbaarheid dient gegarandeerd te worden, zowel van het centrum als van de verschillende stadsdelen, aangezien dit van primair belang is voor

de economische ontwikkeling. De verschillende vervoerswijzen, auto, bus, trein en fiets verdienen hierbij evenveel aandacht.

Voor de verplaatsingen binnen de stad is een drastische omschakeling van auto naar langzaam verkeer noodzakelijk. De compactheid van de stad maakt het mogelijk een structureel netwerk voor fietsers en voetgangers uit te bouwen voor dagelijkse verplaatsingen. Nieuwe inplantingen van woningen en voorzieningen moeten in de toekomst de duurzame afwikkeling van de mobiliteit versterken.

1.3 Verhoging economische draagkracht stedelijk gebied

De selectie als regionaal economisch knooppunt heeft belangrijke consequenties voor Turnhout. Om een dynamische economische ontwikkeling tot stand te brengen dient uitgegaan van de lokaal sterke sectoren en dienen de specifieke kenmerken van de stad benut te worden om nieuwe activiteiten op gang te trekken.

Nieuwe strategieën kunnen er ook voor zorgen dat op een efficiënte manier ruimte voor nieuwe bedrijvigheid gerealiseerd wordt. Bepaalde vormen van economische activiteiten kunnen ook geïntegreerd worden in de kern. Turnhout zal zich profileren rond hoogwaardige economische activiteiten, met een accent op diensten, en zo een complementaire economische pool worden tussen het economisch netwerk van het Albertkanaal in het zuiden en de Noord-Brabantse steden in het noorden, en het stedelijk gebied Antwerpen met zijn haven in het westen.

1.4 Ruimtelijke kwaliteit als sluitsteen

Vanuit een sterke ruimtelijke structuur kan gebouwd worden aan een verhoogde beeldwaarde. Markante beelden, die vandaag als positief worden ervaren, dienen beklemtoond. De inbreng van eigentijdse sterke beelden kan de ruimtelijke kwaliteit verhogen. Dit geldt zowel voor bebouwing als voor het versterken van de natuurlijke structuur. Hiertoe zal bijzondere aandacht besteed worden aan de kwaliteit van de gebouwen, van het publiek domein en van de open ruimte. Aan de architectuur van nieuwe gebouwen, zowel publiek als privaat, zullen hoge eisen gesteld worden.

De ruimtelijke kwaliteit kan de uitstraling en de aantrekkingskracht van Turnhout sterk verhogen; het is een aspect dat zowel nieuwe inwoners als nieuwe bezoekers kan aanspreken. Ruimtelijke kwaliteit is ook een middel om zich te profileren en zich te onderscheiden van andere steden. Het specifieke karakter van Turnhout kan worden ondersteund door nieuwe beelden die enerzijds de stedelijkheid en anderzijds de openheid meer tot uitdrukking brengen.

1.5 Structuurplanning als continue activiteit

Het ruimtelijk structuurplan vormt een kader voor het ruimtelijk beleid in de toekomst. Hieraan kunnen andere beleidssectoren zoals huisvesting, economische ontwikkeling, milieu, verkeer, ... gekoppeld worden. Concrete projecten moeten aan het structuurplan getoetst worden. Op die manier wordt het ruimtelijk structuurplan een onderlegger voor het ontwikkelen van een samenhangend beleid. Het geeft de mogelijkheid om toekomstige behoeften op te vangen en biedt kansen om concrete ruimtelijke vragen in samenhang aan te pakken.

Het ruimtelijk structuurplan is tevens een basis voor permanente communicatie, zowel met bewoners over ruimtelijke vragen en problemen, als met de hogere overheid en investeerders over nieuwe plannen en initiatieven. Op die manier wordt het ruimtelijk structuurplan geen keurslijf voor de gemeente, maar een werktuig om nieuwe ontwikkelingen op gang te trekken en op te volgen.

2. Karakter en rol van Turnhout

2.1 Turnhout: Bezige Bijenkorf

Voor de ruimtelijke toekomst van Turnhout kan het beeld van een 'bezige bijenkorf' symbool staan:

- het bruist er van activiteit in een compacte ruimte;
- de bijenkorf staat open in een groene ruimte, maar maakt toch deel uit van een groter netwerk;
- er worden hoogwaardige producten voortgebracht, op basis van het beste uit de omgeving;

Door de specifieke ruimtelijke kenmerken, zoals het compacte stedelijk weefsel en de openheid rondom, volop uit te spelen kan Turnhout een heel eigen karakter krijgen en zijn rol duidelijker uitdrukken. Binnen het compacte stedelijk weefsel is er nog aanzienlijke ruimte om nieuwe activiteiten aan te trekken en zich als dynamisch stedelijk gebied te profileren

De korte afstand naar de open ruimte rondom is voor het centrumgebied een sterk pluspunt, naast andere reeds aanwezige pluspunten zoals de nabijheid van voorzieningen, evenementen in de stad, enz. die mensen doen beslissen in Turnhout te komen wonen. Deze laatste locatiefactoren zijn ook aanwezig in andere steden, maar de groene omgeving van Turnhout en het in de toekomst te versterken groene karakter in de stad, maken van Turnhout een uitzonderlijk en aantrekkelijk leefmilieu.

2.2 Turnhout als centrale stad in het Benelux-middengebied

De situering van Turnhout op niveau van de Benelux is zeer gunstig: tussen de Vlaamse Ruit in het westen en het zuiden, het Ruhrgebied in het oosten en de Brabantse steden en de Randstad in het noorden. De verbinding met de Vlaamse Ruit en het Ruhrgebied is goed via de E34. De verbinding met de Brabantse steden en de randstad dient verbeterd te worden. De specifieke ligging tussen België en Nederland maakt het voor Turnhout interessant om als bijzonder punt van uitwisseling te fungeren, zowel op economisch als op cultureel vlak.

In de hele Benelux is Turnhout het enige stedelijk gebied dat in een groot open ruimtegeheel gelegen is. Turnhout kan die ligging maximaal benutten, bijvoorbeeld om bedrijven aan te trekken door het aanbieden van een alternatief werkmilieu ten opzichte van de grote steden. Dit alternatief bestaat uit een groene omgeving, het ontbreken van files, de korte afstand wonen-werken binnen het stedelijk gebied, de rijke aanwezigheid van recreatiemogelijkheden, ... Kortom het stedelijk gebied Turnhout kan een nieuw soort bedrijvenklimaat als imago ontwikkelen door in te spelen op de huidige tendens van 'onthaasting'; steeds meer mensen wensen een leven met minder stress, en de verplaatsingen van en naar werk spelen hierin een grote rol.

TURNHOUT IN 2010

De files zijn blijven toenemen en maken de grotere steden op vele momenten zo goed als onbereikbaar. De dagelijkse verplaatsing vanuit het suburbaan woongebied naar het werk in de steden vormt een steeds zwaardere belasting voor vele mensen. Een aantal nieuwe bedrijven zijn zich in Turnhout komen vestigen om aan hun werknemers een 'filevrije' bereikbaarheid te kunnen bieden. Samen met de aangename woonomgeving, kort bij de open ruimte, en het gevarieerde aanbod aan woonmogelijkheden is dit een steeds belangrijker factor geworden voor vestigingskeuze geworden. Vele mensen hebben gekozen voor het wonen in de verschillende nieuwe woonprojecten die in Turnhout in de voorbije jaren zijn ontwikkeld. Zij beschouwen het als een luxe om per fiets en zelfs te voet naar hun werk te kunnen gaan.

In de omgeving van de E34 hebben tal van nieuwe bedrijven zich gevestigd op de nieuwe terreinen van Zevendonk en Waterheide. Niet alleen zijn er nieuwe sectoren tot ontwikkeling gekomen, maar de nieuwe bedrijven hechten ook veel belang aan hun imago: hoogstaande architectuur en een goede integratie in de omgeving. Er is zelfs een concurrentie ontstaan op het vlak van imago wat enkele pareltjes van bedrijfsarchitectuur heeft opgeleverd. Er zijn bezoekers die speciaal hiervoor naar Turnhout afzakken. De bouw van het markante poortcomplex op het knooppunt van de E34 en de N19 is ongetwijfeld een stimulans geweest voor deze evolutie. De ligging buiten de 'Vlaamse Ruit', die aanvankelijk een nadeel leek, heeft zich tot een attractiepunt omgevormd, en heeft bijgedragen tot de groei van de activiteiten in Turnhout.

2.3 Turnhout als regionale metropool van de Kempen

Turnhout is het uitgesproken centrum van de Kempen. Samen met Oud-Turnhout, Vosselaar en Beerse en vanuit een gebundelde dynamiek, kan de stad Turnhout haar rol van trekker van de Kempen versterken tot die van een regionaalstedelijk gebied met uitstraling op Vlaams niveau. Turnhout kiest ervoor om 'meer stad' te worden. Dit slaat om te beginnen op een verdere uitbouw en concentratie van voorzieningen. Dan ontstaat er meer drukte en beweging, op alle momenten van de dag, op elke dag van de week.

Dit betekent ook het laten ontwikkelen van nieuwe bedrijvigheid, die mee de toon van het stedelijk gebied aangeeft. Specialisatie in bedrijvigheid en hoogwaardige dienstverlening zoals bijvoorbeeld de 'Grafische Vallei' kan nieuwe tewerkstelling creëren binnen toekomstgerichte sectoren. 'Meer stad' staat ook voor meer inwoners en een hogere woondichtheid. Door stedelijke vernieuwingsprojecten kunnen heel wat nieuwe bewoners worden aangetrokken, die dan weer mee als draagvlak fungeren voor de nieuwe voorzieningen.

De stedelijkheid versterken betekent verder het uitbouwen van hoogwaardig onderwijs, ook in het hoger onderwijs, van een wervend toeristisch aanbod, van bovenlokale recreatievoorzieningen, ...

Door al deze keuzen kan het stedelijk gebied Turnhout uitgroeien tot een échte regionale stad, in elke zin van het woord. Het kan Turnhout een duidelijker imago geven als aantrekkelijk economisch, handels- en dienstencentrum met toeristisch-recreatieve troeven en met een boeiende woonkwaliteit.

TURNHOUT IN 2010

In de rij van de 13 Vlaamse regionaalstedelijke gebieden is Turnhout niet langer het kleine broertje. Het samenwerkingsverband met Oud-Turnhout, Vosselaar en Beerse is uitgegroeid tot een krachtig werkinstrument, dat aan het gehele gebied een sterke uitstraling heeft gegeven. De keuze om meer stad te worden heeft duidelijk zijn vruchten afgeworpen. Steeds meer instellingen, bedrijven, voorzieningen, ..., kiezen het stedelijk gebied Turnhout als vestigingsplaats. In de Kempen is de hiërarchie ten opzichte van de kleinstedelijke gebieden daardoor versterkt, en is Turnhout de échte Kempische metropool geworden.

De binnenstad van Turnhout heeft er heel wat activiteiten bijgekregen; naast het rijk geschakeerde commercieel centrum zijn er ook steeds meer bedrijfjes zich hier komen vestigen, vooral uit de dienstverlenende sfeer. Samen met de aangegroeide overheidsdiensten maken zij Turnhout tot een speerpunt van dienstverlening in de brede zin. De werknemers van deze overheids- en private diensten en het toenemend aantal bezoekers van het commercieel centrum zorgen voor een permanente gezellige drukte in de stad, waarin ook de toeristen -mede door het verruimde, innovatieve en professioneel gestuurde aanbod- en steeds meer hogeschoolstudenten zich mengen. Het spreekt vanzelf dat de horeca hiervan volop profiteert.

Deze ontwikkelingen hebben zich ook vertaald in een meer stedelijke architectuur. Turnhout heeft er een aantal markante nieuwe gebouwen bijgekregen die mee het beeld bepalen en bijdragen aan de stedelijke uitstraling. Vooral de nieuwe bebouwing aan het plateau boven de ondertunneling van de zuidelijke ring is een blikvanger.

2.4 Turnhout als voorzieningencentrum van het stedelijk gebied

In het stedelijk gebied is het centrum van Turnhout de enige uitgesproken concentratie van voorzieningen. Die rol zal nog versterkt worden door het aantrekken van nieuwe commerciële functies, maar vooral ook door de uitbouw van een zeer verscheiden aanbod van voorzieningen, dat verschillende soorten bezoekers kan aantrekken: mensen die komen om te winkelen, om zich te ontspannen, voor administratieve aangelegenheden, om kennis op te doen, ...

Zowel om nieuwe inwoners als om nieuwe bezoekers te winnen is het van belang dat Turnhout een interessant centrumgebied heeft waar veel om handen is, zowel overdag als 's avonds. Daarnaast moeten er in en aan de rand van het centrumgebied ook rustige ontmoetingsruimten zijn. Het is deze afwisseling van drukte en rust die nieuwe inwoners ertoe moet aanzetten om ook in of rond het centrum te gaan wonen.

Het publieke domein speelt hierbij een belangrijke rol. Het moet de bezoekers als het ware vanzelf de weg wijzen in de stad, en moet een echte ontmoetingsruimte zijn. Het 'stedelijk' karakter wordt in belangrijke mate bepaald door de publieke ruimte. Die bepaalt mee de 'ziel' van de stad.

TURNHOUT IN 2010

Het centrum van Turnhout is nu volledig heringericht, met de Grote Markt als sluitstuk en kroonjuweel. Hierdoor is er een uitgestrekt aangenaam wandel- en verblijfgebied ontstaan dat de verschillende voorzieningen en deelgebieden van het centrum met elkaar verbindt. Deze aangename sfeer heeft nieuwe commerciële voorzieningen aangetrokken en de leegstand van winkels is zo goed als verdwenen. De nieuwe podiumzaal heeft de dynamiek en de uitstraling van De Warande nog versterkt.

Het aantal bezoekers van het Turnhoutse centrum is fors toegenomen. Zij komen voor het gevarieerde aanbod aan voorzieningen, maar worden vooral ook aangetrokken door de ontspannen sfeer in het centrum die kuieren en flaneren stimuleert. Op de heringerichte Grote Markt en de verschillende kleinere pleintjes in het centrum valt altijd wel iets te beleven. Tal van activiteiten lokken hier telkens vele bezoekers. Ook in de diverse wijken zorgen actieve buurtverenigingen voor een gezellige, maar beheerste drukte.

Het centrumgebied van Turnhout is nu duidelijk het centrum geworden van het hele stedelijk gebied, wat zich laat voelen in de permanente drukte en beweging die er heerst.

De bereikbaarheid van het centrum is sterk verbeterd door een duidelijke parkeergeleiding vanaf de ring naar gedoseerde parkeergelegenheden rondom het centrumgebied. Deze parkeergelegenheden (boven- en ondergronds) vormen een mooie aanvulling op de aantrekkingspunten van het centrumgebied en worden onderling duurzaam en veilig verbonden, dit om de cultuurhistorische as met de commercieel-administratieve as te verbinden.

2.5 Turnhout als aantrekkelijke woonstad

In het regionaalstedelijk gebied Turnhout zijn de mogelijkheden legio om een verscheiden aanbod aan kwalitatieve woonmilieus te voorzien. Een streefgetal van 100 000 inwoners maakt dat er creatieve oplossingen moeten worden bedacht om deze mogelijkheden optimaal te benutten.

De ambitie van Turnhout hierbij is het stedelijk milieu aantrekkelijk te maken voor alle bevolkingsgroepen: terwijl het woningbestand daar nu vooral kleine gezinnen aantrekt (jongeren en ouderen) zal in de toekomst ook aandacht worden besteed aan andere doelgroepen. Belangrijk is in te spelen op de toekomst, op de tendensen en de evoluties op vlak van bevolkingssamenstelling en woonwensen. Zo is er bv. de toename van éénoudergezinnen en de tweeverdieners met weinig tijd; beide categorieën zijn gebaat bij het wonen op korte afstand van voorzieningen. Door het aanbieden van nieuwe woningtypes en het aantrekkelijk inrichten van de woonomgeving kan Turnhout heel wat nieuwe inwoners aantrekken.

De kansen van de binnenstad kunnen hierbij vergroot worden door de nabijheid van voorzieningen als een kwaliteit uit te spelen. Niet alleen voor een oudere bevolking en voor kleinere huishoudens, maar ook voor actieve gezinnen met een krap tijdsbudget kan de binnenstad een interessant vestigingsalternatief worden ten overstaan van een suburbaan woonmilieu.

Door een aantrekkelijk woningaanbod moet Turnhout de suburbanisatietrend van de voorbije 30 jaar kunnen omkeren. De nabijheid van de open ruimte vanuit de stad is een bijzonder pluspunt. Verstevigen van onderlinge relaties brengt beide nog dichter tot mekaar. Het concept van 'wonen in het groen' kan een nieuwe betekenis krijgen: woningprojecten in de stad met veel groen in de woonomgeving kan het beste van twee werelden bij elkaar brengen: aangenaam en rustig wonen, en toch dicht bij alle voorzieningen.

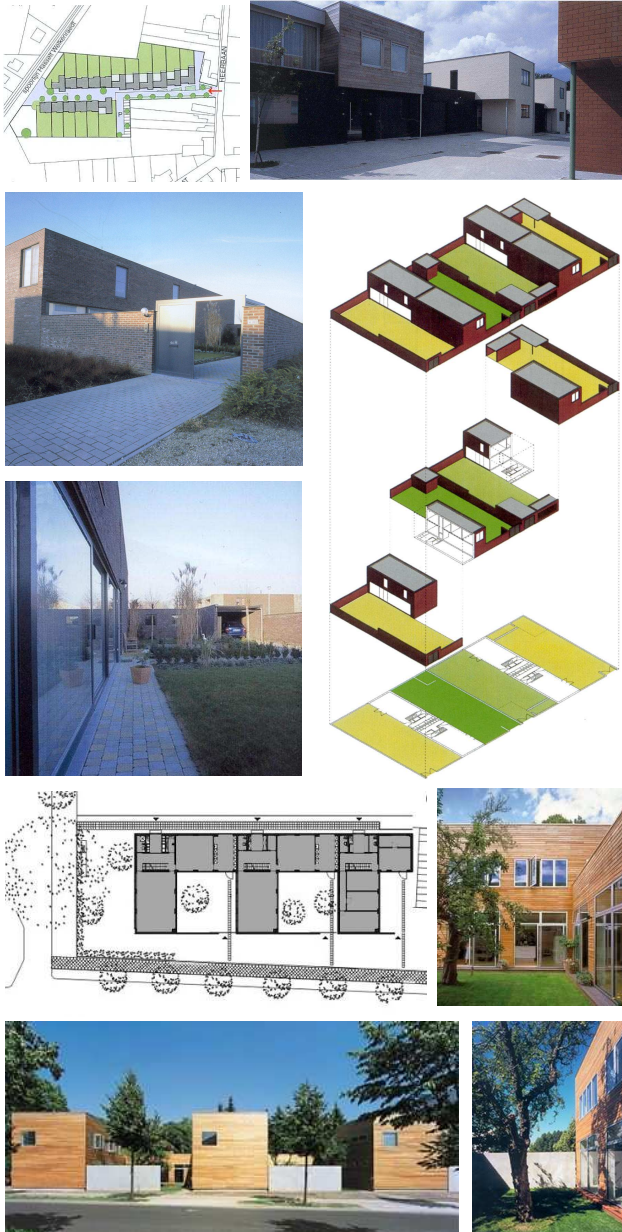
Door een verstandig omspringen met de juiste gradatie van private buitenruimte, naar semi-private ruimte en publieke ruimte, kan een optimaal gebruik van deze open ruimte gerealiseerd worden, wat de woonkwaliteit zeer sterk positief beïnvloedt.

Turnhout heeft een aantal woongebieden met verschillend karakter te bieden. De specifieke voordelen van elk woongebied moeten sterker in de verf gezet worden.

TURNHOUT IN 2010

Het aantal inwoners van Turnhout is in de voorbije jaren sterk gestegen. Het aandeel van de binnenstad is hierin zeer groot. Dit heeft met verscheidene factoren te maken. Om te beginnen is het wonen dicht bij voorzieningen veel beter in de markt komen liggen. De veranderende tijdsgeschiedenis en het belang van levenskwaliteit hierin heeft veel mensen doen beseffen dat bij het wonen buiten de stad de verplaatsingen met de auto een onredelijk beslag op hun tijdsbesteding leggen.

Een andere factor is dat er in de binnenstad verschillende zeer interessante woonprojecten zijn gerealiseerd. Door de grote open ruimten die nog in de binnenstad aanwezig waren is het mogelijk geweest om in een stedelijke omgeving ruime woningen te ontwikkelen in een rustige groene omgeving. Tal van kleine parkjes maken de woonomgeving hier zeer aangenaam. Op deze manier is er zelfs een 'Turnhouts woonmodel' ontstaan: stedelijk, overal dichtbij, en tegelijk groen en rustig.

2.6 Turnhout als groene stad

Het contrast tussen het compacte stadsweefsel en de uitgestrektheid van aantrekkelijke natuurgebieden daar rond is een troef die Turnhout dient uit te spelen. In de vier windrichtingen wordt Turnhout omringd door open ruimtegebieden. Behoud en versterking ervan is prioritair. Versterking kan bijvoorbeeld door betere natuurverbindingen uit te bouwen, en zo meer samenhangende en gediversifieerde natuurgebieden te ontwikkelen, tot over de gemeentegrenzen heen.

Turnhout kan zich op die manier profileren als een groene stad, met groen dat vanuit de natuurlijke open ruimte infiltreert tot in de binnenstad. De nabijheid van dergelijke groengebieden is een belangrijk gegeven voor de woonkwaliteit van de stad. Het is dan ook van belang dat gezocht wordt naar een grotere toegankelijkheid van deze gebieden.

De grote open ruimten rond de stad maken Turnhout ook geschikt als een vitaal landbouwgebied. De verscheidenheid van ligging, schaal en ondergrond wordt het uitgangspunt voor een diversiteit in de agrarische productie. In de structurele landbouwgebieden is ruim plaats voor de intensieve landbouw.

Op andere plaatsen moet het landbouwbeleid gebaseerd worden op gradaties van medegebruik, en op het zoeken naar mogelijkheden voor agrarische verbreding, o.a. in de richting van recreatie en toerisme. Dergelijke 'verbreding' van de landbouw manifesteert zich onder meer via verwevingcategorieën, beheersovereenkomsten en aangepaste ruilverkavelingen.

De toekomst voor de landbouwsector ligt op lange termijn in het zoeken naar nieuwe activiteiten die de vraag vanuit de stad naar meer recreatie en naar gezonde landbouwproducten kunnen combineren met de uitbouw van een kwalitatief netwerk van open ruimtegebieden.

TURNHOUT IN 2010

De reputatie van Turnhout als 'groene stad' is nu wijd en zijd bekend. In Vlaanderen zijn er niet veel steden die een gelijkaardige groene omgeving kunnen bieden, van deze kwaliteit en omvang. Dit oefent een aantrekkingskracht uit zowel op nieuwe inwoners als op bezoekers. Voor natuurliefhebbers en beoefenaars van zachte recreatie is Turnhout een begrip geworden. De ontwikkeling van fietsroutes en de bouw van nieuwe bruggen over de barrières van kanaal en E34 hebben de open ruimte nog beter bereikbaar gemaakt vanuit de binnenstad.

Ook de landbouwsector is mee van dit imago gaan profiteren. De aanhoudende voedselschandalen en ziekte-epidemies bij dieren hebben de sector resoluut doen kiezen voor de opbouw van een regionaal gebaseerde keten van gezonde landbouwproducten, met een strenge interne controle. Zo is 'Het Turnhoutse' een kwaliteitslabel geworden voor kwalitatieve landbouwproducten uit een ruime regio rond Turnhout.

Het 'uithangbord' en informatiecentrum van deze hele organisatie bevindt zich in het centrum van Turnhout. Samen met de organisatie van recreatief medegebruik, de ontwikkeling van landbouw- en natuureducatieve projecten en een groeiende vorm van hoevertoerisme, heeft deze evolutie de landbouwsector een hele nieuwe dynamiek gegeven. Naast gezonde en kwalitatieve landbouwproducten is er ook de productie van bio-brandstoffen en het opwekken van groene stroom een nieuwe toekomst voor de landbouw.

2.7 Turnhout als toeristisch-recreatieve attractiepool

De ligging van Turnhout, volledig omgeven door een grensoverschrijdend open ruimtegebied, biedt sterke kansen voor de ontwikkeling van het streektoerisme. De studie over het 'Grenslandschap Taxandria' die bij de plancontext werd vermeld, maakt de potenties van de ligging van Turnhout duidelijk. Turnhout is omgeven door verschillende open ruimten met heel eigen karakteristieken: in het noordoosten de 'Landgoederenzone', in het zuidoosten het 'Moerengebied', in het zuidwesten de 'Kempische heuvelrug' en in het noordwesten het 'Markdal'.

De combinatie van deze natuurlijke omgeving met het toeristisch potentieel van het historisch centrum en de korte afstand tussen dat centrum en de natuurgebieden, creëert ontwikkelingskansen met sterke perspectieven. Ook op het vlak van werkgelegenheid. Streektoerisme zit in de lift en heeft een belangrijk economisch potentieel. In de visie op streektoerisme als ontwikkelingsperspectief speelt het kanaal een belangrijke rol. Het kan een infrastructurele en landschappelijke drager zijn van deze ontwikkeling.

TURNHOUT IN 2010

De toeristen hebben de mogelijkheden van Turnhout ontdekt. Hun aantal groeit nog elk jaar aan. Het toerismehuis wordt verder uitgebouwd om die stroom aan bezoekers (toeristen, inwoners, ...) zo goed mogelijk op te vangen en verder te helpen (vrijtijdsloket). De toeristische dienst in nauw overleg en samenwerking met TRAM 41 (Turnhoutse Route Archief en Musea) werkten een divers innovatief aanbod uit, met een bijzonder luik naar jongeren en kinderen. Ook met stads- en museumgidsen, horeca, logies en andere private en publieke actoren worden structurele afspraken gemaakt en projecten opgezet.

Naast het eendagstoerisme zijn vooral de meerdaagse (fiets)vakanties het grote succes. Met Turnhout als uitvalsbasis en het fietsknooppuntensysteem als groen netwerk, zijn boeiende fietsroutes ontwikkeld. Vooral het 'Klavertjevier' kent heel veel aantrek: een vierdaags verblijf in Turnhout, met elke dag een fietstocht in een andere windrichting. Bij terugkeer tegen de avond is er dan gelegenheid om de charmes van het stadscentrum te ontdekken, om een wandeling langs de kanaaloevers te maken, en te eindigen in één van vele restaurantjes. De nabijheid van de grens als 'culturele' hinderpaal, wordt omgezet in een verder aan te boren doelgroep, en samenwerking wordt gestimuleerd.

De belangstelling voor deze meerdaagse fietsvakanties groeide zo snel dat aanvankelijk de verblijfsmogelijkheden wat achterop bleven. Intussen is die achterstand ingehaald en is er een waaier van mogelijkheden: er zijn enkele hotels bijgekomen, zowel in het centrum als aan de rand van de open ruimte, het aanbod voor een verblijf op de hoeve groeit nog steeds, en ondersteund door het Stadsbestuur zijn een aantal bewoners een 'bed and breakfast' formule gaan aanbieden. Ook voor de jeugd werd in het centrum een aangepaste verblijfsinfrastructuur opgetrokken.

De jachthaven is een ander succesverhaal. Niet alleen heeft ze heel de omgeving van de Nieuwe Kaai doen heropleven, maar de boottoeristen waarderen de zeer korte loopafstand naar het stadscentrum met zijn toeristische bezienswaardigheden. De (dikwijls meer gegoede) boottoeristen zijn ook goede klanten geworden

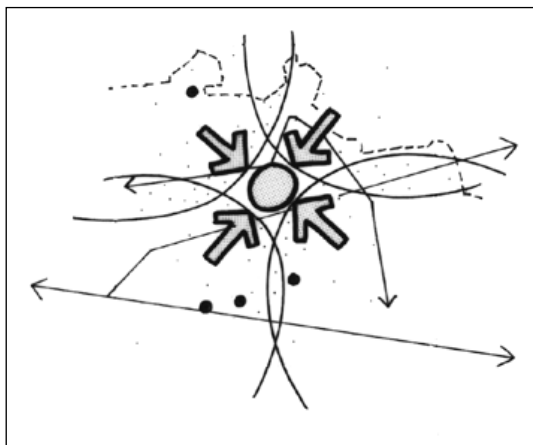
van de Turnhoutse middenstand. Door de speciale verlichting is het ook 's avonds een baken langs het kanaal dat wandelaars aantrekt van uit heel de omgeving.

Hoofdstuk II: Gewenste Ruimtelijke structuur

1. Concepten als basis voor de gewenste ruimtelijke structuur

De visie op de ruimtelijke ontwikkeling, zoals in het voorgaande hoofdstuk beschreven, wordt nu vertaald in 'concepten'. Dit zijn meer concrete ruimtelijke principes die te lokaliseren zijn op de kaart. De verschillende concepten zijn de bouwstenen van de gewenste ruimtelijke structuur. Samen gevoegd leveren zij de onderlegger van die gewenste ruimtelijke structuur, die in het tweede deel van dit hoofdstuk wordt voorgesteld.

De concepten worden verder concreet inhoudelijk ingevuld in hoofdstuk III, bij de ontwikkelingsperspectieven voor de deelstructuren.

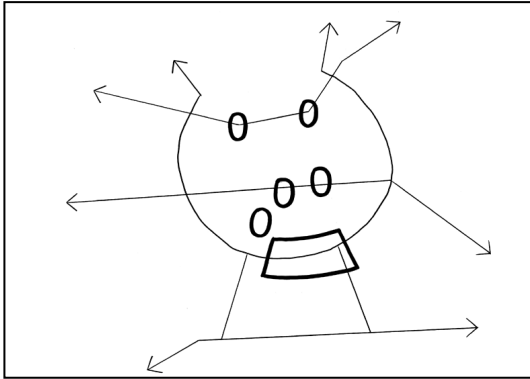

1.1 Turnhout, middelpunt van het klaverblad van de Kempen

Het stedelijk gebied Turnhout vormt de regionale aantrekkingspool voor de Kempen. Turnhout zal zijn positie in de regio versterken door het draagvlak voor nieuwe functies te verhogen. Door het aantrekken van nieuwe regionale voorzieningen wordt Turnhout de onmiskenbare hoofdstad van de Kempen.

Deze positie wordt nog versterkt wanneer de landsgrenzen vervagen en Turnhout ook ruimtelijk het middelpunt vormt van 'Taxandria', een grensregio die zich als een klaverblad rondom Turnhout ontvouwt.

1.2 Een meerpolige structuur voor de binnenstad als knooppunt van handel en diensten in stedelijke Oost-West band

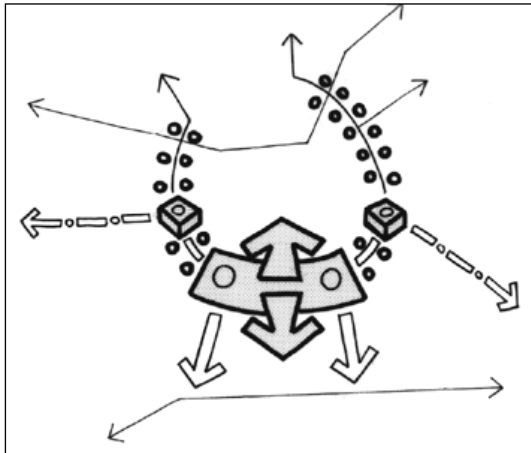

Bij de verdere ontwikkeling van Turnhout is de versterking van de bestaande stedelijke oost-west band de leidraad. De as N12- N18 is de ruggengraat van deze band, en de binnenstad van Turnhout vormt hierop het knooppunt van handel en diensten. Deze rol als handels- en dienstencentrum voor de regio kan worden versterkt door meerdere centrumpolen te ontwikkelen.

Op dit moment heeft Turnhout één centrumpool rond de Markt. Om het stedelijk karakter in de toekomst te verhogen wordt gestreefd naar een structuur van de binnenstad met ontwikkelingskansen voor meerdere polen of activiteitscentra, elk met een eigen karakter. Naast de commerciële voorzieningen en de publieke dienstverlening van tal van overheidsinstellingen is hier ruimte voor nieuwe vormen van werkgelegenheid in de private dienstensector en in kleine bedrijfjes.

- de Markt en het historisch centrum blijven uiteraard de belangrijkste centrumpool, met de belangrijkste commerciële voorzieningen.
- de stationsomgeving kan een veel sterkere rol in het centrum gaan spelen. Trein- en busstation vormen samen een sterke knoop van openbaar vervoer. Een concentratie van kantoren met ondersteunende horeca- en commerciële voorzieningen kan dit gebied een nieuwe dynamiek geven, zodat het kan uitgroeien tot een nieuwe activiteitenpool. De stationsomgeving biedt hiervoor voldoende ruimte.
- bij de aanleg van een plateau over de ondertunnelde zuidelijke ring ontstaat de mogelijkheid om hier voorzieningen en complementaire commerciële functies in te planten. Zo kan hier een specifieke activiteitenpool ontwikkeld worden, die meer op autobereikbaarheid is gericht.
- de Oude Kaai en de Nieuwe Kaai zijn twee plekken die veel mogelijkheden hebben om uit te groeien tot nieuwe attractiepolen in de stad, in het kader van de herwaardering van de kanaalomgeving. Aan de Nieuwe Kaai is al een aanzet gegeven met de vestiging van de jachthaven en de ontwikkeling van horeca-activiteiten.
- met de herontwikkeling van de Blairon-kazerne is een aanzet gegeven tot de uitbouw van een nieuwe activiteitenpool, ook weer met een eigen karakter: economische bedrijvigheid, administratie en opleiding, gecombineerd met aanvullende voorzieningen.

1.3 Omgeving ring: concentratie van stedelijke activiteiten

De omgeving van de ring biedt ruimte voor de vestiging van stedelijke functies. Door die functies op enkele plekken te concentreren geeft dit de mogelijkheid om het stedelijke karakter van Turnhout te versterken. De functies aan de ring moeten complementair zijn aan de functies in het centrum.

Nieuw stedelijk plateau aan de zuidkant

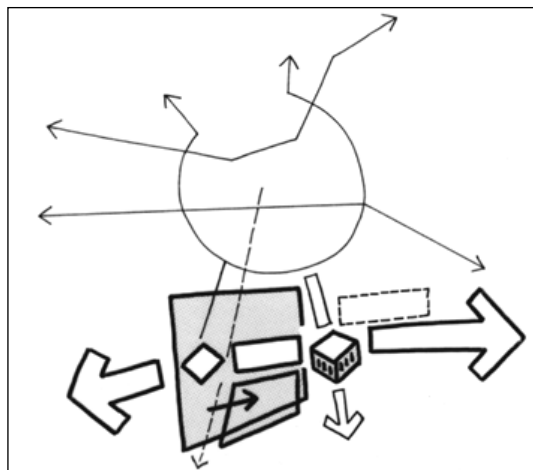
Door aan de zuidkant van de binnenstad de ring in tunnel te leggen wordt niet alleen een zware barrière in de stad weggewerkt, maar ontstaat bovengronds ook ruimte voor de inplanting van nieuwe stedelijke functies. Zo ontstaat de mogelijkheid om naast het centrumgebied een complementaire stedelijke ruimte toe te voegen. Hier kunnen naast de al bestaande activiteiten nieuwe functies worden toegevoegd. Het nieuwe zwembad in het stadspark zou dan ook meteen in de stad komen te liggen.

Door een kwalitatieve inrichting van deze omgeving en door een kwalitatieve architectuur van de bebouwing kan hier een sterk nieuw stadsbeeld gecreëerd worden als handelsmerk van Turnhout.

Knooppunten aan kruispunten van ring en as N12-N18

De N12 en de N18 zijn belangrijke assen voor openbaar vervoer, en daarom zijn de kruispunten ervan met de ring aangewezen als concentratiepunten voor stedelijke activiteiten. Deze zijn dan niet alleen goed bereikbaar voor het autoverkeer, maar ook voor het openbaar vervoer.

1.4 E34: drager van economische activiteit

De omgeving van de autosnelweg E34 is de aangewezen plaats voor de vestiging van industrie. Hier worden nieuwe terreinen aangesneden voor de inplanting van bedrijven, door de uitbreiding van het bedrijventerrein Veedijk, en door een reservering voor de toekomst in Waterheide.

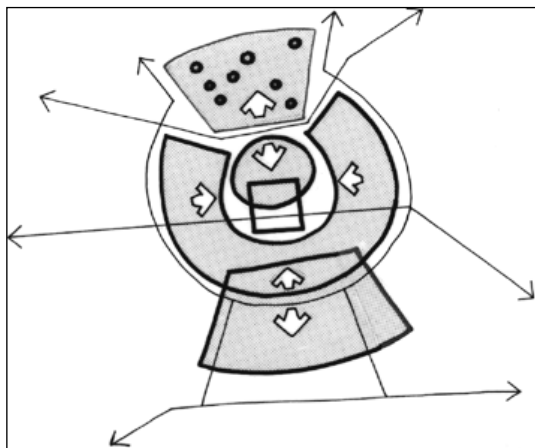
De multimodaliteit van de bestaande en nieuwe bedrijventerreinen kan versterkt worden door een nieuw station zuid te voorzien.

Kruising van E34 met N19: economische poort van Turnhout

Om het industriegebied van Turnhout een sterker imago te geven wordt aan de kruising van de E34 en de N19, tevens de belangrijkste toegang tot het industriegebied, een 'economische poort' gecreëerd. Dit houdt enerzijds de reorganisatie in van dit complexe kruispunt, met een verbeterde toegang tot het industrieterrein Veedijk en tot een toekomstige uitbreiding op Waterheide.

Anderzijds voorziet dit ook een concentratie van bebouwing op die plaats, waarin kantoren en voorzieningen ten behoeve van bedrijven kunnen ondergebracht worden. Door hieraan een krachtig beeld te koppelen kan deze plaats een visueel baken worden van Turnhout, zowel van op de N19 als van op de E34.

1.5 Woongebieden met grote diversiteit

Zowel in de binnenstad als in de rand worden woongebieden met een sterke aantrekkingskracht gecreëerd, die een grote verscheidenheid bieden aan woonomgevingen en woonvormen. Zo kan een ruime keuzemogelijkheid ontstaan, van wonen in hogere dichtheden in het centrum van de kernen tot wonen in een groene omgeving in de rand.

Hierbij moet het wonen in de kern aantrekkelijker worden gemaakt. Naast rijwoningen en appartementen kunnen nieuwe woningtypes worden ontwikkeld. De woonomgeving moet meer groen en meer ontmoetingsruimte bieden. Een interessante woonomgeving kan een belangrijk motief worden voor het wonen in de kern. Ook in de groene rand worden verschillende woontypes aangeboden, en krijgt elke woonomgeving een specifiek karakter.

Enkele voorbeelden van mogelijke woonsituaties:

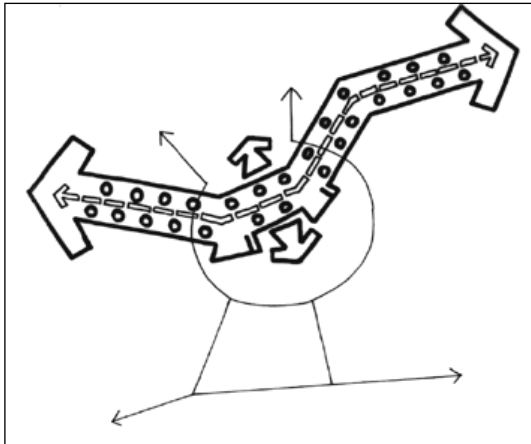
'Wonen in het stadshart' kan symbool staan voor het wonen in het centrumgebied, temidden van de voorzieningen.

'Wonen tussen centrum en ring' staat voor rustiger woongebieden, met meer ruimte voor publiek en privaat groen, maar toch op loopafstand van de voorzieningen.

'Wonen tussen stad en werk' is het beeld voor de zuidelijke woongebieden buiten de ring, op fietsafstand van het centrum en van het industriegebied, met ruimte voor woningen met tuinen, en met eigen basisvoorzieningen. Veilige fietsverbindingen moeten de aantrekkingskracht van deze wijken versterken.

'Wonen in het park' kan het leidbeeld worden voor een nieuw te ontwikkelen woongebied boven het kanaal, met veel publieke groene ruimte, zicht op het water en nieuwe voetgangers- en fietsverbindingen over het kanaal naar het centrum.

1.6 Kanaalomgeving als attractiepool

Het kanaal is een belangrijk structureel element in de stad, maar ligt vandaag wat verborgen en is visueel weinig aantrekkelijk ter hoogte van de kanaalkommen. Het kanaal is te weinig zichtbaar en voelbaar in de stad, zeker voor de stadsbezoeker. Dit heeft te maken met het industrieel verleden van het kanaal, waardoor deze omgeving als een 'achterkant' van de stad ervaren wordt, met de Oude en Nieuwe Kaai, het rangeerterrein, kolen- en houthandel, ...

De herwaardering van de kanaalomgeving moet dit tot één van de belangrijke aantrekkingspunten in de stad maken, zowel voor de bewoner als voor de bezoeker. Het kanaal kan een katalysator worden voor de stedelijke vernieuwing in Turnhout.

Kanaalkommen als attractiepolen voor stedelijke functies

In de omgeving van de kanaalkommen is ruimte voor de inplanting van nieuwe stedelijke functies: wonen, horeca, recreatie, ... De herinrichting van de ruimte kan het tot een gegeerde woonplek maken. Daarnaast kunnen andere functies dit tot een levendige plaats in de stad maken, voor de bewoners én voor de toeristen.

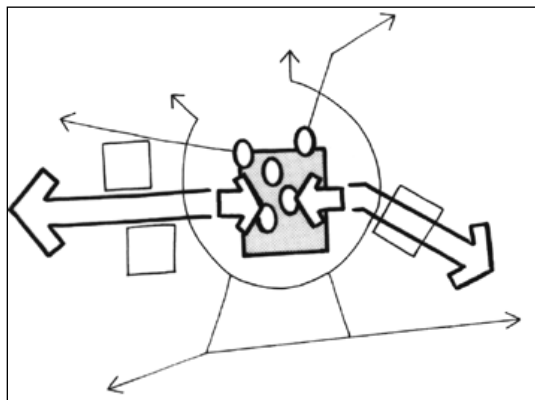
Kanaal als lineair park

Het kanaal wordt een aantrekkelijke groene as doorheen het stedelijk gebied waaraan verschillende recreatieve functies gekoppeld worden. Belangrijk is de accentuering van de verschillende landschappen die doorkruist worden, zodat de recreant een gevarieerd beeld wordt geboden (bv. van op de fiets). Ook vanuit de stad en de andere gemeenten dient het kanaal een sterkere visuele beeldwaarde te krijgen. De wisselwerking tussen beide waterkanten zal hierbij versterkt worden.

Kanaal als as voor langzaam verkeer

De kanaaloevers vormen een korte verbinding tussen verschillende delen van de stad. Ze kunnen goed worden uitgerust voor fietsers en voetgangers. Aanvullend kan ook de verbinding tussen beide oevers een rol gaan spelen. Naast de bestaande ophaalbruggen dienen enkele vlotte oversteken voor fietsers en voetgangers voorzien te worden die de barrièrewerking van het kanaal verminderen. Zo zou bijvoorbeeld het Bels Lijntje in het centrum van de stad kunnen vertrekken.

1.7 Binnenstad: knooppunt van handel en diensten in stedelijke Oost-West band

Bij de verdere ontwikkeling van Turnhout is de versterking van de bestaande stedelijke oost-west band de leidraad. De as N12- N18 is de ruggengraat van deze band, en de binnenstad van Turnhout vormt hierop het knooppunt van handel en diensten.

Deze rol als handels- en dienstencentrum voor de regio wordt versterkt. Naast de commerciële voorzieningen en de publieke dienstverlening van tal van overheidsinstellingen is hier ruimte voor nieuwe vormen van werkgelegenheid in de private dienstensector en in kleine bedrijfjes.

Plekken voor stedelijke vernieuwing

De binnenstad biedt nog een aantal interessante plekken voor nieuwe projecten, waar handel, bedrijvigheid en wonen kunnen gecombineerd worden. Naargelang de ligging zal het hoofdaccent op bedrijvigheid, handel of wonen komen te liggen.

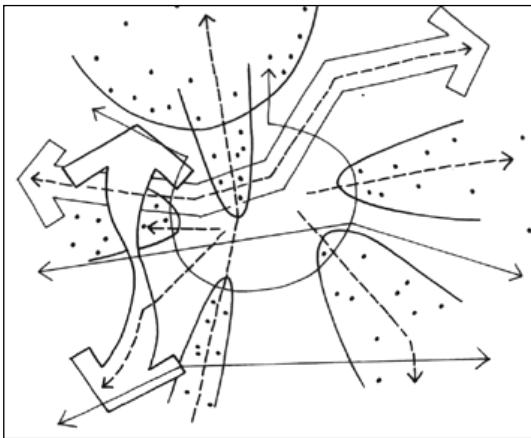
Groeperen van voorzieningen

De aantrekkingskracht van het centrumgebied kan vergroot worden door de voorzieningen naar aard te concentreren op bepaalde plaatsen, en zo de eigenheid van verschillende plekken te versterken.

Publieke ruimte vergroten

Het gedeelte van de binnenstad dat door stadsbezoekers wordt 'belopen' moet aanzienlijk worden verruimd. Dit kan door de inrichting van de publieke ruimte te benutten om bezoekers op een gerichte manier ook andere interessante stadsdelen te laten ontdekken.

1.8 Stad temidden van open ruimte

Turnhout moet zijn unieke ligging als stad temidden van de open ruimte maximaal benutten en als troef uitspelen. Deze ligging moet tot in de woongebieden en het centrum van de stad voelbaar worden gemaakt, zowel voor de stadsbewoner als voor de stadsbezoeker.

Sterker contrast tussen bebouwde en onbebouwde ruimte

Door de grenzen tussen bebouwing en open ruimte scherper te maken wordt het specifiek karakter van Turnhout duidelijker. Op die grenzen kan door verdichting van de bebouwing 'het begin van de stad' sterker in de verf gezet worden.

Natuurgebieden verbinden – Waaier van natuurgebieden

Turnhout heeft een aantal waardevolle natuurgebieden. Door deze onderling te verbinden kan de waarde en de betekenis ervan nog vergroot worden.

De belangrijkste natuurgebieden rond het stedelijk gebied Turnhout (Liereman, Turnhouts Vennengebied, De Dongen, duinencomplex tussen Vosselaar en Lille, ...) maken deel uit van een groter geheel: de natuurgebieden treden op als kernen van grotere natuurgebieden waarvan de natuurwaarde gradueel afneemt naar de randen toe, en die overgaan in stadsondersteunend groen.

Levensvatbare landbouw

De grote aaneengesloten open ruimte in het noorden en het zuiden van Turnhout laat toe een levensvatbare landbouwexploitatie te organiseren. Door een verbreding van de activiteiten kan de economische betekenis van deze sector versterkt worden. Wanneer dan ook nog gekozen wordt voor duurzame en gezonde landbouw zou het 'Turnhoutse' tot een kwaliteitslabel kunnen uitgebouwd worden.

Een ster van recreatieve routes

Vanuit het centrum en doorheen de woongebieden kunnen groene straten en groene vingers de verbindingen naar de open ruimte verduidelijken. Dit maakt de woonomgeving aantrekkelijker en versterkt het beeld van Turnhout als groene stad. De groene vingers kunnen tevens fungeren als verbindingen voor langzaam verkeer tussen stad en open ruimte, en als vestigingsplaatsen voor recreatievoorzieningen.

2. Synthese van de gewenste ruimtelijke structuur

Wanneer op de ondergrond van de bestaande ruimtelijke structuur de verschillende concepten worden samengevoegd, ontstaat het beeld van de gewenste ruimtelijke structuur. Hierna worden kort de belangrijkste kenmerken van de bestaande ruimtelijke structuur in herinnering gebracht, en vervolgens wordt de gewenste ruimtelijke structuur en het gewenste beeld van stad en landschap geschetst.

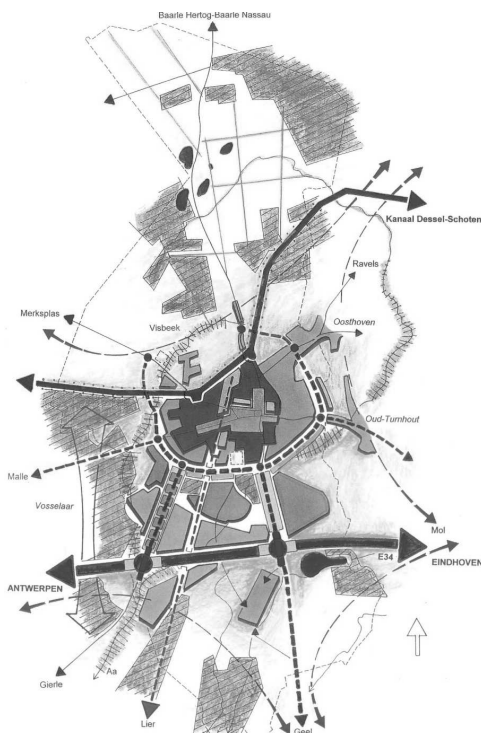
2.1 Bestaande ruimtelijke structuur als vertrekpunt

De bestaande ruimtelijke structuur is historisch gegroeid. In deze structuur zijn zowel knelpunten als potenties aanwezig. Knelpunten dienen weggewerkt te worden of verzwakt, potenties zijn een aanleiding om de ruimtelijke structuur te verbeteren. Een goede ruimtelijke structuur is immers een noodzakelijke voorwaarde voor kwaliteit.

De analyse en synthese van de verschillende ruimtelijke systemen werden geïntegreerd op de kaart van de bestaande ruimtelijke structuur van Turnhout. Turnhout is gelegen tussen twee belangrijke infrastructuur: het kanaal en de autosnelweg. De bebouwing concentreert zich voornamelijk tussen beide lineaire elementen, waarbij het kanaal fungeert als groene lijn en de autosnelweg als drager van de industrie. De binnenstad wordt omringd door een ringweg die in verbinding staat met radiale steenwegen naar de buurgemeenten. Ten noorden van het kanaal en ten zuiden van de autosnelweg beschikt Turnhout over een waardevolle open ruimte. Ook van structureel belang is de groene corridor tussen Turnhout en Vosselaar.

De belangrijkste knelpunten zijn de barrièrewerking van de autosnelweg, de ringweg en de radiale steenwegen, evenals de sterke auto-gerichtheid in de stad ondanks de korte afstanden. Verder is er gevaar voor de aantasting van de open ruimte door uitdeinende bebouwing.

De voornaamste kwaliteiten van de bestaande ruimtelijke structuur zijn de aanwezige open ruimte rondom de stad gecombineerd met het compacte karakter van de binnenstad; de concentratie van de industrie langs de autosnelweg met een mogelijkheid tot multimodaliteit ter hoogte van de kruising met de spoorweg. Ook de concentratie van handel en diensten in de binnenstad met de Grote Markt als potentiële draaischijf van het stedelijke leven is een sterk punt.

2.2 Gewenste ruimtelijke structuur (kaart 1)

Turnhout heeft een duidelijke en leesbare structuur en is in grote lijnen opgebouwd uit 4 componenten: het **bebouwd gebied** ligt bijna volledig tussen de autosnelweg in het zuiden en het kanaal in het noorden, waardoor de **open ruimte** rond de stad gevrijwaard is gebleven. Een functioneel **verkeersnet** maakt de stad goed bereikbaar en langs de autosnelweg ligt een uitgestrekt maar geconcentreerd **bedrijventerrein**. De opdracht bestaat erin deze duidelijke karakteristieken te versterken en zo de leesbaarheid van de stad te verhelderen.

De nodige uitbreiding van het woningareaal in Turnhout wordt in eerste instantie opgevangen door verdere bebouwing en verdichting van de woongebieden tussen de autosnelweg E34 en het kanaal. In de verdere toekomst kan ten noorden van het kanaal een woongebied worden ontwikkeld met een eigen karakter, dat de openheid van dit gebied als uitgangspunt neemt.

De directe nabijheid van open groene ruimten rond de stad wordt een belangrijk element in de toekomstige ruimtelijke structuur. Dit houdt enerzijds het behoud van deze open ruimte in, en anderzijds het laten doordringen van groene structuren tot in het stedelijke weefsel. Dit kan door tussen stad en open ruimte verbindingen te realiseren. Hierdoor wordt de open ruimte meer voelbaar en zichtbaar in de stad. Veel aandacht gaat hierbij ook naar de bebouwingsranden en de overgangen van bebouwing naar open ruimte. Recreatieve voorzieningen zijn in die groene verbindingen geïntegreerd en verbonden met de woongebieden.

Turnhout bouwt zijn stedelijke en regionale voorzieningen verder uit, in complementariteit met de kleinere kernen in het stedelijk gebied: Beerse, Vosselaar en Oud-Turnhout. Naast de Markt en de centrumstraten worden de stationsomgeving en het plateau over de ring in het zuiden belangrijke vestigingsplaatsen hiervoor. Op die manier krijgt Turnhout in de toekomst drie belangrijke activiteitenpolen. Dit versterkt het stedelijk karakter. Wanneer bijzondere aandacht gaat naar de architectuur van de nieuwe voorzieningen in deze knooppunten, ontstaat ook een krachtig nieuw stadsbeeld.

Industriële activiteiten vinden door uitbreiding, concentratie en verdichting ruimte op de bedrijventerreinen bij de E34. De uitbreidingszone kan multimodaal ontsloten worden. Goed gebufferde randen zorgen voor een goede overgang van woongebieden naar de open ruimte. Andere economische activiteiten kunnen een plaats krijgen in de binnenstad, verweven in het woongebied. Tussen de E34 en de stationsomgeving groeit een economische as met ruimte voor innovatieve en dienstverleningsactiviteiten.

Het kanaal en de omgeving ervan, wordt een structuurbepalend element op verschillende terreinen: groen, recreatie, wonen, handel, verkeer. Het vormt een beeldbepalende groene drager doorheen Turnhout waarlangs een sequentie functies en beelden elkaar opvolgen. Bij dit beeld hoort ook de typische infrastructuur.

In het omliggend agrarisch gebied gaat veel aandacht uit naar de gebiedsdifferentiatie met afbakening van landbouwarealen, verwevingsgebieden, landbouwenclaves en met oog voor waardevolle natuurlijke structuren als beekvalleien, belangrijke boscomplexen, reservaten, vennen of kleiputten en historisch-landschappelijke

kenmerken. Het benadrukken van de landschappelijke kenmerken geeft tevens een grotere beeldvariatie en belevingswaarde aan het landschap.

Hoofdstuk III: Ontwikkelingsperspectieven voor deelstructuren

III.1 De ruimtelijk-natuurlijke structuur als onderlegger

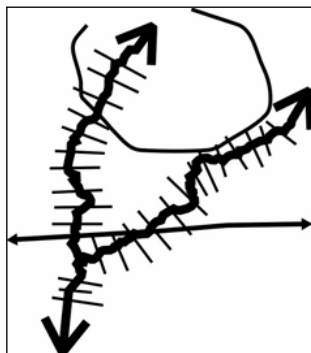
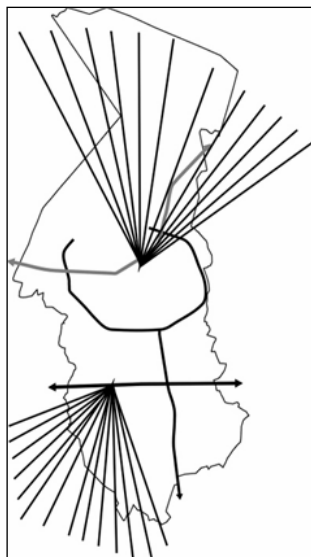
1. Visie en concepten

1.1. Verbinden natuurgebieden

De natuurgebieden in het noorden en het zuiden van de stad worden optimaal ontwikkeld als grensbepalend voor de stad. In deze gebieden wordt de natuur als hoofdfunctie aangeduid. De ecologische kwaliteit zal ondersteund worden door het treffen van diverse ruimtelijke maatregelen. Kerngebieden van natuurwaarden worden onderling met elkaar in verbinding gebracht via corridors en kleine landschapselementen. Belangrijk ook is de randafwerking en het elimineren van storende externe invloeden.

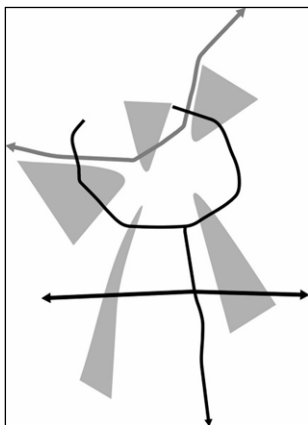
Van groot belang als verbindingselementen zijn: het kanaal Dessel-Schoten en de open ruimtecridor tussen Turnhout en Vosselaar. Beide kunnen ontwikkeld worden als stedelijke parken waarbij tegelijkertijd de onderlinge relatie verbeterd wordt. Momenteel gaat het nog vaak om privé-gebieden die niet toegankelijk zijn voor het publiek.

Ook de verbinding tussen de verschillende noordelijke natuurgebieden is een prioriteit. Het ecologisch impulsgebied 'Turnhouts Vennengebied' kan hierbij als kader dienen.

1.2. Versterken beekvalleien

De stedelijke ontwikkeling van Turnhout vormt een barrière voor de relatie tussen de natuurgebieden in het noorden en zuiden van de stad. De Aa en de Visbeek, die hierin uitmondt, vormen een belangrijke ecologische verbinding. Deze dient derhalve extra ondersteund te worden. Het valleikarakter zal dan ook, waar mogelijk, terug hersteld worden. Ook waar het hydrografisch stelsel het bebouwd gebied doorkruist zal dit vallei-gebied als een groene as geprofileerd worden.

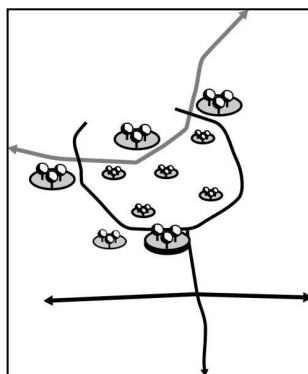

1.3. Groene vingers tot in de binnenstad

Een aantal groene linten worden vanuit de open ruimte doorgetrokken tot in het centrum van de stad. Op die manier krijgt Turnhout een aantal groene dragers die de link leggen met de natuur rond de stad.

- Corridor tussen Oosthoven en Oud-Turnhout, als overgang naar het waardevolle gebied rond de Liere-man, met stopzetting van de verdere lintbebouwing langs de Ring en langs de verbinding van Oud-Turnhout naar Oosthoven.
- Corridor tussen Oud-Turnhout en Schorvoort.
- Corridor tussen Turnhout en Vosselaar, als groene overgang van de ene naar de andere gemeente
- Corridor naar de noordelijke open ruimte
- Corridor langs spoorlijn naar zuidelijke open ruimte

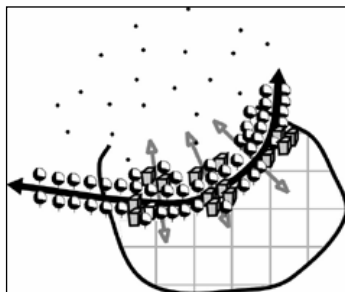
Waar kanaal, ring en snelweg de migratie van planten en dieren hinderen worden gepaste maatregelen genomen.

1.4. Groene eilanden in bebouwd weefsel

Verspreid over en rond de binnenstad zullen verscheidene grotere en kleinere 'natuureilanden' zoals parkjes en pleintjes de stad 'verluchten'. Bestaande parken, zoals het stadspark, worden uitgebouwd en in de toekomst worden nieuwe parken gecreëerd, met als mogelijkheden het Frac-terrein, Flipkes Vijver en stadsbos, een park in het woonuitbreidingsgebied ten noorden van het kanaal. Elk van die parken zal een eigen karakter krijgen: meer of minder natuurlijk met meer of minder sport- en/of recreatieve faciliteiten.

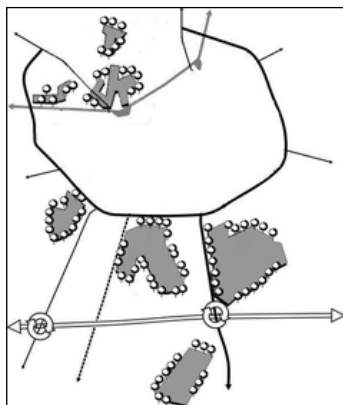
Op kleinere schaal kunnen enkele binnengebieden gevrijwaard worden als buurtparkjes. Op verschillende plaatsen in de binnenstad is nog voldoende ruimte voorradig om binnengebieden te ontwikkelen met een goed evenwicht tussen openbaar groen op maat van de buurt en aanvullende stedelijke woningen of voorzieningen.

1.5. Kanaal als groene drager

Voor het gedeelte van het kanaal in Turnhout kan een plan opgemaakt worden dat ingepast wordt in de regionale visie op het kanaal. De variatie aan natuurlandschappen enerzijds, gekoppeld aan de ontwikkeling van voorzieningen langs het kanaal ter hoogte van de stad anderzijds, kan van Turnhout een bijzonder aantrekkelijke schakel langsheen het kanaal maken, vanuit toeristisch-recreatief perspectief bekeken. Om deze aantrekkelijkheid te bewaren is het onder meer van belang dat de natuurwaarden in het gebied onderkend en ondersteund worden: Meirgoren, rangeerstation, Achterste Heizijde, de Wieltjes, 't Stokt, ...

De sterkte van het kanaal ligt voor een groot deel in het groene uitzicht. Het dichte lint van bomen zal waar nodig aangevuld moeten worden, met behoud van de transparantie naar het gebied ten noorden.

1.6. Randafwerking woonlobben buiten de ring

De woonlobben buiten de ring zijn omgeven door open ruimte en vaak bestaat de randafwerking van deze wijken uit achterkanten. Op die manier wordt de open ruimte afgeschermd van de straat en kan de open ruimte niet doordringen tot in de wijk. Anderzijds is het beeld vanuit de open ruimte op deze achterkanten vaak ook niet aantrekkelijk. Een goede randafwerking biedt dus een meerwaarde aan beide. Een mogelijke oplossing bestaat uit het slechts enkelzijdig bebouwen van de uiterste straten of het aanbrengen van een wandel- en fietspad achter de bebouwing zodanig dat deze ook voelbaar wordt voor passanten.

2. Elementen van de gewenste ruimtelijk-natuurlijke structuur (kaart 2)

Bovenstaande concepten zijn gebundeld in de kaart van de gewenste ruimtelijk-natuurlijke structuur. Volgende elementen zijn hierin structuurbepalend:

2.1. Elementen uit de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Turnhout

Groene vingers:

- Vennengebied a, ter hoogte van Wieltjes;
- Vennengebied b, ten noorden van kanaal, tussen N124 en N119;
- Vennengebied c, Meergoren;
- Bentel tussen Schuurhoven en Oud-Turnhout
- Darisdonk, tussen Oud-Turnhout en Schorvoort
- Gemeente Heide, vanuit Kasterlee tot aan de zuidelijke bedrijventerreinen

Open ruimteverbinding, de 'groene sikkel', tussen twee clusters van het stedelijk gebied, Beerse / Vosselaar en Turnhout / Oud-Turnhout, met een deel stadsbos (ten noorden van de N12).

De vallei van de Aa met daarbij het Natuurreservaat Frans Segers en het Stadspark als stedelijk natuurelement en groen lint doorheen de stad

2.2. Elementen op niveau van de stad Turnhout

- stedelijke parken:
 - het stadspark;
 - het frac-terrein, deels met recreatieve mogelijkheden;
 - nieuw stedelijk park in het woonuitbreidingsgebied ten noorden van het kanaal.
- de waterlopen Aa, Visbeek, Grote Kaliebeek en Galgebeek als natte natuurverbindingen; deze elementen maken deel uit van de visie in het Vlaamse buitengebiedproces Neteland.
- de kleinere waterlopen: Nattenloop/Echelsgracht, Meirgorenloop, Veldekensloop*, Bossenloop en Koeybleukenloop*;
- het kanaal als groene drager;
- de noordelijke en zuidelijke natuurgebieden; deze elementen maken deel uit van de Vlaamse buitengebiedprocessen Noorderkempen en Neteland, delen zijn reeds als VEN aangeduid.
- en de verbindingen tussen beiden.

* herwaardering waterlopen

3. Mogelijke beleidsmaatregelen en acties

De open ruimte vormt één van de sterke troeven van Turnhout. Die troef kan nog versterkt worden door een aantal initiatieven, die vooral tot doel hebben de samenhang tussen de open ruimte te verbeteren, en de open ruimte te verbinden met de binnenstad.

3.1. Op niveau van het regionaalstedelijk gebied Turnhout

Stadsbos

- In het kader van de opmaak van het GERUP voor de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Turnhout is de opmaak van een inrichtingsstudie door AMINAL afdeling Bos & Groen opgestart. Hierin worden recreatieve, landschappelijke, esthetische, ecologische elementen bestudeerd en tegenover elkaar afgewogen.
- Uitwerking en implementatie van een operationeel actieplan waarin de verdere inrichting en het beheer zullen worden geregeld.
- Onderzoek naar de toegankelijkheid van het gebied door actieve verwerving en een eventueel onteigeningplan, of door duidelijke afspraken met de bestaande eigenaars.

Groene vinger de Wieltjes

- herbestemming van woonuitbreidingsgebied naar natuurgebied via het GERUP 'afbakening regionaalstedelijk gebied Turnhout'; Voor dit gebied zijn in het verleden grondverwervingen gebeurd om er een grote wijk van sociale woningen te bouwen, daarom is in het GERUP voorzien dat een overeenkomst tussen gewest, gemeente(n) en betrokken huisvestingsmaatschappij voor het vastleggen van een regeling m.b.t. de realisatie van 450 sociale woningen in het stedelijk gebied zou uitgewerkt worden.
- opstarten van een natuurinrichtingsproject (cfr. decreet Natuurbehoud) dat aanvullende elementen voor de concrete natuurinrichting van dit gebied bepaalt. In het kader van het overleg over een natuurrichtplan en afhankelijk van de ingrepen die voorzien worden kan besloten worden een gedetailleerd gewestelijk of gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op te maken. De huidige landschapsstructuren dateren uit de Middeleeuwen en zijn historisch-landschappelijk zeer belangrijk. Het is dus van belang dat het houtwallenlandschap zo goed mogelijk hersteld wordt in zijn oorspronkelijkheid;
- aankoop van (delen van) het gebied door het Vlaams gewest (afdeling Natuur);

Boones Blijk

Aansluitend bij de noordelijke natuurgebieden, werd in het GERUP een deel van het woonuitbreidingsgebied ten noorden van het kanaal omgezet tot natuurgebied.

Frans Segersreservaat:

- juridische uitbreiding van het bestaande reservaat in oostelijke richting. Een deel van het industriegebied wordt herbestemd tot natuureservaat via het GERUP 'afbakening regionaalstedelijk gebied Turnhout';
- opstarten van een natuurrichtplan en een natuurinrichtingsproject dat aanvullende elementen voor de concrete natuurinrichting van dit gebied bepaalt. In het kader van het overleg over een natuurrichtplan en afhankelijk van de ingrepen die voorzien worden kan besloten worden een gedetailleerd gewestelijk of gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op te maken.

Aa-vallei

Herbestemming van een deel van het woonuitbreidingsgebied te Schorvoort tot randstedelijk groengebied Aa-beek. Dit houdt in dat het waterbergend vermogen van het gebied maximaal dient behouden te worden, met mogelijke inrichting als buurtpark met respect voor de Aa.

3.2. Op niveau van de stad Turnhout**De open ruimte corridors**

- Geen verdere inname van bosgebieden en waardevolle agrarische gebieden door woonverkavelingen, bedrijven of andere grootschalige projecten.
- Niet-agrarische en niet-natuurondersteunende activiteiten worden niet toegestaan.
- Verdere lintbebouwing ter hoogte van de open ruimte vingers tegengaan door voorlopig geen verdere woonvergunningen in deze gebieden toe te laten.
- Bij de uitwerking van bedrijventerrein Bentel wordt de Bentelvinger gevrijwaard. Verdere lintbebouwing langs de ring is daar niet meer toegelaten. Voor de bestaande lintbebouwing dient een uitdoofbeleid te worden uitgewerkt.
- Voor elk van de corridors dient een landschapsplan te worden opgemaakt.
- Aandachtspunten voor de Darisdonkvinger zijn: het bebouwingsvrij houden van het open landbouwgebied (met groot aandeel fruitbomen) enerzijds; anderzijds de toekomst verzekeren van Blekerij en stuwuisje (historisch industrieel erfgoed) langs Aa.

Turnhouts Vennengebied

In het noorden van de stad liggen een aantal zeer waardevolle natuurgebieden. Die kunnen nog meer betekenis krijgen door ze op te nemen in groter open ruimte-gebied, het Turnhouts Vennengebied, dat bijzondere aandacht krijgt van het beleid. Het gebied is grensoverschrijdend en er zal samen met andere gemeenten een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief voor worden opgemaakt. Het Turnhouts Vennengebied is opgenomen in het Vlaams proces Noorderkempen, delen zijn reeds als VEN aangeduid.

De diversiteit in landschapstypes is markant en kan nog verder ontwikkeld worden. De kleiputten worden best verder ontwikkeld als aantrekkelijk natuurgebieden, de tussenliggende landbouwgebieden als afwisselende gebieden met diverse Kleine Landschapselementen en andere verwevingselementen.

Een gedeelte van dit gebied is ook door het Vlaams Gewest afgebakend als het natuurinrichtingsproject 'Turnhouts Vennengebied-West'. Gezien het groot belang van dit gebied zal de Vlaamse overheid ook bij de verdere ontwikkeling van het gebied betrokken worden.

Ruimte voor natuur

Binnen de gemeente worden een aantal gebieden afgebakend die prioritair zijn voor de natuur. Het beleid in deze gebieden is gericht op de ruimtelijke ondersteuning van het behoud en de verdere ontwikkeling van de huidige biologische waarde of de ontwikkeling van een hogere biologische waarde in het gebied. Dit houdt ruimtelijke randvoorwaarden in voor het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de aanwezige ecotopen. Om de biologische waarde ruimtelijk te ondersteunen zal het gemeentelijk beleid het niet bebouwd karakter in stand houden.

Het gaat om volgende gebieden:

- naaldbossen Ravelse Bergen: een deel van deze bossen zou herbestemd kunnen worden naar natuurgebied, wegens niet meer in gebruik door een bosbedrijf;
- Vennengebied (gebieden opgenomen in het Natuurinrichtingsproject Turnhouts Vennengebied);
- complex van kleiputten en bossen ten oosten van het kanaal;
- Open ruimtecridor tussen Vosselaar en Turnhout (deel grondgebied Turnhout);
- Frans Segersreservaat;
- Tielenheide;
- Mellevijver: oostelijk deel omzetten van recreatieve bestemming naar natuurbestemming (hoge biologische waardering en habitatrichtlijngebied);
- Dongen (vallei van grote Caliebeek, Echelsgracht, het Winkelsbroek en bosreservaat Zevendonk en militair domein).
- Achterste Wieltjes / Achterste Heizijde: natuurverbingsgebied bescherming mozaïek landschap, volwaardig landbouwgebied waarin vele KLE's liggen. Hierdoor wordt het gebied ecologische en landschappelijk zeer waardevol.

De Ravelse bergen, het vennengebied, het complex van kleiputten en bossen ten oosten van het kanaal, het Frans Seghersreservaat en Dongen maken deel uit van de Vlaamse buitengebiedprocessen Noorderkempen en Neteland, delen zijn reeds als VEN aangeduid.

Noordelijk kanaal als natuurverbinding

Verbinding van de natuurreservaten en natuurgebieden gelegen langs het kanaal: Doolhof, Domborgheide en de verlaten kleiputten van het Karpermeer. Er kan ook een verbinding gezocht worden met de kleiputten van Oud-Turnhout en Ravels, Kijkverdriet en de Liereman. Rond het Karpermeer en de oude cementfabriek is een ecologisch interessant gebied ontstaan, dat voor een stuk als recreatiegebied is aangeduid op het ge-

westplan. Ook aan de andere kant van het kanaal ligt een oude pannenfabriek vlakbij de camping Baalse Hei. Door een herschikking van functies kunnen natuur en recreatie opgewaarderd worden.

Ruimte voor herbebossing

- Ten zuiden van het op- en afrittencomplex 24 kan een zone voorzien worden voor bebossing en recreatie, aansluitend bij de Mellevijver. Deze bebossing sluit in het zuid-westen aan bij het weidelandschap met eikenrijen van Zevendonk en maakt de overgang naar de bossen rond de Mellevijver. Dit gebied biedt dan ook een alternatief in verband met de compensatieregeling bij ontbossing in het kader van stedenbouwkundige vergunningen. Deze actie is voorgesteld aan het Vlaams gewest in het kader van de afbakingsstudie voor het buitengebied Neteland.
- Het gebied Doolhof bestaat uit het bosreservaat Doolhof en agrarisch gebied. Het bosreservaat bestaat uit 2 delen die momenteel niet verbonden zijn. De tussenliggende percelen kunnen voorzien worden voor bebossing zodat tussen de verschillende delen een natuurverbinding ontstaat. Binnen de afbakeningstudie van de Noorderkempem wordt dit voorgesteld ter realisatie van een verbinding tussen het Doolhof, het Vennengebied en de Kleiputten in Oud-Turnhout en Ravels, Kijkverdriet en de Liereman.

Natuurverbindingen Aa, Visbeek-Meirgorenloop en Grote Kaliebeek

- De uitbouw van zomer- en winterbeddingen kunnen de beekvalleien een belangrijke meerwaarde geven aan natuurlijke alsook aan structurele kenmerken.
- Door een minimale breedte van de oevers als groengebied te vrijwaren, ontstaan in de gemeente groene, slingerende linten die de identiteit van groene gemeente op een waardevolle manier versterken.
- Inbuizing en overwelling van nieuwe delen niet meer toestaan en bestaande overwellingen zo veel mogelijk terug openleggen om zo de natuurlijke berging te vrijwaren.
- Bij de inrichting van de beekvalleien dient rekening gehouden te worden met de voorschriften opgenomen in het Vademecum Natuurtechniek om zo de waterkwaliteit en het zelfreinigend vermogen van de waterlopen te bevorderen.
- Verdroging en erosie moeten allen tijden vermeden trachten worden. Aangetaste beddingen dienen hersteld en verbeterd.

III.2 De gewenste nederzettingsstructuur

1. Visie en concepten

1.1. Groeperen van voorzieningen in de binnenstad

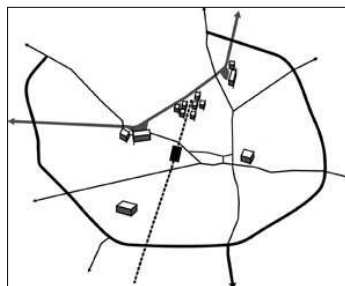
De aantrekkingskracht van het centrumgebied kan vergroot worden door de voorzieningen naar aard te concentreren op bepaalde plaatsen. Hierbij kan worden voortgebouwd op het commercieel-strategisch Mercuriusplan.

- het commercieel centrum wordt geconcentreerd rond de Grote Markt en omvat de verschillende winkelstraten die daarop uitgeven, met een duidelijke eindgrens.
- de Grote Markt, het Kasteel, het Begijnhof en het Taxandriamuseum vormen de polen van het historisch centrum dat zich als toeristische attractiepool ontwikkelt. De invulling van de vrijgekomen ruimte tussen Begijnenstraat en Patersstraat moet hier ingepast worden.
- van de Warande, over de Grote Markt naar de Otterstraat worden horeca- en avondactiviteiten geconcentreerd.
- aan de rand van het centrumgebied worden in een aantal straten publieke en private dienstverlening gebundeld.
- de stationsomgeving kan een veel sterkere rol in het centrum gaan spelen. Trein- en busstation vormen samen een sterke knoop van openbaar vervoer. Een concentratie van kantoren met ondersteunende horeca- en commerciële voorzieningen kan dit gebied een nieuwe dynamiek geven.

1.2. Plekken voor stedelijke vernieuwing

De binnenstad heeft een aantal interessante plekken waarvoor in de komende jaren nieuwe projecten kunnen ontwikkeld worden. Hierin kunnen handel, bedrijvigheid en wonen gecombineerd worden. Naargelang de ligging zal het hoofdaccent op bedrijvigheid, handel of wonen komen te liggen.

- het Brepolsterrein kan een belangrijke rol spelen in de versterking van de binnenstad. Een evenwichtige combinatie van commerciële en recreatieve voorzieningen en wonen kan dit terrein tot een nieuwe boeiende plek in de stad maken. De commerciële voorzieningen dienen complementair te zijn met de bestaande winkelstraten.
- het oude rangeerterrein van de spoorwegen en omgeving biedt kansen voor de ontwikkeling van een nieuw stuk binnenstad, met het hoofdaccent op wonen.
- de omgeving van het kanaal, met Oude en de Nieuwe Kaai kan een belangrijke attractiepool worden met een combinatie van bedrijvigheid, recreatie en wonen. De uitbouw hiervan kan ook een sterke stimulans betekenen voor het toerisme.

- het Blairon-project is uiterst belangrijk voor de versterking van de binnenstad. Het hoofdaccent ligt hier op bedrijvigheid en opleiding. In combinatie met voorzieningen en nieuwe woongelegenheden in het project Nieuwe Erven ontstaat hier een actief stadsdeel.
- Ook in het historisch centrum zijn er kansen om slecht benutte of onderbenutte ruimte in te schakelen in de stadsbeleving. Projecten als de Jacobsmarkt tussen Warandestraat en Leopoldstraat, het terrein tussen Begijnenstraat en Patersstraat, het bouwblok tussen Gasthuisstraat en Vianenstraat bieden kansen voor het ontwikkelen van woningen en voorzieningen langs attractieve verbindingssassen, die zorgen voor aangenaam flaneren tussen de diverse stadsdelen

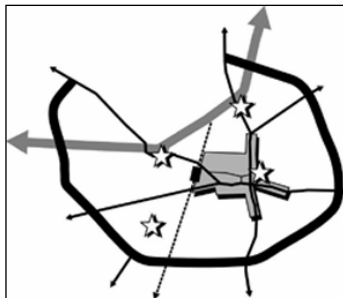
1.3. Publieke ruimte als structurerend element

De versterking van de binnenstad kan ondersteund worden door de inrichting van de publieke ruimte. Die moet de samenhang tussen de verschillende voorzieningencusters en de verschillende boeiende plekken verduidelijken. De inrichting van de publieke ruimte kan ook op een vanzelfsprekende manier de verbindingen aanwijzen tussen het centrum en de open ruimtegebieden rond de stad.

Het 'Plan 2002' heeft reeds een eerste aanzet gegeven voor de vernieuwing van de publieke ruimte. Na de voltooiing ervan werd een nieuw meerjarenplan (2007) opgemaakt dat de rol van de publieke ruimte in de stad strategisch versterkt.

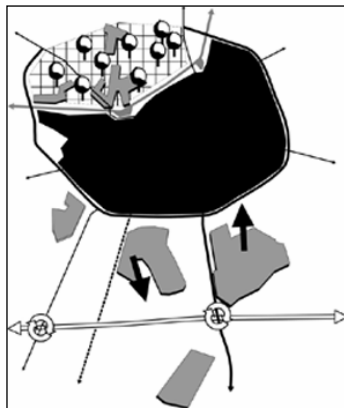
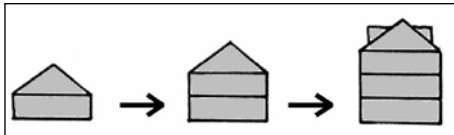
Enkele voorbeelden:

- Het kruispunt aan de Theobalduskapel werd door een goede herinrichting tegelijk een poort tot het centrumgebied worden, en een verwijzing naar de nabij gelegen groene kanaalomgeving.
- Het einde van de mooie Kasteeldreef is een strategische plek in de stad. Door de aanleg van een plein op deze plaats kan het een aangename ruimte worden met een verwijzing naar de kanaalomgeving en naar de open ruimte buiten de stad.
- De Diksmuidestraat leidt via de Kongostraat naar een fietsroute die in rechte lijn naar de open ruimte voert via een fietstunnel. Het begin van deze route is, zeker voor een stadsbezoeker, moeilijk te vinden. Ook hier kan een betere inrichting van de publieke ruimte duidelijkheid verschaffen. De ontplooiing van de stationsbuurt moet hiermee rekening houden langs de oostzijde.
- De Grote Markt als sluitstuk.

1.4. Aantrekkelijke woongebieden in de binnenstad

Wonen in de binnenstad heeft een aantal duidelijke voordelen. Men woont op loopafstand van allerleivoorzieningen, dicht bij de winkel, dicht bij de Warande, ... Verder zijn ook bus en trein gemakkelijk bereikbaar, en wie in de binnenstad werkt kan te voet of per fiets naar het werk. Het wonen in de binnenstad moet aantrekkelijker worden door meer publieke groene ruimte en speelgelegenheid voor kinderen te voorzien. Daarnaast moeten naast de rijwoning en het appartement ook andere woontypes worden aangeboden. Vrijstaande woningen horen echter in de binnenstad niet thuis.

- Het woningaanbod kan worden verhoogd door het verdichten van bestaand weefsel. Op verschillende plaatsen in de binnenstad is de bebouwing erg laag en is verdichting mogelijk op perceelsniveau. Ook het samenvoegen van percelen kan nieuwe woonmogelijkheden opleveren. Verder kan het wonen boven winkels gestimuleerd worden.
- In de binnenstad was bij de start van het structuurplanningsproces 85 ha onbebouwd binnengebied aanwezig. Hier is inbreiding mogelijk. Een deel van deze ruimte, bv. 15 ha zou kunnen ingericht worden als publieke groene ruimte. Blijft nog 70 ha over, wat aan 25 won/ha 1.750 nieuwe woningen oplevert. Bij inbreidingsprojecten moet een voldoende aandacht zijn voor de privacy en de leefkwaliteit van de omwonenden.
- In de binnenstad zijn nog enkele grote niet ontsloten gebieden aanwezig waarop nieuwe woningprojecten kunnen gerealiseerd worden, o.a. Melkhoek, Begijneveldekens, Nieuwe Erven, Kasteelloop, Hellegat 2 enz. Ook hiervan kan een gedeelte als publieke groene ruimte worden ingericht. In de nieuwe woningprojecten kunnen gedeeltelijk hogere woningdichtheden gerealiseerd worden, tot 40 won/ha. Zoals hiervoor werd aangegeven zijn in de binnenstad een aantal gemengde projecten mogelijk waar naast ruimte voor handel, diensten en kantoren ook woningen kunnen deel van uitmaken, o.a. Brepolsterrein, stationsomgeving, Nieuwe Kaai, Oude Kaai.
- Een belangrijk aandachtspunt is de huidige opdeling van grotere woningen in verschillende appartementen, studio's of kamers. Op die manier wordt een bepaald publiek aangetrokken, maar een ander ook afgestoten, zoals kapitaalkrachtigere inwoners of grotere gezinnen. De grote woning dient aanwezig te blijven in de stad, als aantrekkelijke stadswoning voor gezinnen. Deze woningen kunnen ook gecombineerd worden met een bedrijfje of kantoor.

1.5. Volwaardige woongebieden in de rand

De bestaande woongebieden buiten de ring worden verder afgewerkt tot volwaardige woonwijken met eigen basisvoorzieningen en een eigen karakter. Het gaat hier om volgende woonwijken:

- Schorvoort
- Parkwijk-Blijkhoeve
- Eyssels
- Zevendonk

In totaal is er in deze gebieden nog 56 ha woongebied beschikbaar. Aan 25 won/ha kunnen hier 1400 nieuwe woningen gebouwd worden.

In het woonuitbreidingsgebied ten noorden van het kanaal is 166 ha onbebouwd gebied aanwezig. Voor dit gebied wordt een specifiek woonconcept 'wonen in het park' ontwikkeld. In dit concept wordt enerzijds wonen in hogere dichtheden voorzien, en blijven andere delen open als groene ruimte voor actieve en passieve recreatie. Samen met de kanaalomgeving kan hier een nieuwsoortig stadspark ontstaan. Het aantal woningen dat hier wordt voorzien houdt ook rekening met de draagkracht van de verkeersontsluiting.

1.6. Sociale menging

Bij alle nieuwe woonprojecten wordt gestreefd naar een hoog aandeel van sociale woningbouw, aansluitend bij taakstelling van het regionaal stedelijk gebied. Bij elk nieuw woonproject zullen de mogelijkheden tot het inbrengen van sociale woningen worden onderzocht. Naar aanleiding van het onderzoek van de taakstelling wonen in het regionaalstedelijk gebied wordt een richtcijfer voorgesteld van 15%.

2. Elementen van de gewenste nederzettingsstructuur (kaart 3)

Bovenstaande concepten zijn gebundeld in de kaart van de gewenste nederzettingsstructuur. Volgende elementen zijn hierin structuurbepalend:

2.1. Elementen uit de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Turnhout

Strategische woonprojecten:

- Melkhoek;
- Diksmuidestraat – stationsomgeving;
- Wouwerstraat;
- Bruyne Strijd ten noorden van het kanaal.

Strategische stedelijke projecten:

- Brepols;
- Blairon-kazerne.

Reservegebied voor stedelijk wonen ten noorden van het kanaal

2.2. Elementen op niveau van de stad Turnhout

- het centrumgebied waar zich de commerciële en culturele voorzieningen concentreren, afgewisseld met woningen en voldoende publieke ruimte ter verluchting van het weefsel;
- de binnenstad, waar de aandacht vooral uitgaat naar het aansnijden van grote onbebouwde gebieden en de herbestemming of vervanging van leegstaande en vervallen gebouwen;
- stedelijk plateau op de ring;
- concentratiepunten van stedelijke functies op de kruispunten van de ring met de N12 en de N18;
- de zuidelijke woonlobben;
- het woonpark ten noorden van het kanaal;
- linten die landschappelijk ingepast dienen te worden;
- de groene vingers vanuit de open ruimte tot in de stad.

3. Mogelijke beleidsmaatregelen en acties

3.1. Op niveau van het regionaalstedelijk gebied Turnhout

Te schrappen woonuitbreidingsgebieden

Binnen het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan Afbakening Regionaalstedelijk Gebied Turnhout werden uitspraken gedaan over de woonuitbreidingsgebieden aanwezig in het regionaalstedelijk gebied. Een aantal woonuitbreidingsgebieden werden geschrapt en herbestemd. Het gaat om volgende gebieden:

- De Wieltjes: herbestemd tot randstedelijk groengebied. Dit gebied wordt gekenmerkt door een karakteristiek kleinschalig landschap met houtkantwallen en wordt als open gebied behouden en ontwikkeld, ter ondersteuning van de groene vinger, Vennengebied a. Bovendien zal dit gebied in aansluiting met het stadsbos en het meer westelijk gelegen natuurgebied Boones Blijk worden opgenomen als deel van een groter gebied dat functioneert als een ruimtelijk-functioneel samenhangend natuurgebied; uitwerken van een compensatie-overeenkomst tussen gewest, gemeente(n) en betrokken huisvestingsmaatschappij voor het vastleggen van een regeling m.b.t. de realisatiemogelijkheden voor 450 sociale woningen in het stedelijk gebied.
- Koekoek: herbestemd tot zone voor openbaar nut, ter behoud en ontwikkeling van de bestaande recreatieve faciliteiten;
- Heizijde ringtracé: herbestemd tot agrarisch gebied, aansluitend bij het noordelijk gelegen waardevol agrarisch gebied;
- Boones Blijk: herbestemd tot natuurgebied en Grote Eenheid Natuur, aansluitend bij het noordelijk gelegen natuurgebied;
- Heldersche Goren, ringtracé: herbestemd tot agrarisch gebied aansluitend bij het noordelijk gelegen agrarisch gebied.

Aan te snijden woonuitbreidingsgebieden

De andere woonuitbreidingsgebieden worden aangesneden en herbestemd tot stedelijk woongebied. Het gaat om:

- de Bossen: een deels aangesneden, open gebied gelegen in een woonwijk;
- Schorvoort: gelegen ten zuiden van de ring, langsheen de Aa-vallei. Een strook langsheen de Aa werd herbestemd tot 'randstedelijk groengebied Aa-beek', om water te bergen en eventueel een buurtpark aan te leggen.

3.2. Op niveau van de stad Turnhout

Woonprogrammatie

Turnhout heeft een taakstelling van 3.150 nieuwe woningen tegen 2007. Dit is een niet onaanzienlijk aantal, maar Turnhout beschikt over talrijke mogelijkheden in het centrumgebied en in de binnenstad. Het is dan ook daar dat de woningbouw dient gestimuleerd te worden, in tegenstelling tot de zuidelijke woonlobben en het gebied ten noorden van het kanaal. Daar primeert de aanwezigheid van de open ruimte en verdere invulling daar is enkel te verantwoorden mits het bewaren van het open karakter van die gebieden en het vrijwaren van de groene vingers.

De gegevens voor de woonprogrammatie zijn gebaseerd op de voorbereidende studie van de afbakening van het stedelijk gebied naar de woonmogelijkheden en naar een bijkomend onderzoek naar potentiële binnengebieden door Stramien. De in de tabel weergegeven aantallen zijn indicatieve ramingen o.b.v. vooropgestelde woningdichtheid en geschatte oppervlakte.

Kaart 4 geeft een beeld van de woonprogrammatie. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt naargelang de fase waarin de ontwikkeling wordt vooropgesteld. Ook niet te ontwikkelen plekken in woongebied en woonuitbreidingsgebied worden gesitueerd.

Niet te ontwikkelen en mogelijk te herbestemmen gebieden in het woongebied en het woonuitbreidingsgebied
Tabel 1 geeft een overzicht van de niet te ontwikkelen gebieden, zowel in het woongebied als in het woonuitbreidingsgebied. De nummers in de tabel verwijzen naar de nummers op de kaart. Per gebied wordt een minimum aantal woningen aangegeven, die overeenkomt met de gewenste dichtheid van 25 woningen / ha of hoger voor bepaalde strategische gebieden.

Tabel 1: niet te ontwikkelen en mogelijk te herbestemmen woon(uitbreidings)gebieden

gebieden	gewestplan- bestemming	opp.	afstand tot markt	opmerkingen	
1	Wieltjes	woonuitbreidingsgebied	31	700	herbestemd tot natuurgebied (GERUP RSGT)
2	Koekoek	woonuitbreidingsgebied	1,2	2500	herbestemd tot zone voor openbaar nut (GERUP RSGT)
3	Heyzijde ringtracé	woonuitbreidingsgebied	8,9	2500	herbestemd tot agrarisch gebied (GERUP RSGT)
4	Boones Blijk	woonuitbreidingsgebied	8,5	2500	herbestemd tot natuurgebied (GERUP RSGT)
5	Heldersche gooren, ringtracé	woonuitbreidingsgebied	5,5	200	herbestemd tot agrarisch gebied (GERUP RSGT)
6	Witte Weverspoort	woongebied	0,6	500	ontwikkelen als groen binnengebied, met doorsteek
7	Vrijgeweidestraat	woongebied	0,8	700	een project rond een groen binnengebied, met doorsteek, is uitgewerkt en in aanvraag
8	Villa des Roses	woongebied	1,2	350	behoud open ruimte, aansluitend bij kleuterschool
9	Schorvoort, Aa-vallei	woonuitbreidingsgebied	5,1	1300	Deels herbestemd tot randstedelijk groen (GERUP RSGT)
10	Schorvoortstraat	woongebied	5	1700	behoud voetbalvelden
11	Parking	woongebied	1,9	2200	behoud speelplein

De optie om deze terreinen niet te ontwikkelen steunt op verschillende overwegingen:

- Een aantal gebieden worden niet aangesneden voor woningbouw omwille van hun natuurlijke waarde. Het gaat om het gebied de Wieltjes (1) en Boones Blijk (4), die herbestemd worden tot natuurgebied en tevens worden opgenomen in het Vlaams Ecologisch Netwerk. Binnen het kader van de Aa-vallei als stedelijk natuurelement en groen lint doorheen de stad, wordt ook de zone langs de Aa van het woonuitbreidingsgebied Schorvoort (9) herbestemd tot randstedelijk groen en beschermd van verdere bebouwing.
- In het noorden van de stad worden eveneens twee stukken woonuitbreidingsgebied (3 & 5) herbestemd tot agrarisch gebied, aansluitend bij de omgeving en het bestaande gebruik.
- Een aantal binnengebieden hebben momenteel een recreatieve functie en worden om die reden ook gevrijwaard van bebouwing. Aansluitend bij de Koekoek (2) wordt een deel van het woonuitbreidingsgebied herbestemd tot zone voor openbaar nut, ter bestendiging van de bestaande situatie. In de Zuidelijke woonlobben worden eveneens twee gebieden opgehouden: enerzijds het voetbalveld van Schorvoort (10) en anderzijds een speelpleintje in de parkwijk (11).
- Tot slot worden een aantal binnengebieden in de binnenstad (6, 7 & 8) niet of beperkt aangesneden. Het gaat om open binnengebieden met een redelijk landelijk karakter, die kunnen bijdragen aan het groene karakter van Turnhout en opengesteld worden voor publiek. Deze binnengebieden kunnen deel uitmaken van een netwerk van groene binnengebieden.

Fasering

Voor de binnengebieden die voor ontwikkeling in aanmerking komen wordt in tabellen 3 tot 5 een fasering vooropgesteld. De nummers in de tabel verwijzen naar de nummers op de kaart.

Vanuit de optiek dat Turnhout meer stad wil worden, worden in de fasering alle potentiële gebieden in de binnenstad ondergebracht bij de 'gebieden te ontwikkelen op korte termijn'.

Gebieden te ontwikkelen op korte termijn, 2007

In principe volstaat het aanbod langs uitgeruste wegen om te voldoen aan de vraag op korte termijn. Doch om een vernieuwing in de kernen op gang te brengen worden een aantal ongeordende woongebieden in de kern geselecteerd, naast het ruime aanbod van geordende gebieden, vaak gelegen iets buiten de kern.

Tabel 2: gebieden te ontwikkelen op korte termijn

gebieden	gewestplan- bestemming	opp.	afstand tot markt	# woningen	opmerkingen	
12	Melkhoek	woongebied	26,1	1000	650	strategisch woonproject (cfr. GERUP)
13	Huidevetters	woongebied	1,4	1000	35	
14	Hof Paterstraat	woongebied	0,6	600	15	grenzend aan eigendom stad Paterstraat
15	K.T.A.	woongebied	2,0	700	70	verlaten school
16	Etaf	woongebied	0,4	1000	10	oud stadsmagazijn
17	Elf Novemberstraat	woongebied	0,4	1000	10	
18	Meulentiende 2	woongebied	2,9	800	73	grotendeels stadseigendom
19	Meulentiende 3	woongebied	1,8	600	63	
20	Hellegat 2	woongebied	4,5	900	135	deels stadseigendom, groene vinger Bentel
21	Hovenier - Maasstraat	woongebied	2,6	700	78	
22	Brepols	woongebied	3,2	150	192	gemengde invulling
23	Klinkstraat	woongebied	0,8	450	20	
24	Jef Van Heupenstraat	woongebied	4,1	650	102	deels stadseigendom, deels open te houden
25	Kwakkelstraat	woongebied	0,3	300	7	
26	Druivenstraat	woongebied	0,9	300	22	integreren van speelgoedmuseum + aanleg publiek domein
27	Smalvoortstraat	woongebied	0,4	800	10	
28	Apostolikenstraat	woongebied	0,5	550	12	deels open, deels verouderde garageboxen
29	Eigenaarsstraat	woongebied	0,2	550	45	deels uitbreiding school, deels bejaardenwoningen
30	Kasteelloop	woongebied	3,8	700	250	beekvallei, watertoets
31	Emiel Verreesstraat	woongebied	0,4	750	10	
32	Loechtenberg 2	woongebied	0,5	700	15	
33	Nieuwe Erven	woongebied	6,4	1600	224	
34	Diksmuidestraat	woon- en industriegebied	7,6	700	150	strategische woonproject, herbestemd tot stationsomgeving (cfr. GERUP)
35	Harmoniestraat	woongebied	0,5	1000	20	leegstaand fabriekspand
36	Anco	woon- en industriegebied	3,4	900	119	herbestemd tot stedelijk woongebied (cfr. GERUP)
37	Begijnveldekens	woongebied	6,7	700	230	strategisch woonproject (cfr. GERUP)
38	Begijnenstraat	woongebied	1,1	150	28	stadsvernieuwingsproject op schoolterrein
39	Jacobsmarkt	woongebied	0,7	50	60	gemengde invulling
					2655	

Gebieden te ontwikkelen op middellange termijn, 2007-2013

Tabel 3: gebieden te ontwikkelen op middellange termijn

gebieden	gewestplan- bestemming	opp. (ha.)	afstand tot markt	# woningen	opmerkingen	
40	Kanaalzone Noord 1	woonuitbreidingsgebied	7	1300	210	herbestemd tot 'Strategisch woonproject Bruyne strijd (cfr. GERUP)
41	Kanaalzone Noord 2	woonuitbreidingsgebied	2,5	1600	75	Idem
42	Kanaalzone Noord 3	woongebied	2,8	1250	84	Idem
43	Kanaalzone Noord 4	industriegebied + buffer	4,7	1000	141	Idem
44	Eyssels	woongebied	10	2500	250	
45	De Bossen	woonuitbreidingsgebied	3,4	2500	85	herbestemd tot stedelijk woongebied, cfr. GERUP
46	Parkwijk - Blijkhoeve	woongebied		1800	20	
47	Schorvoort Noord	woonuitbreidingsgebied	1,7	1200	42	herbestemd tot stedelijk woongebied, cfr. GERUP
48	Schorvoort Zuid	woonuitbreidingsgebied	7	1300	175	
49	Den Brand noord	woongebied	3	1700	75	
50	Den Brand zuid	woongebied	1,4	1700	35	
51	Wolfjagersstraat	woongebied	2	2000	50	Ondertussen gerealiseerd
52	Zevendonk	woongebied		3200	80	
					1322	

Reserve voor lange termijn (na 2013)

Een voorstel voor dergelijke gebieden is:

Tabel 4: gebieden te ontwikkelen op lange termijn

gebieden	gewestplan- bestemming	opp. (ha.)	afstand tot markt	# woningen	opmerkingen	
53	Heizijdse Velden	woonuitbreidingsgebied	33,6	1000	1008	herbestemd tot woonreservegebied (cfr. GERUP)
54	Uitbreidingsstraat	kmo-zone	2,8	1000	70	Idem
55	Slagmolenstraat - Oude Dijk	woongebied	6,5	2000	162	Gelegen in beekvallei, op afgeschafte waterloop, gebied kampt met overstromingen, verder onderzoek noodzakelijk obv de watertoets. Eigendom sociale huisvestingsmaat- schappij maar gemengde ontwikke- ling gewenst
					1240	

Ontwikkelingsperspectieven voor wonen in het centrumgebied

In het centrumgebied wordt hoofdzakelijk verdichting toegepast op perceelsniveau, namelijk het verhogen van de wooncapaciteit van bestaande gebouwen: wonen boven winkels, toevoegen van (een) verdieping(en) op laagbouw, samennemen van verschillende leegstaande panden tot een groter project (bv. appartement op schaal van de omgeving), ...

De verdichting in dit gebied wordt gecompenseerd door 'verluchting': vrijmaken van meer open ruimte in binnengebieden. Belangrijk is ook het creëren van talrijke voetgangers- en fietsdoorsteken waardoor de verschillende delen van het centrumgebied veilig ontsloten zijn.

Er wordt een inventaris gemaakt van de mogelijkheden tot verdichting en verluchting per bouwblok, en er worden een aantal type-ingrepen uitgewerkt.

Ontwikkelingsperspectieven voor wonen in de binnenstad

In het gebied met gesloten bouwblokken rondom het centrum zijn meer mogelijkheden voor woningprojecten op bouwblokniveau mogelijk:

- herbestemming of vervanging van leegstaande en vervallen gebouwen (bv. Harmoniestraat, Vredestraat)
- aansnijden van grote onbebouwde binnengebieden (bv. Patriottenstraat, Heilig Hartstraat-Vlamingenstraat, Apostoliekenstraat, Begijnenstraat-Paterstraat, ...)
- behoud van grotere woningen, geen systematische opdeling in appartementen, studio's en kamers

Groene ruimte zal integrerend deel moeten uitmaken van deze woningprojecten.

De binnengebieden en leegstaande gebouwen die hiervoor in aanmerking komen worden in kaart gebracht, en er worden ontwerpvoorstellen uitgewerkt die aan potentiële geïnteresseerden de mogelijkheden kunnen verduidelijken. Er zal ook op een actieve manier aan projectmanagement worden gewerkt, waarin het autonome gemeentebedrijf een rol kan spelen.

Ontwikkelingsperspectieven noord-oostelijke rand van Turnhout

De noordoostelijk rand van Turnhout beschikt over het grootste aantal (grote) open binnengebieden. Hier bevinden zich met andere woorden de meeste kansen om hier het nieuwe wonen van Turnhout te ontwikkelen. Een aantal richtlijnen en voorbeelden voor de ontwikkeling van het gebied worden hier toegelicht.

Circulatie & parkeren

Ontsluiting

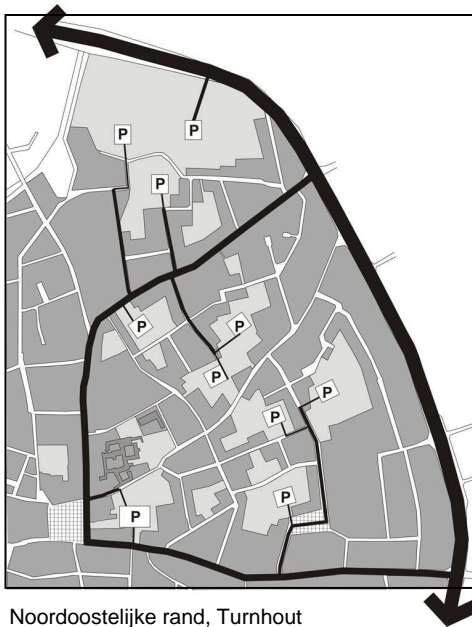
- Via één van de twee hoofdassen (Steenweg op Oosthoven & Otterstraat). Er mag evenwel geen 'sluikroute' ontstaan door het bouwblok, doorgaand verkeer moet vermeden worden.
- In het geval van Melkhoek (groot gebied, hoge dichtheid) dient een rechtstreekse ontsluiting te worden gerealiseerd van op de ring.

Parkeren

- Er zijn verschillende mogelijkheden voor het parkeerprobleem: collectief of individueel, bovengronds of ondergronds. De keuze wordt bepaald door de omvang van het bouwblok en de mogelijkheden in de directe omgeving. Bij kleine tot zeer kleine bouwblokken verdient het individuele parkeren of een parkeeroplossing buiten het bouwblok de voorkeur. Bij iets luxueuzere woningen kan in dit geval wel gedacht worden aan ondergronds parkeren.

De middelgrote tot grote bouwblokken hebben de potentie om het parkeerprobleem intern op te lossen en de voorkeur gaat uit naar collectief parkeren. Deze parking dient een zo direct mogelijke aansluiting op één van de hoofdassen te hebben. Bij grote capaciteit dienen in- en uitgang zoveel mogelijk gescheiden te worden. Collectief parkeren biedt als voordeel dat het binnengebied zoveel mogelijk openbaar kan worden gemaakt en ruimte kan geboden worden aan publiek groen en speelruimte. Bovendien worden niet alle gevels ingenomen door garages en verdwijnt het typische doodse straatbeeld dat hiermee gepaard gaat.

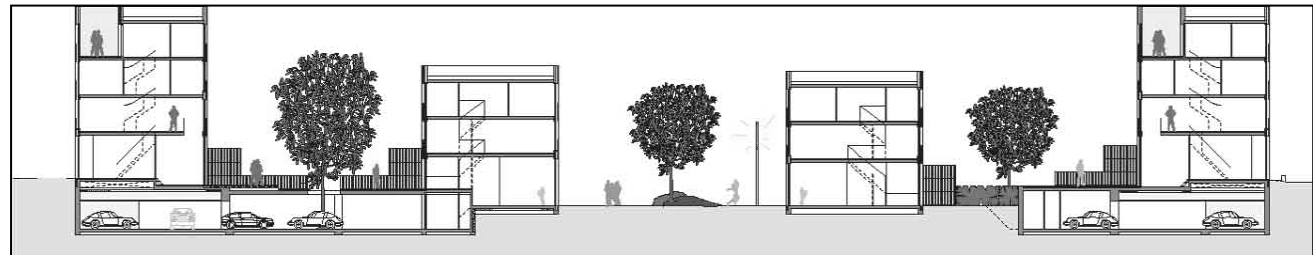
- Alternatieve vormen van parkeren, naast de traditionele individuele garage, passen beter bij het stedelijke imago dat Turnhout wil nastreven. Creatieve oplossingen die de bewoners het nodige comfort bieden dienen gezocht te worden.
- Halfondergronds parkeren biedt als voordeel dat er minder inkijk is in de gelijkvloerse verdiepingen van op de straat.

Noordoostelijke rand, Turnhout

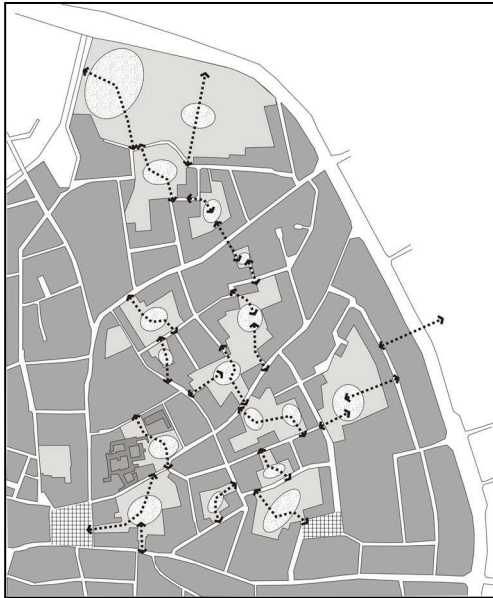

Halfondergronds parkeren, La Ville, Leuven

Halfondergronds parkeren, IJburg, Rotterdam

Alternatief patroon van doorsteken

De openheid van de aanwezige binnengebieden in de noord-oostelijk rand van Turnhout is erg typisch voor die buurt. Het draagt bij tot het landelijke karakter van de stad. Wanneer Turnhout meer stad wil worden, betekent dit geenszins dat alle binnengebieden dienen volgebouwd en ingesloten te worden. Ze kunnen onderdeel gaan uitmaken van een netwerk van publieke groene en/ of verharde ruimtes. Daarom is het bij grote binnengebieden strikt noodzakelijk dat een deel van het terrein wordt opengelaten en toegankelijk gemaakt.

Deze (semi-)publieke binnengebieden kunnen op die manier een alternatieve route bieden voor voetgangers en fietsers, naast deze doorheen het stedelijke stratenpatroon. Afstanden worden zo verkleind, een veilige route wordt aangeboden en het groene karakter van Turnhout wordt zichtbaar. Het is echter geenszins de bedoeling nieuwe straten te creëren en de bouwblokken op te delen in kleinere bouwblokken. Voor autoverkeer kan geen doorgaande route worden voorzien, die eventueel sluitverkeer zou kunnen aantrekken. De doorsteken gebeuren daarom ook bij voorkeur niet rechtlijnig, maar indien mogelijk met een asverschuiving. Hiernaast wordt een voorbeeld gegeven van een dergelijk patroon van doorsteken.

Enerzijds vormen deze groene binnengebieden een essentieel onderdeel van een groene woonomgeving voor de nieuwe woningen, anderzijds bieden ze ademruimte voor de nabijgelegen woningen, waar vaak een gebrek is aan publiek groen. Het karakter van elk van deze binnengebieden kan grondig verschillen en geeft op die manier ook een identiteit aan het gebied. Mogelijk invullingen zijn: buurtpark, speelplein, petanquevelDEN, groene buurtparking, ...

Wanneer een nieuwe voorziening wordt aangebracht in het binnengebied, aansluitend bij de open ruimte, krijgt het binnengebied ook een levendiger karakter (bv. kinderopvang, culturele voorziening, ...) en ontstaat een stedelijke menging van functies. Ook grote open ruimtes van bestaande voorzieningen kunnen mee opgenomen worden in het netwerk van publieke binnengebieden. Het meest evident voorbeeld hiervan is de buitenruimte van een school, zoals het Heilig Graf in dit gebied. Tijdens bepaalde periodes zou een doorgang mogelijk kunnen gemaakt worden, afgescheiden van het private deel van de school, alsook een medegebruik van de speelplaats en dergelijke.

Ontwerpoefeningen voor bouwblokken en binnengebieden

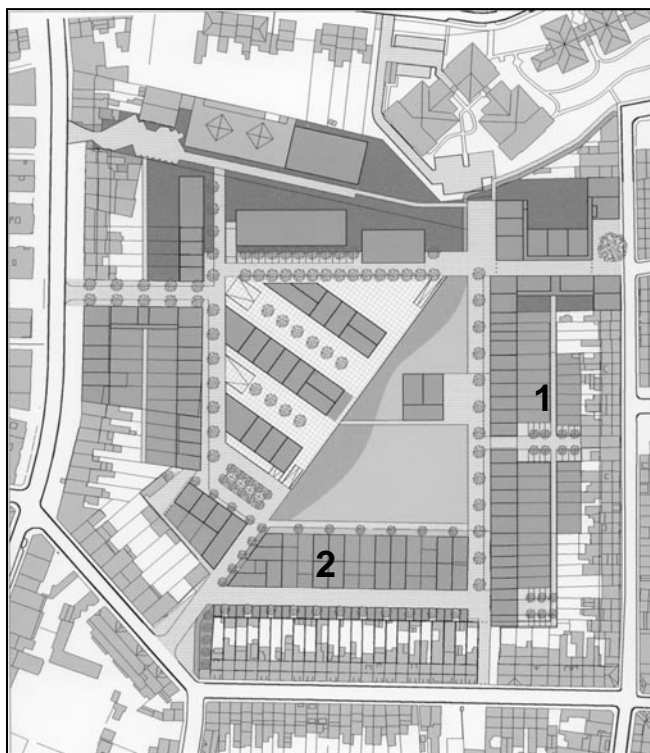
Afwerken randen

Bij de herinrichting van een binnengebied bestaat de mogelijkheid de huidige achterkanten die grenzen aan dit binnengebied een nieuwe voorzijde geven. Dit kan enerzijds gebeuren door nieuwe bebouwing of door groenaanleg.

Bouwblokken kunnen vervolledigd worden, straatwanden hersteld.

In een ontwerp voor het binnengebied Kasteelloop komen bijvoorbeeld twee varianten voor van de afwerking van achterkanten door middel van bebouwing:

1. rug aan rug bouwen van twee rijwoningen met intern een doorgang, zodanig dat zowel de nieuwe als de bestaande rijwoning een tweede toegang hebben langs achter. Wanneer de tuinen van de bestaande woningen erg klein zijn kan een extra strook tuinen aan deze woningen gegeven worden.
2. voorzien van reeks garages achter de bestaande woningen, grenzend aan een interne ontsluitingsweg, met aan de overkant nieuwe woningen.

Verschillende woontypes

- aanbieden van nieuwe stedelijke woonvormen voor kleinere gezinnen, maar ook voor het traditionele gezin: rijwoning, parkwoning, pationwoning, urban villa, appartement, loft, ...
- zorgen voor een voldoende diversiteit en eigenheid
- aanbieden van de mogelijkheid tot 'gemeenschappelijk wonen'

voorbeelden

Rijwoningen

Gestapelde woningen (gelijkvloers met tuin + verdieping met dakterras)

Vrijstaande woning herdacht

Structurele verbetering bestaande woningen

Naast het aanbieden van nieuwe woningen, dient ook het bestaande weefsel verbeterd te worden. In sommige gevallen zijn de problemen van een bepaald woonweefsel zo structureel dat er grotere ingrepen nodig zijn dan het renoveren van een woning. Op deze structurele problemen wordt hier kort op ingegaan en worden mogelijk oplossingen aangereikt. Een dergelijk aanpak van het woonweefsel betekent een structurele verbetering, en creëert daarenboven mogelijkheden om andere nieuw aan te snijden gebieden te reserveren als groene ruimte.

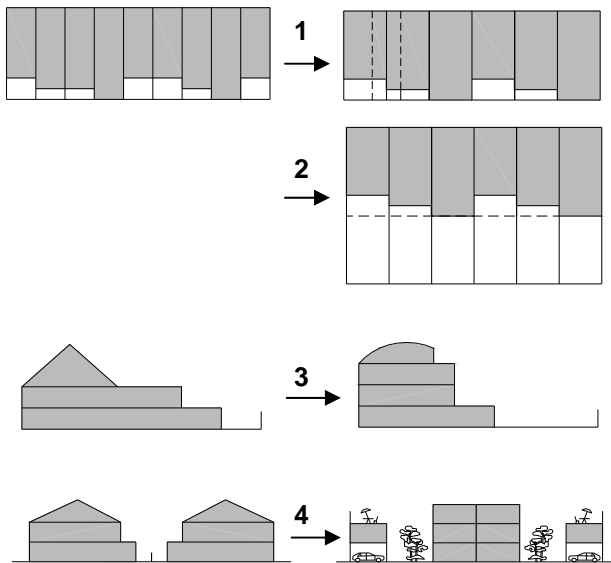
Kleine percelen

⇒ Karakteristieken

- Door de kleine diepte is geen volwaardige buitenruimte of tuin mogelijk voor de woningen.
- Het smalle karakter van het perceel beperkt de indeling van de woning. De aanwezigheid van trappen maakt de effectief bruikbare breedte nog smaller.
- Voor commerciële functies worden dergelijke kleine percelen steeds minder interessant.

⇒ Mogelijke ingrepen

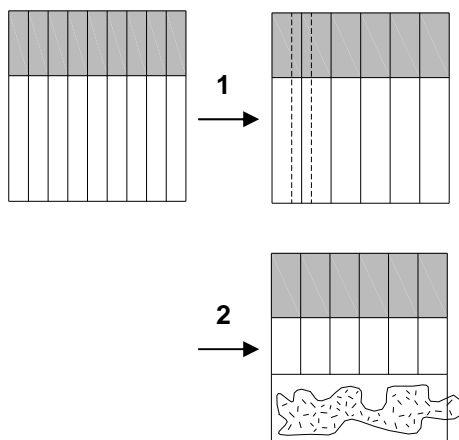
1. Samenvoegen van 3 percelen tot 2, waardoor de breedte aanzienlijk toeneemt.
2. Vergroten van de diepte om een volwaardige buitenruimte te kunnen voorzien.
3. Wanneer dit niet mogelijk is, kan de bouwdiepte best beperkt worden. Aanbouwen en 'koterijen' belemmeren de lichtinval. Om de beperking in de diepte te compenseren, kan een extra verdieping toegevoegd worden.
4. Een laatste mogelijkheid is het gebruik van een nieuw type woning, zoals de patiowoning. Bij dit type wordt de volledige diepte van het perceel gebruikt, met een buitenruimte onder de vorm van een patio binnenin. Nadeel hierbij is wel dat vaak de benedenverdieping enkel gebruikt wordt als garage en berging. Dit draagt niet echt bij tot een levendig straatbeeld. Oplossingen dienen hiervoor gezocht te worden.

Diepe, smalle percelen

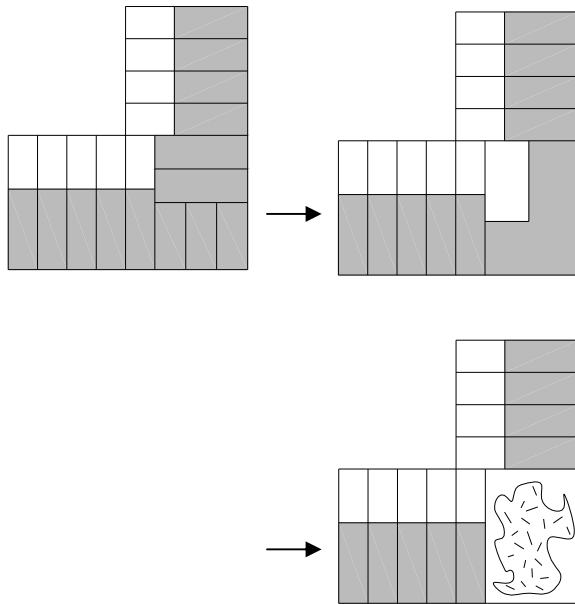
⇒ Karakteristieken

- Het gebruik van de beschikbare ruimte kan in vraag gesteld worden. De grote lengte en smalle breedte maken indeling en gebruik vaak erg onpraktisch. Vandaar dat veel van de percelen maar voor een deel effectief in gebruik genomen worden, de rest van het perceel wordt eerder verwaarloosd.
- Wanneer het perceel ingenomen wordt door een commerciële functie, een bedrijf of een opslagplaats wordt het wel vaak volledig gebruikt / bebouwd. Maar ook hier is de indeling niet evident, omwille van het smalle karakter van het perceel.
- Voor woningen zijn dergelijke diepe bouwdieptes (50-60m) echter niet aangewezen.

⇒ Mogelijke ingrepen

1. Percelen kunnen samengevoegd worden. Enerzijds kunnen 3 percelen samengevoegd worden tot 2. De breedte kan dan bijvoorbeeld vergroten van 5m tot 7.5m. Anderzijds kunnen appartementen worden voorzien, gespreid over verschillende percelen, weliswaar zonder afbreuk te doen aan de schaal van de rest van de straat.
2. Voor woningen is het echter belangrijk dat een voldoende grote tuin wordt gegarandeerd. Vaak kan echter toch het perceel een deel ingekort worden, zodanig dat achteraan in het binnengebied ruimte vrijkomt voor open binnengebieden of goed bereikbare bedrijfsruimten.

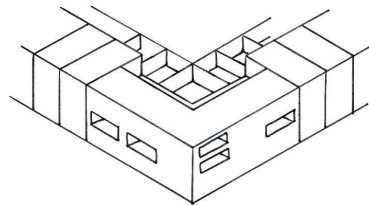
Hoekpercelen

⇒ Karakteristieken

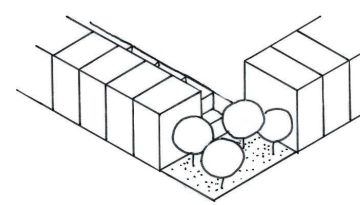
Hoekpercelen hebben vaak geen of zeer onbruikbare, donkere buitenruimte. Hoekwoningen hebben de potentie aan twee zijden licht te trekken, desondanks zijn het vaak de minst interessant, onregelmatige percelen.

⇒ Mogelijke ingrepen:

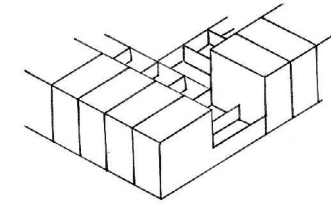
- Uitwerken van de hoek als één geheel met minimale afmetingen, die de nodige kwaliteiten kunnen garanderen. Dit betekent het samennemen van percelen. De schaal van de rest van het bouwblok dient evenwel gerespecteerd te worden. Wanneer het bouwblok bestaat uit individuele rijwoningen (5-6m breed) dient de hoekoplossing daar op afgestemd te zijn. Buitenruimte dient gegarandeerd te worden. Dit kan onder verschillende vormen: tuin, terras, dakterras, patio.
- Een waardig alternatief kan ook bestaan in de vervanging van de hoekpercelen door volwaardige boompartijen, als groen accent in het straatbeeld (mits afbouwen of afwerken van de wachtgevels van aanpalende woningen).
- Hoekpercelen in commerciële straten hebben het voordeel dat het gelijkvloers compleet kan volgebouwd worden. De buitenruimte van de bovengelegen appartementen kan dan voorzien worden in de zin van dakterrassen. Grootschaligere projecten, met een menging van functies zijn hier mogelijk.
- Hoekpercelen in 'gewone' woonstraten vragen echter een andere, kleinschaligere aanpak. Het gelijkvloers behoort hier reeds tot de woning. Wanneer dit volledig wordt bebouwd, dient aandacht uit te gaan naar voldoende lichtinval en een alternatieve buitenruimte.

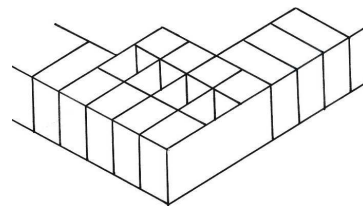
Één hoekgebouw met terrassen en gemeenschappelijk binnengebied

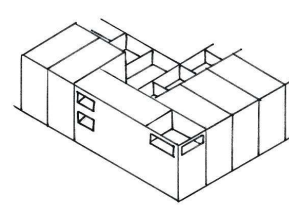
Groen accent

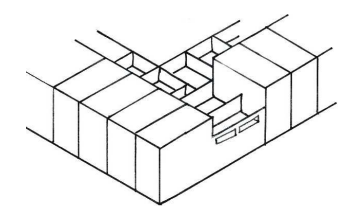
Doortrekken perceelstructuur van één zijde, tuinmuur zichtbaar

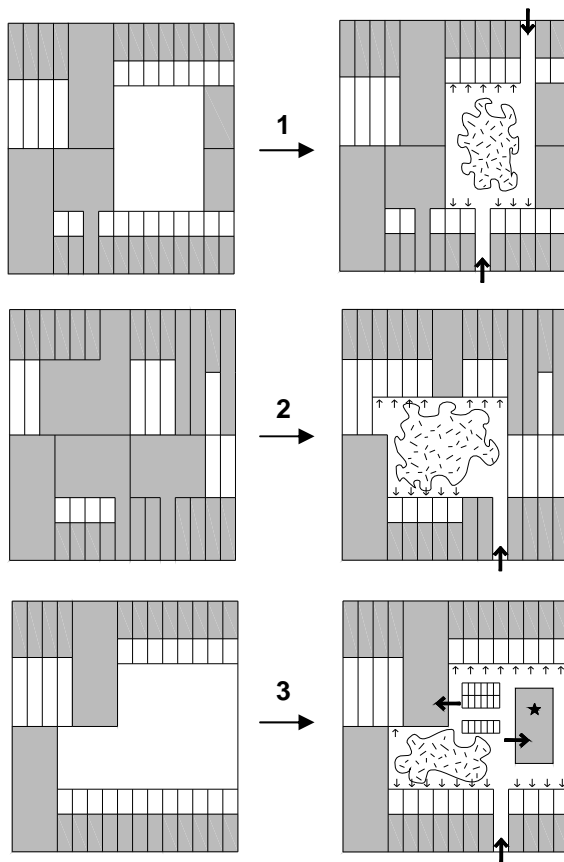
Buitenruimte onder de vorm van patio

Buitenruimte onder de vorm van terrassen en loggia's

Buitenruimte onder de vorm van dakterras

Grote binnengebieden

⇒ Karakteristieken

- Een groot bouwblok bevat vaak grote binnengebieden. Deze binnengebieden kunnen open zijn: bv. parkje, speelplaats, braakliggend terrein.
- Vaak worden deze binnengebieden ook ingenomen door garageboxen, niet altijd op een even efficiënte manier georganiseerd. Dit biedt wel parkeerplaatsen aan de omwonenden, maar draagt niet bij tot de ruimtelijke kwaliteit van het bouwblok.
- Wanneer de binnengebieden volledig bebouwd zijn (bv. opslag), kan dit een belemmering zijn van de lichtinval bij de omliggende tuinen.
- Deze binnengebieden zijn vaak ook maar beperkt toegankelijk.
- Ze worden minder intensief gebruikt dan vroeger en geven daardoor soms een verwaarloosde indruk.
- De percelen in de binnengebieden zijn vaak slechts van één eigenaar, wat de transformatie vergemakkelijkt.

⇒ Mogelijke ingrepen:

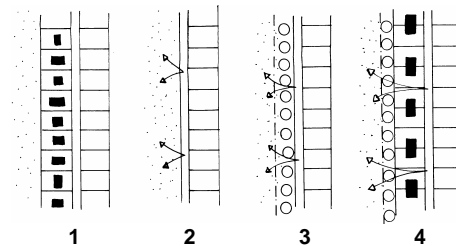
1. Toegankelijk maken van een open binnengebied voor het publiek. In een dichtbebouwde wijk kan dit zorgen voor de nodige ademruimte voor de bewoners. Wanneer het binnengebied langs twee zijden bereikbaar gemaakt kan worden, ontstaat een doorsteek door het bouwblok. Bij zeer grote bouwblokken levert dit zeker een meerwaarde op voor de bewoners. Eveneens kunnen de omliggende percelen zo een bijkomende toegang langs achter krijgen, eventueel gecombineerd met een fietsenberging. Het binnengebied kan een deel van de parkeerdruk opnemen, zowel voor de omwonenden als voor de klanten van de eventueel nabije commerciële functies.
2. Uitpitten van het binnengebied: niet gebruikte, overbodige bebouwing afbreken en de daardoor ontstane ruimte inrichten als een (semi-)publiek groen domein. Op die manier kan ook een deel van het binnengebied afgestaan worden aan de omliggende ondiepe percelen, zodat deze een grotere tuin kunnen krijgen.
3. Verdichten van het bouwblok door het inbrengen van nieuwe functies in het binnengebied. Dit kan zowel woningen betreffen als voorzieningen voor de omgeving (bv. bibliotheek, buurthuis, jeugdbeweging, ...)

Ontwikkelingsperspectieven Zuidelijke woonlobben

Voor de verschillende zuidelijke woonlobben dienen stedenbouwkundige ontwerpen te worden gemaakt voor de afwerking van deze gebieden. Hierin worden de mogelijkheden voor nieuwe woningbouw aangegeven, maar ook voor ontbrekende voorzieningen en voor groene ruimte in de woonomgeving.

Eyssels

De westelijke zijde van Eyssels is momenteel nog bebouwbaar (cfr. gebied 44, woonprogrammatische). Belangrijk bij deze verdere ontwikkeling is de afwerking naar de open ruimte, het bos- en natuurgebied Lokeren. De open ruimte moet voelbaar blijven voor een grote groep en niet enkel voor de mensen met zicht op de open vanuit hun tuin.

1. enkel achterkanten aan de zijde van de open ruimte
2. straten slechts eenzijdig bebouwen, zodanig dat de open ruimte door alle passanten wordt ervaren
3. versterken van de grens door het aanbrengen van een bomenrij, met daarachter een fietspad
4. een typologie van gekoppelde woningen doorzicht mogelijk maken naar de achtergelegen open ruimte

Parkwijk – Blijkhoeve

Deze wijk bevat enerzijds het stedelijk woongebied De Bossen (cfr. gebied 45, woonprogrammatische), waar de richtlijnen opgenomen in het GERUP gelden, anderzijds het gebied ten noorden van de Rozenlaan (cfr. gebied 46, woonprogrammatische), waar nog maar enkele percelen bebouwd zijn. Bij dit laatste gebied is het belangrijk een goede verbinding te voorzien met het stadspark, de percelen op een kwalitatieve manier te verdichten en de vallei van de Aa te vrijwaren en te integreren in het plan.

Het speelpleintje in het zuiden langs de Parkring (cfr. gebied 11, woonprogrammatische) moet bewaard worden, hier dient de woonfunctie geschrapt te worden.

Schorvoort

Hier zijn nog heel wat gaten in het woonweefsel die kunnen opgevuld worden. Uitzonderingen hierop zijn een brede strook langs de Aa (cfr. gebied 9, woonprogrammatische) en de voetbalvelden in de Schorvoortstraat (cfr. gebied 10, woonprogrammatische) die onbebouwd moeten blijven. De bedoeling is hier kwalitatieve inbreidingsprojecten te voorzien, met voldoende publiek groen, zodat de dichtheid niet te hoog wordt. Ook de afwerking naar de open ruimte, is net als bij Eyssels, van belang.

Het gebied tussen Slagmolenstraat en Oude Dijk (cfr. gebied 55, woonprogrammatische) kan enkel op lange termijn aangesneden worden, nadat een duidelijke behoefte is aangetoond.

Het gebied is gelegen in de omgeving van de Schorvoortloop, op een afgeschafte waterloop. De aanwezigheid van de Schorvoortloop legt strenge eisen op via de watertoets. Hoewel niet opgenomen in risicogebied voor overstromingen, kampt het gebied met overstromingen. Er dient nader bekeken of bebouwing dient uitgesloten op korte en middellange termijn op basis van de watertoets of welke aangepaste maatregelen bebouwing eventueel kunnen rechtvaardigen.

Zevendonk

Zevendonk wordt in het RSPA geselecteerd als een woonkern, dit betekent dat een bepaalde uitrusting voor dagelijkse behoeften aanwezig is, alsook een draagvlak om deze voorzieningen in stand te houden. De meeste handelszaken bevinden zich langs de Kapelweg.

Belangrijke aandachtspunten voor de ontwikkeling van Zevendonk zijn:

- inpassen van de wijk in het coulissenlandschap van de omgeving;
- daar waar nog mogelijk bewaren van de bomenrijen in de wijk zelf, met name de lege percelen langs Vlasgaren;
- versterken en verbinden van de twee kernen langs de Kapelweg, rond de school en de kerk.

Een visie op wonen in het gebied ten noorden van het kanaal

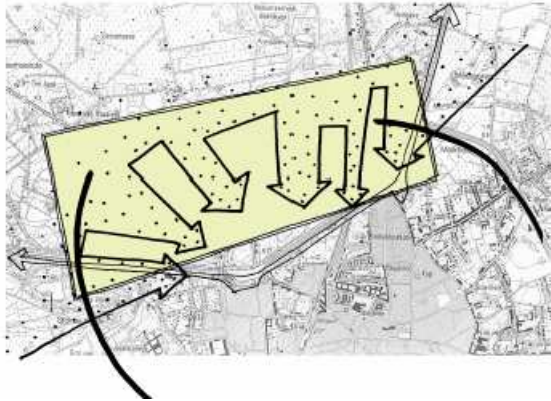
Het woonuitbreidingsgebied ten noorden van het kanaal wordt voor het grootste deel niet aangesneden in de planperiode tot 2007. Enkel die delen die aansluiten bij het bestaande woongebied worden al omgezet in woongebied. Een deel wordt geschrapt en herbestemd tot natuur- en landbouwgebied. Tot slot wordt ook een deel herbestemd tot woonreservegebied voor na 2007. (cfr. Afbakening Regionaalstedelijk Gebied Turnhout)

Het gaat om een groot open gebied met landbouw en natuur, en enkele monofunctionele woongebieden. Deze komen gegroepeerd, verspreid voor en hebben geen afgewerkte rand naar de open ruimte toe. Het gebied wordt dooraderd door een netwerk van waterlopen, waar echter een aantal van is ingebuisd, waardoor de samenhang van het fysisch systeem, de natuurlijke structuur en de landschappelijke leesbaarheid in het gebied wordt verbroken.

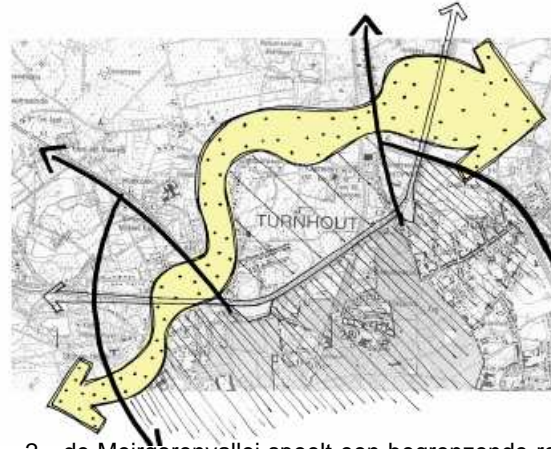
Een bijzonder aandachtspunt is het terug creëren van een samenhangend watersysteem voor buffering, infiltratie en afvoer van regenwater.

Ten opzichte van 'stedelijk Turnhout' als geheel krijgt het plangebied een specifieke rol toebedeeld. Het is het overgangsggebied tussen stad en het waardevolle open landschap ten noorden. Naast wonen moeten belangrijke delen worden opgehouden voor recreatieve functies. In de woonclusters moeten gemeenschapsfuncties op buurtniveau aanwezig zijn.

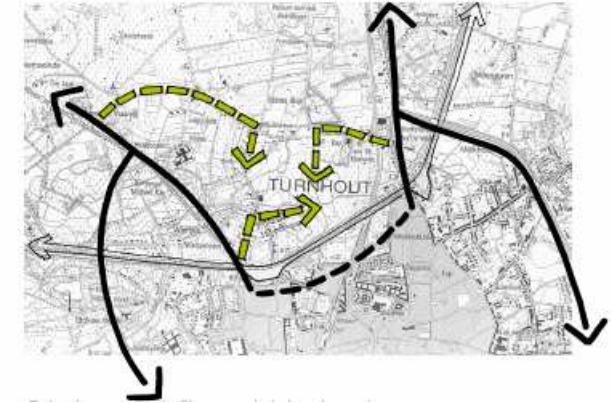
Kaart 5a toont een suggestie van structuurschets. Volgende concepten liggen aan de grondslag hiervan:
(Bron: Studiegroep Omgeving ism Projectteam Stadsontwerp)

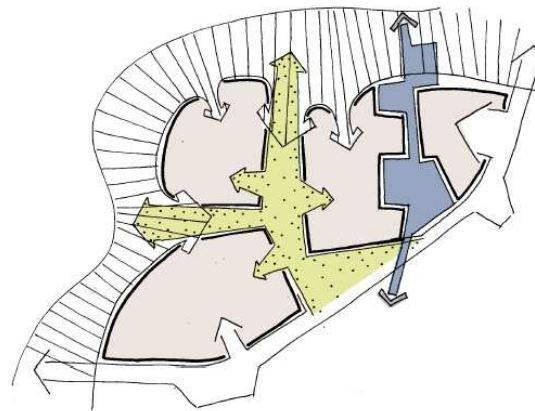
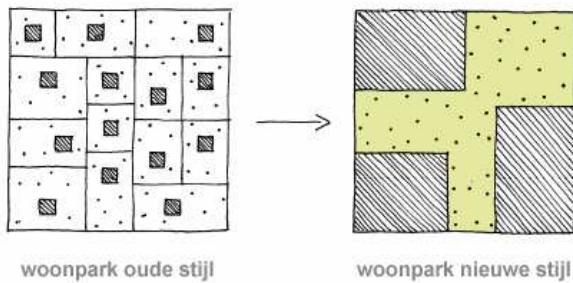
1. Heizijdse velden als overgangsgebied tussen stad en open landschap. Het stedelijk wonen en de open ruimte haken op elkaar in;

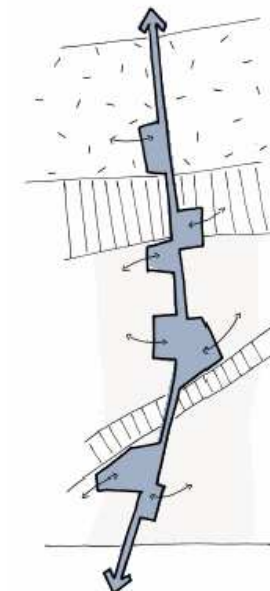
2. de Meirgorenvalei speelt een begrenzendende rol voor het stedelijk wonen ten noorden van het kanaal;

3. principe van filterend lokaal verkeer tussen steenwegen en woonclusters. Geen doorgaand verkeer omwille van woonkwaliteit en verkeers-leefbaarheid;

4. open ruimte structuren omkaderen de woonclusters. Interne begrenzing van het 'woonpark nieuwe stijl' met kwalitatief stedelijk wonen geconcentreerd rondom een multifunctionele open ruimte. Het groen wordt vanuit de open ruimte doorgetrokken tot in de woonomgeving;

5. het bels lijntje als een verbindende recreatieve as, vanuit de binnenstand naar het noordelijke open landschap, doorheen de woonclusters. Locaties voor sport-beoefening zijn verspreid langs deze as gelegen, met hogere intensiteit dicht bij de stad;

Binnen Heizijdse Velden wordt het gebied **Bruyne Strijd** herbestemd als strategisch woonproject en kan dus op korte termijn ontwikkeld worden. In het kader hiervan werd een apart ontwikkelingsplan opgemaakt door Studiegroep Omgeving, ism Projectteam Stadsontwerp. Het gaat om het gebied, direct grenzend aan het kanaal. Kaart 5b toont het ontwikkelingsplan dat dient als suggestie voor de ontwikkeling van het gebied.

De nieuwe wooncluster Bruyne Strijd is de eerste stap in de ontwikkeling van Heizijdse Velden als overgang tussen de stad en het waardevolle open landschap ten noorden. De sfeer in Heizijdse Velden wordt een hybride tussenvorm van stedelijkheid en natuurlijkheid. Het is de bedoeling om de bestaande woonstraten binnen Bruyne Strijd in te bedden in een nieuwe groene woonomgeving die sterk op de omliggende open ruimte gericht is. Het geheel wordt een herkenbare wijk met duidelijke grenzen. Het voorgestelde ontwikkelingsperspectief is geen spiegelbeeld van de ontwikkelingen rond Nieuwe Kaai.

Bruyne Strijd wordt een (vernieuwde) stadswijk waar vooral jonge gezinnen zich zouden moeten kunnen vestigen. De woontypes worden best gemengd zodat ook oudere koppels die zich terug in de stad willen vestigen en alleenstaanden een plaats kunnen vinden in de wijk.

Dreven en bomenrijen worden rondom de cluster aangelegd en dienen als verbinding tussen woonomgeving en de open ruimte. Rond de cluster wordt **een belangrijke open ruimte gordel** gevrijwaard voor functies (hobbylandbouw, buurtparken, enz.) horende bij de woonomgeving. De prachtige langse zichten en de **berm** van het **kanaal** maken een specifieke uitwerking van de rand langs het kanaal nodig. Vanuit het binnengebied moet het zicht op het kanaal behouden blijven.

De nieuwbouw sluit direct aan bij de bestaande bebouwing, in de zones achter de huizenrijen. Er wordt een **gesloten bebouwde buitenrand** gecreëerd. De relatief gesloten buitenrand wordt **doorbroken** door brede **woonerven** die de cluster binnendringen. De woonerven worden zodanig gedimensioneerd dat de kwalitatieve relatie met de open ruimte behouden blijft. Één Meistraat en Roodkruisstraat behouden net zoals de woonerven een open uiteinde.

De kleine **woonoases** zijn toegankelijk vanuit de woonerven. Het betreft individuele woningen of kleinschalige introverte woningbouwprojecten die zich integreren in hun eigen stukje landschap.

Het binnen gebied tussen Fonteinstraat en Waterloopstraat krijgt omwille van zijn aansluiting met de kanaalkom grotere dimensies en vraagt om een coherente uitwerking.

Het binnengebied tussen Fonteinstraat en Steenweg op Merksplas wordt voorlopig niet verder verdicht. De noordwestrand wordt afgewerkt met een fietspad en een groenstructuur die de rand van de cluster afbakent. Het pad volgt de oude vallei van Veldekensloop en Meirgorenloop.

Plekken voor stedelijke vernieuwing

Er zijn in de binnenstad enkele cruciale gebieden die zeer grote mogelijkheden bieden om de structuur van de stad te versterken. Voor deze gebieden wordt een stedenbouwkundig ontwerp gemaakt, waarin de bebouwingmogelijkheden en de functionele invulling voor dit gebied worden weergegeven.

- **Brepolsterrein**

Het gebied tussen Grote Markt, Otterstraat, Klinkstraat, Akkerpad, Baron Dufourstraat.

Momenteel is de opmaak van een nieuw Masterplan voor Brepols lopende. Het belangrijkste uitgangspunt van dit masterplan is dat Brepols er kan en moet aan bijdragen om Turnhout meer stad te maken. Daartoe moet het Brepols-project in eerste instantie een boeiend stuk stad opleveren met gemengde functies. Het is de bedoeling het complex te ontwikkelen als 'oostelijke tegenhanger' voor het huidige centrum, met de Gasthuisstraat als belangrijkste winkelstraat. In combinatie met de verhuis van de parking van de Grote Markt naar Brepols en de ontwikkeling van diverse vormen van stedelijk wonen moet dit lukken. Daarbij komt de vestiging van de twee Stedelijke Academies, die ook op cultureel vlak aan deze zijde van de Markt een nieuw stedelijk zwaartepunt zal vormen, als tegenwicht voor de omgeving van de Warande.

Naast deze sterke impulsen op stedelijk niveau, wordt ook onderhandeld over de uitbouw van nieuwe voorzieningen die voor Turnhout ook op regionaal niveau een sterke nieuwe uitstraling moeten betekenen. In combinatie met een sterke toeristische trekpleister voor Turnhout en de wijde omgeving, wordt gedacht aan de vestiging van hotels, horeca en diverse stedelijke recreatievoorzieningen.

- **Stationsomgeving**

Het gebied tussen Stationsstraat, De Merodelei, stelplaats De Lijn, Harmoniestraat en Guldensporenlei biedt heel wat mogelijkheden. In dit gebied is nog een bedrijventerrein aanwezig. Gezien de cruciale ligging van dit gebied nabij het station is het aangewezen actief op zoek te gaan naar de herlokalisering van het bedrijf.

Hier is plaats voor kantoren, woningen, gemeenschapsvoorzieningen. Door de ligging op de structurele fietsroute langs de spoorweg die ook aansluit op het kanaalpad en het Bels Lijntje is de stationsomgeving ook een stedelijk aanknopingspunt voor het recreatieve fietsroutenetwerk.

- **Blaironproject en Nieuwe Erven**

De voormalige Blaironkazerne is een belangrijke pool voor de ontwikkeling van economische, administratieve en educatieve activiteit in de binnenstad.

De ontwikkelingsplannen voor het aangrenzende gebied 'Nieuwe Erven' zijn momenteel uitsluitend gericht op woningbouw. De kans tot het complementair ontwikkelen van nieuwe woningen samen met commerciële en gemeenschapsvoorzieningen mag echter niet onderschat worden.

- **Melkhoek**

Het gaat om een groot open gebied tussen de Ring, kanaal, Dahliastraat en Luikerstraat. In het verleden werd een stedenbouwkundige studie opgemaakt voor het gebied door Studiegroep Omgeving ism Projectteam Stadsontwerp. Op de volgende pagina wordt de suggestie van structuurschets weergegeven. Het is een vrij afgezonderd gebied, maar wel gelegen binnen de ring en aan het kanaal en daarom ook zeer aantrekkelijk als nieuw woongebied.

Deze nieuwe stedelijke woonomgeving dient gevarieerd te zijn en hoofdzakelijk toegespitst op jonge gezinnen, aangezien er voor deze doelgroep een beperkt aanbod is in de stad. De kanaalkom fungeert als representatieve toegang. Toch wordt er ook een rechtstreekse toegang tot de ring voorzien.

Er wordt ingespeeld op de landschappelijke structuur en er wordt aansluiting gezocht bij de bestaande bebouwing op een zachte manier. De landschappelijke structuur bestaat uit een systeem van grachten, bomenrijen en landschapskamers. De zijde van het kanaal en de ring wordt afgewerkt met een bosmassief. Langs het kanaal worden hierin gestapelde woningen voorzien. De rest van het gebied wordt ingevuld met lage woningbouw, rond woonerven. Tussen de nieuwe woningen en de bestaande woningen Drieskensstraat - Mesesstraat, en tussen de nieuwe lage woningen en die aan het kanaal worden recreatieve grasvelden voorzien voor sport en spel op wijkniveau.

Tussen het gebied en de via RUP te herschikken bedrijvigheid van Joossen wordt een buffer voorzien. Langs de kade wordt een nieuw baken voorzien in de vorm van een woontoren, alsook een plek voor nieuwe voorzieningen.

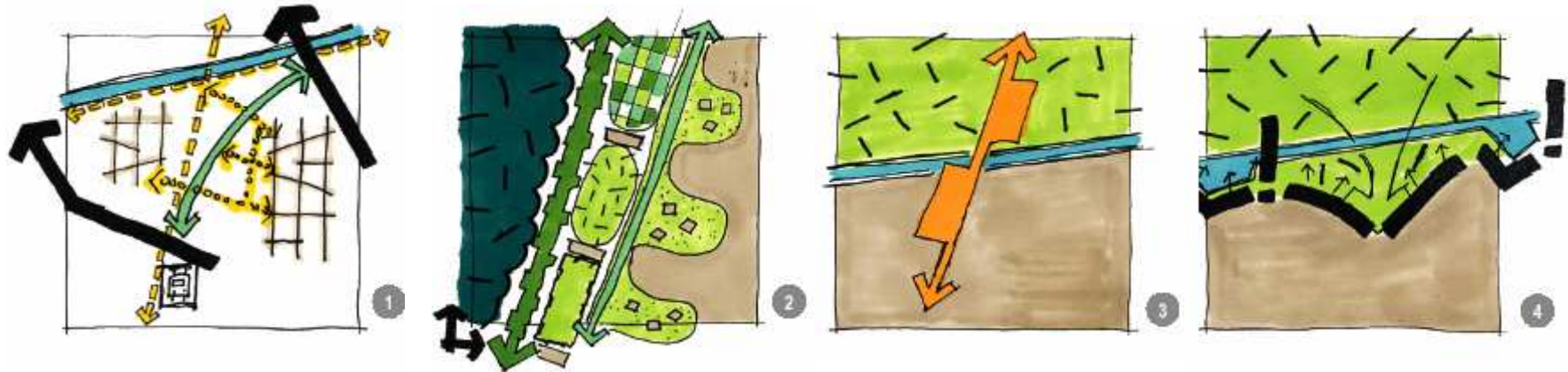
Begijneveldekens

Voor het gebied tussen het kanaal, Wouwerstraat, Begijnendreef, Jachthoornstraat en Tichelarijstraat werd een voorstudie voor een Bijzonder Plan van Aanleg opgemaakt door Studiegroep Omgeving.

Het plangebied is de voornaamste plek waar het groen en de openheid, die boven het kanaal sterk aanwezig zijn, nog in het centrum binnendringen. De positie van de site maakt het een belangrijk scharnier tussen de stad en de open ruimte, waar de kwaliteiten van beide aanwezig zijn. De plek biedt ruimte voor hoogwaardige wonen op een steenworp van het station en alle andere stedelijke voorzieningen. Tezelfdertijd blijft het groen zeer sterk aanwezig en is er ruimte voor zachte en harde recreatie (tennis, jeugdinfrastuctuur, park, enz.), die zich inschakelen in een veel groter systeem rond en boven het kanaal.

Het creëren van bijkomende woonmogelijkheden is de voornaamste rol van het gebied. In het gebied is geen ruimte voor grote verkeersaantrekkende functies zoals grootschalige kleinhandel of bedrijvigheid.

Kaart 5c toont een suggestie van structuurschets. Volgende concepten liggen aan de grondslag hiervan.

Vanaf Koningin Elisabethlei zorgt een **nieuwe auto-ontsluiting op stedelijk niveau, de zogenaamde noordboulevard**, voor de ontsluiting van de omgeving van het kanaal waardoor de bestaande woon- en centrumstraten ontlast worden. De bestaande woonbuurten worden met elkaar en het groen verbonden door een fijnmazig **fiets- en voetgangersnetwerk**. Het fietspad langs Bels Lijntje wordt via een **nieuwe fietsbrug** doorgetrokken over het kanaal tot aan het station. Een duidelijke signalisatie brengt de bezoeker in het stadscentrum.

Landschap en stad, groen en bebouwing **verweven** hier in elkaar. Zowel van west naar oost als van noord naar zuid ontstaat een gradiënt van verschillende groene ruimten. Het stedelijk front is geen aaneengesloten wand. Het samenspel tussen infrastructuur en bouwtypes definieert verschillende sferen.

Belangrijke delen van Begijneveldekens worden ingezet als recreatieve ruimte en ingeschakeld in een **recreatieve noord-zuid as** langsheen Bels Lijntje zoals dit ook is opgenomen in de studie rond Heizijdse Velden.

De ontwikkeling rond Oude en Nieuwe Kaai zijn de aanzetten tot een nieuwe **stedelijke voorkant gericht op het kanaal**. Begijneveldekens laat toe om dat front te vervolledigen. De achterkant situatie wordt omgezet in een voorkant die terugplooit richting station.

Herwaardering van de kanaalomgeving

De ontwikkeling van de kanaalomgeving is een belangrijk katalysatorproject voor Turnhout, gezien de ligging vlak bij het centrum van de stad, en omdat het met zeer veel aspecten van het stedelijk functioneren te maken heeft: wonen, natuur, sport en recreatie, toerisme, ...

Er werd een ruimtelijk ontwikkelingsplan voor de kanaalomgeving opgemaakt en per deelproject onderzocht welke mogelijke publieke en private partners zijn om aan de realisatie mee te werken.

Om dit project een regionale betekenis te geven zal hierbij worden samengewerkt met de andere gemeenten van het stedelijk gebied, en met het provinciebestuur dat van de herwaardering van het kanaal een strategisch project wil maken.

Voor de omgeving van de Nieuwe Kaai zijn reeds een aantal deelprojecten gerealiseerd met de jachthaven, de herinrichting van de publieke ruimte, en met nieuwe woningprojecten en de winkelconcentratie aan de Nieuwe kaaitorens.

Ontwikkelingsperspectieven voor linten

De problematiek van verlinting is relatief beperkt en dient ingepast te worden binnen de open ruimte structuur van de gemeente en in de desbetreffende deelruimten. Het betreft enkel de bestaande woonlinten op het gewestplan, geen zonevreemde constructies.

Linten in agrarisch gebied

Op drie plaatsen komen lintstructuren in agrarisch gebied voor: in het noorden Steenweg op Zondereigen, in het zuiden Leiseinde en Kleine Reesdijk – Mastheidestraat en tenslotte langs de Winkelstraat-Kapelweg. Hier dient een beleid van landschappelijke inpassing gevoerd te worden. Randvoorwaarden die de gemeente kan nastreven zijn: open en landschappelijke achtertuinen en natuurlijke tuinbegrenzing. Op een aantal cruciale plaatsen kan het woonlint onderbroken worden teneinde de relatie tussen kern en open ruimte af te bakenen. Uitdeining / uitbreiding van de linten is niet toegelaten.

Linten in of langs natuurgebied

Het woonlint langs de Kastelein en verder naar het noorden doorkruist of passeert langs natuurgebieden. Hier dient een algemeen beleid van 'inpassing in de omgeving' gevoerd te worden. Voor dit woonlint, omgeven door kwetsbaar natuurgebied, zijn er geen functiewijzigingen mogelijk. Enkel de functie 'wonen' is toegestaan. Verbouwen is toegestaan binnen een zelfde volume, maar uitbreiding kan niet. Opsplitsen binnen een zelfde volume is niet toegestaan, het samenvoegen van twee kleinere woningen tot één is eveneens niet toegestaan. Inpassingen in de omgeving kan d.m.v. van streekeigen vegetatie als begrenzing van de tuinen. Uitzondering kan gemaakt worden voor monumentale gebouwen zoals de Englandhoeve en de kasteeltjes, als die voor wonen of recreatief medegebruik op een gepaste wijze kunnen functioneren binnen de rustige en landschappelijk omgeving.

Ontwikkelingsperspectieven voor zonevreemde woningen

Het ruimtelijk structuurplan Turnhout formuleert een algemeen beleid ten aanzien van zonevreemde woningen. Dit beleid situeert zich niet op perceelsniveau maar geeft een algemene aanpak. De concrete aanpak zal op het niveau van ruimtelijke uitvoeringsplannen verder uitgewerkt worden.

Hier worden reeds een aantal gebiedsgerichte richtlijnen geformuleerd. De ontwikkelingsperspectieven gelden enkel voor vergunde of vergund geachte woningen.

Herbestemming als woongebied

In een beperkt aantal situaties kan het aangewezen zijn om concentraties van zonevreemde woningen in de gewenste ruimtelijke structuur aan te geven en die later via een ruimtelijk uitvoeringsplan op perceelsniveau de bestemming woongebied toe te kennen. De woningen binnen deze concentraties krijgen dezelfde mogelijkheden als woningen in woongebied. Alleen percelen met zonevreemde woningen die aansluiten op een kern komen in aanmerking voor herbestemming tot woongebied.

Langs de N12 is een parkgebied gelegen, ten zuiden van het stadsbos (een deel is hierin opgenomen), waarin een tiental eengezinswoningen en een appartementsblok zijn gelegen (De Somer). Om de eigenaars rechtszekerheid te geven dienen deze woningen opgenomen te worden in woongebied met landelijk karakter of in woongebied. De bestemming parkgebied is hier achterhaald, omwille van de nabijheid van het stadsbos, dat de functie van parkgebied op zich neemt. Het gebied is bovendien gelegen langs een sterk verstedelijkte as. Het is echter in geen geval de bedoeling om nieuwe woonkavels te creëren. Voorschriften in verband met het groene karakter van de omgeving dienen te worden toegevoegd, alsook beperkingen naar de vallei van de Galgebeek toe.

Er zijn ook een aantal zonevreemde woningen die liggen op de grens van het woongebied. Zo zijn er een 80-tal woningen die op maximaal 15 meter van de grens van het woongebied zijn gelegen. Deze kunnen een volwaardige woonbestemming te krijgen. Dit moet echter geval per geval bekeken worden. Wellicht is het niet in alle gevallen wenselijk een volwaardige woonbestemming, inclusief overige functies en meergezinswoningen toe te laten. Een nadere afweging (o.m. vanuit eventuele nabijgelegen open ruimte structuren) dient eerst te gebeuren.

De juiste begrenzing van de woongebieden met landelijk karakter (woonlinten) dient eveneens bekeken te worden, zodat de bestaande woningen volledig in woongebied komen te liggen. Ook hier is het geenszins de bedoeling nieuwe woonkavels te creëren.

Herbestemming als woonkorrel

Woonkorrels verschillen wezenlijk van woongebieden doordat woonkorrels alleen de woonfunctie bevestigen op een aantal percelen binnen een deelruimte die als geheel bestemd blijft voor een andere functie. De woonkorrel mag de ontwikkeling van de rest van het gebied dan ook niet hypothekeren en mag op de percelen,

buiten wonen, ook geen andere functies toestaan die in een woongebied wel kunnen. Er worden in principe geen bijkomende woongelegenheden of bouwpercelen voor nieuwe woningen gecreëerd. In elk geval mag er geen verhoging ontstaan van de bestaande ruimtelijke dynamiek.

De definitie van het begrip 'woonkorrel' is niet wettelijk bepaald. Een woonkorrel kan bijvoorbeeld worden beschouwd als minimum 5 woningen met een maximum afstand van 50 m tussen twee woningen (gemeten vanaf de voorgevels), al dan niet gecombineerd met woningen binnen de juridisch vastgestelde woongebieden. Deze definitie zal worden verfijnd op basis van verder onderzoek bij de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan, rekening houdend met de historische structuur van de specifieke woonkorrels.

Mogelijke deelruimten met bijhorend beleid zijn:

- Kapelweg: landschappelijk waardevol agrarisch gebied, 12 woningen;
- Leiseinde: agrarisch gebied, 21 woningen;
- Steenweg op Diest.: (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied, 10 woningen;
- Heizijde: landschappelijk waardevol agrarisch gebied, 10 woningen.

Mogelijke voorschriften voor dergelijke woonkorrel zijn:

- Bestemming en beleid:
 - De hoofdbestemming van het gewestplan wordt gewijzigd naar woonkorrel, de hoofdfunctie van de omliggende deelruimte blijft behouden.
 - Behoud van de woningen, ook op lange termijn, maar met beperkingen naar de open ruimte waarde.
 - Beperkte functiewijzigingen zijn toegestaan: recreatieve nevenbestemming voor hoevertoerisme
- Handelingen en werken aan zonevreemde woningen
 - Afbraak van een zonevreemd gebouw is toegestaan.
 - Instandhoudingwerken en onderhoudswerken zijn toegestaan
 - Verbouwen van een woning is toegestaan
 - Herbouw van een woning is toegestaan, eventueel op een gewijzigde plaats.
 - Uitbreiding van een woning is toegestaan tot een volume van 1000 m³ met een maximum van 100%
- Kwalitatieve voorschriften op perceelsniveau – landschappelijke integratie in half-open landschap
 - Afsluitingen in natuurlijke materialen of struwelen

Deze selectie en de voorschriften dienen concreet getoetst te worden bij de gedetailleerde inventarisatie van de zonevreemde woningen in Turnhout en worden hier enkel als richtlijn meegegeven.

Deelruimten met beperkte ontwikkelingsperspectieven voor zonevreemde woningen

De gemeente kan deelruimten aangeven waarbinnen een beleid wordt geformuleerd voor verspreide zonevreemde woningen in relatie tot andere functies zoals onder meer natuur of landbouw. Er dient gewaakt te worden dat de eigenheid van het gebied niet wordt verstoord door toekenning van bepaalde mogelijkheden aan zonevreemde woningen.

De decretale voorschriften voor zonevreemde woningen buiten ruimtelijk kwetsbare gebieden en recreatiegebied gelden in dit geval.

Mogelijke deelruimten met bijhorend beleid zijn:

- parkgebied Boones Blijk;
- 'Het Heyken': langs de Parklaan;
- twee parkgebieden langs de Steenweg op Merksplas, waaronder het domein 'De Wieltjens'
- het landbouwgebied en zuiden van de E34;
- landbouwgebied Waterheide;
- Domein Ceulemans tussen Kastelein en kanaal;
- Domein Van Heeswijk langs de steenweg op Merksplas tegen het kruispunt met de ring;
- Wieltjens kasteeltje;
- Domein Versteylen tussen Broeckzijde en de Aa;
- Parkdeel van het domein de Somer (kastelen en villa's);
- Het kasteel van de Flipkensvijver den de omliggende villa's;
- de noordelijke landbouwgebieden.

Ook hier geldt dat het om een voorlopige selectie en voorschriften gaat, die getoetst dient bij de gedetailleerde inventarisatie van de zonevreemde woningen in Turnhout en worden hier enkel als richtlijn meegegeven.

Ruimtelijk kwetsbare deelruimten

Dit zijn deelruimten die kwetsbaar zijn op grond van hun ligging in waardevolle onderdelen van de natuurlijke of agrarische structuur, of op grond van hun landschappelijke kwaliteit. In de gebieden die kwetsbaar zijn op grond van hun ligging in de natuurlijke structuur worden instandhoudingswerken toegestaan, tenzij andere maatregelen – zoals aankoop door de overheid – zich opdringen. In deelruimten die kwetsbaar zijn omdat ze in een waardevol agrarisch gebied liggen of omdat ze een hoge landschappelijke kwaliteit hebben, zou een uitbreiding van zonevreemde woningen het landbouwkundig functioneren en/ of de landschappelijke kwaliteit grondig kunnen verstoren. Door herbouwen in die gebieden onmogelijk te maken, kan een herstel worden gerealiseerd van de landbouwkundige en/of landschappelijke kwaliteit.

De decretale voorschriften voor zonevreemde woningen in ruimtelijk kwetsbare gebieden of recreatiegebied gelden voor de vergunde woningen. De gemeente stelt volgende ruimten als mogelijke ruimtelijk kwetsbare deelruimten voor aan de Vlaamse Overheid en de Provincie:

- Natuurgebied De Wieltjes;
- Natuurgebied de Paai;
- Natuurreservaat Peerdsven;
- Natuurgebied Zandven;
- Gebied rond de voormalige kleiputten van Werkendam;
- Natuurgebied Stokse Heide;

Er wordt een uitdovingsbeleid voorgesteld, waarbij enkel instandhoudingswerken toegelaten zijn. Herbouwen of uitbreiden is niet toegelaten.

Specifieke situaties

De vele zonevreemde woningen, gelegen in de zone voor grootschalige kleinhandel N140, dienen een oplossing te krijgen in het RUP dat voor dit gebied wordt opgemaakt door de gemeente.

De zonevreemde woningen in het groen overgangsgedied Veedijk – Zevendonk dienen opgelost te worden in de inrichtingsstudie hiervan, in opdracht van de gemeente.

Ontwikkelingsperspectieven voor weekendverblijven

De weekendverblijven brengen het functioneren van het gebied waarin ze voorkomen in het gedrang. Het ontbreekt vaak aan nutsvoorzieningen en de kost van de openbare dienstverlening (post, huisvuilophaling, ..) is duurder door de excentrische ligging van deze verblijven.

Als suggestie aan de hogere overheid wenst de gemeente voor alle clusters van weekendverblijven en verspreide weekendverblijven een **passief uitdoofbeleid** voor te stellen. Een passief uitdoofbeleid houdt in dat de huidige bewoners kunnen blijven en dat aan de verblijven enkel onderhoudswerken toegestaan zijn. Nieuwe ontwikkelingen of uitbreidingen zijn niet toegestaan. Er wordt in deze clusters geen infrastructuur zoals verharde wegen en nutsvoorzieningen aangelegd. Het beleid houdt ook in dat reglementeringen kunnen worden opgelegd rond inrichting en beplanting van de betrokken percelen. Het passief uitdoofbeleid geldt bij elke overdracht. Voor weekendverblijven in kwetsbare gebieden wordt onderzocht of een voorkeurecht kan ingevoerd worden.

Voor de illegale weekendverblijven geldt een **actief uitdoofbeleid**. Dit houdt een strikte opvolging in en vereist voldoende financiële middelen vanuit de overheid. Bij verkoop, verhuis of overlijden van de eigenaar (erfenissen, schenking) dient het weekendverblijf afgebroken te worden.

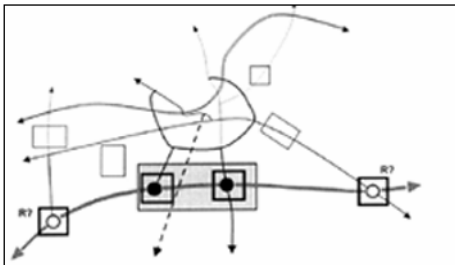
	ligging	Vermoedelijk aantal verblijven	bestemming
1	Dongen, vallei Grote Kaliebeek	31	natuurgebied met wetenschappelijke waarde
4	Mellestraat, bossen ten zuiden van Mellevijver	7	natuurgebied
5	Dombergstraat	6	natuurgebied
6	Dombergstraat	9	natuurgebied
7	Ravelse Bergen, Ravels Kamp	16	bosgebied
8	Steenweg op Baarle-Hertog, ten zuiden van vliegveld	15	bosgebied
9	Bieheide	23	bosgebied

De nummers verwijzen naar kaart 27b

III.3. De gewenste ruimtelijk-economische structuur

1. Visie en concepten

1.1. Versterking E34 als drager van industriële activiteit

Nieuwe ruimte voor industrie

Bestaande terreinen aan de E34 worden geoptimaliseerd. Dit kan o.a. door het industriegebied te verdichten:

- verdichting op het perceel zelf (bouwen in meerdere lagen, wijzigen bouwvoorschriften, ...)
- samenvoegen van verschillende percelen ('ruilverkaveling')
- recuperatie van ruimte (ongebruikte terreinen, optimaliseren bestaande infrastructuur, ...)

Aansnijden van nieuwe ruimte voor bedrijvigheid zal bij gebeuren in de buurt van de autosnelweg E34, en van de op- en afritten 23 en 24. Zoals opgenomen in het gewestelijk RUP afbakening wordt te Veedijk en Waterheide nieuwe bedrijvigheid voorzien.

- In een eerste fase een uitbreiding van het industriegebied Veedijk. Hiervoor zal voldoende buffering met het woongebied Zevendonk voorzien worden.
- In een latere fase kan nieuwe ruimte voor bedrijvigheid gereserveerd worden in het gebied Waterheide. Hiervoor is een herdefiniëring van het op- en afrittencomplex E34 – N19 vereist.

Multimodale ontsluiting

De ligging bij de kruising van E34 en de spoorlijn naar Herentals maakt ook een multimodale ontsluiting mogelijk. Als suggestie aan het Vlaams gewest stelt de gemeente Turnhout voor om een spoorafakking en containerkade uit te bouwen in functie van de uitbreidingszone Veedijk. Door de ligging van de uitbreidingszone Veedijk bestaat namelijk de mogelijkheid om een doodlopende spoorafakking te voorzien en een containerkade uit te bouwen met een terminalfunctie voor het hele regionaalstedelijke gebied. De afweging met het aanpalende habitatrichtlijngebied zal de juiste ligging van de aftakking mee bepalen. Door minimale bochtstralen te hanteren blijft de inname beperkt tot de randzone en is de impact beperkt.

Kruising E34 – N19 als poort van Turnhout

De verbinding van de E34 met de N19 vormt één van de belangrijkste toegangen tot de stad, en ook tot het industriegebied. Deze plek kan uitgroeien tot de 'poort' van de stad, waarvan de economische betekenis kan stijgen bij de eventuele ontwikkeling van waterheide als bedrijvenszone.

Dit houdt enerzijds de reorganisatie in van dit complexe kruispunt, met een verbeterde toegang tot het bestaande industrieterrein en tot een eventuele toekomstige uitbreiding op Waterheide.

Anderzijds houdt dit ook een concentratie van bebouwing op die plaats in, waarin kantoren en voorzieningen ten behoeve van bedrijven kunnen ondergebracht worden. Een autonome kantoorontwikkeling is op deze

locatie niet geschikt. Door hieraan een krachtig beeld te koppelen kan deze plaats een visueel baken worden voor Turnhout, zowel van op de N19 als van op de E34.

Link met binnenstedelijke activiteiten

Tussen de E34 en de stationsomgeving wordt een economische as uitgebouwd (N140-Blairon-station) met ruimte voor innovatieve en dienstverleningsactiviteiten.

Solitaire bedrijven

Verdere uitbreiding van de oppervlakte bedrijventerreinen dient aan te sluiten bij de bestaande industriegebieden, aansluitend bij de E34 of langs de Ring (Bentel). De andere kleinere bestaande industrieterreinen, verspreid over de stad, komen niet in aanmerking voor uitbreiding. Een verdere opvulling ervan binnen de marges van het Gewestplan, is wel mogelijk, mits het gaat om een kwalitatieve inrichting en een efficiënt ruimtegebruik. De contactzone met woongebied of open ruimte dient garanties te bieden voor zo weinig mogelijk hinder.

Dit geldt voor volgende gebieden: Driehoek, Keldersche Goren, Brugstraat, Nieuwe Kaai, Melkhoek, Oude Kaai, Van der Meerschstraat, Parklaan (oostelijk deel).

Een aantal gebieden komen niet meer in aanmerking voor industriële vestigingen:

- Guldensporen werd in het GERUP Afbakening Regionaal Stedelijk Gebied Turnhout herbestemd tot stedelijk woongebied;
- Veldekensweg wordt herbestemd tot strategische woonproject Bruyne Strijd in het GERUP Afbakening Regionaal Stedelijk Gebied Turnhout;
- een stuk van Veedijk, het natuurgebied Frans Segers, wordt herbestemd tot natuurgebied en Grote Eenheid Natuur in het GERUP Afbakening Regionaal Stedelijk Gebied Turnhout;
- de kmo-zone Uitbreidingsstraat wordt opgenomen in het Reservegebied voor strategisch woonproject Heizijdse Velden.
- de gebieden oostelijk deel van Eyssels, Lokerse Heyde en westelijk deel van Parklaan worden herbestemd tot Specifiek Regionaal Bedrijventerrein voor Grootschalige Kleinhandel N140 in het GERUP Afbakening Regionaal Stedelijk Gebied Turnhout. Hiermee wordt het huidige gebruik bestendig;
- Nieuwe kaai: herbestemmen tot zone voor stedelijke ontwikkeling (voorzieningen, groen, recreatie, ...).

De gebieden Bouwschen Pad, Bareelstraat en Prinsenstraat worden opgenomen in de Stationsomgeving Turnhout volgens het GERUP Afbakening Regionaal Stedelijk Gebied Turnhout. Hierin is naast wonen plaats voor kantoren en diensten, winkels voor dagelijkse aankopen, horeca, kleine bedrijven, winkels, ... Bedrijven kunnen dus alleen op kleine schaal en als ze verenigbaar zijn met de omgeving.

Parklaan, oostelijk deel, wordt momenteel ingenomen door villa's, kantoren, winkels, gemengd met kmo. Er is bovendien geen buffer voorzien naar het achtergelegen woongebied. De huidige bestemming komt niet overeen met het huidige gebruik.

1.2. Versterken van lokale sectoren – selectieve uitbouw nieuwe sectoren

Een aantal sectoren kan als voortrekker verder aangemoedigd worden. Zo heeft de grafische sector een hoge specialisatiecoëfficiënt én bovendien reeds een aantal intrasectoriële relaties. Tegelijk is recent ook het Vlaams onderzoekscentrum voor de grafische nijverheid in de Blaironkazerne opgestart. Dit initiatief kan benut worden om nieuwe activiteiten in deze sector te ondersteunen. Tegelijk kan het ook een gelegenheid zijn om grafische opleidingen naar Turnhout aan te trekken, en zo een arbeidsmarkt voor deze sector te creëren.

Ook de farmaceutische sector geeft Turnhout een bijzondere uitstraling en het is gunstig om ook de afgeleide relaties van deze sector verder te ondersteunen.

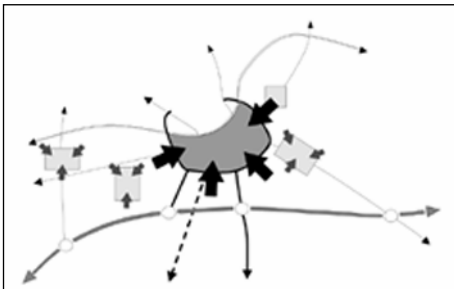
Dienstverlening en onderzoek zijn uit te bouwen sectoren, zo mogelijk verbonden met de sterke sectoren die reeds in het stedelijk gebied aanwezig zijn. De ontwikkelingen rond Blairon en de uitbouw van de stationsomgeving en kantoorachtige ontwikkelingen in de omgeving van het stedelijk plateau geven ruimte voor deze activiteiten, zodat de schaarse ruimte voor industriële bedrijvigheid hiervoor niet moet ingenomen worden. Bovendien biedt de band met de binnenstad de mogelijkheid om de combinatie wonen-werken te realiseren.

1.3. Versterking binnenstad als regionaal handels- en dienstencentrum

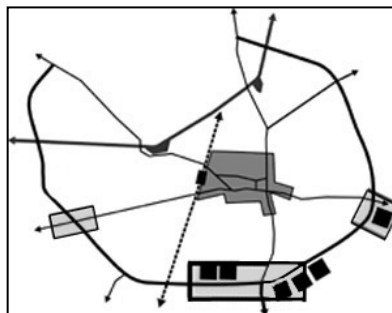
De binnenstad van Turnhout zal veruit het grootste aanbod aan regionale diensten in het stedelijk gebied vertegenwoordigen. Naast de openbare diensten biedt ook de private dienstverlening sterke groeimogelijkheden. De groei zal hoofdzakelijk opgevangen worden door inbreiding, versterking en verdichting van de binnenstad. Naast een versterking van het handelsweefsel kunnen bijkomende kantoorlocaties voor andere diensten voorzien worden: in de stationsomgeving, nabij het kanaal (Nieuwe Kaai) en in de te ontwikkelen sites van de Blaironkazerne en het Brepolscomplex.

De verschillende locaties voor dienstverlening worden duidelijk afgebakend in elkaar overlappende zones volgens het Mercuriusplan. De eindpunten worden gevormd door een 'bronpunt', langs waar bezoekers worden aangevoerd (parking, station) of door een sterke commerciële functie.

Op die manier ontstaan voorzieningszones met specifieke aard. Naast deze aangeduid in het Mercuriusplan kunnen eveneens zones afgebakend worden in de stationsomgeving, bij de Blaironkazerne, aan de Nieuwe Kaai, bij het plateau zuidelijke ring en op het kruispunt N12 – ring (cfr. regionaalstedelijk gebied Turnhout).

1.4. Concentratiepunten op de ring

In de omgeving van de Ringlaan is ruimte voor de vestiging van voorzieningen en diensten, vooral met een regionaal karakter. Deze voorzieningen moeten complementair zijn aan het centrum, en mogen het handelscentrum in de binnenstad niet verzwakken. Kleinschalige detailhandel hoort in deze omgeving niet thuis. De voorzieningen worden ook geconcentreerd op enkele plaatsen en mogen niet uitzwermen langsheen heel de ring.

- Door ter hoogte van de kruising met de N19 de ring in tunnel te leggen, ontstaat hier extra ruimte voor de inplanting van nieuwe voorzieningen. Door dit concentratiepunt tegelijk ook een sterk beeld te geven, met hogere gebouwen, ontstaat hier een mogelijkheid om het stedelijk imago van Turnhout kracht bij te zetten. Zo ontstaat een nieuw **stedelijk plateau** aan de zuidkant van de binnenstad.

Qua programma wordt gedacht aan een uitbreiding ziekenhuissite, de mogelijke ontwikkeling van een transferium met parkeerfaciliteiten en een belangrijk regionaal overstappunt voor het openbaar vervoer, kantoorontwikkeling of grootschalige commerciële ontwikkeling.

Tegelijk kan deze ondertunneling een belangrijke breuk in het stadsweefsel herstellen en zo het stadspark en de zuidelijke woonwijken beter aan de binnenstad binden.

- Andere concentratiepunten zijn **de kruispunten van de ring met de N12 en N18**.

Deze wegen zijn belangrijke assen voor openbaar vervoer, en daarom zijn de kruispunten ervan met de ring aangewezen als concentratiepunten voor stedelijke voorzieningen. Deze zijn dan niet alleen goed bereikbaar voor het autoverkeer, maar ook voor het openbaar vervoer. Daarom zijn deze plekken geschikt om kantoren en bezoekersintensieve activiteiten te situeren.

1.5. Uitbouwen van toerisme en recreatie als economische activiteit

Turnhout heeft de mogelijkheid om zijn ligging te benutten voor de ontwikkeling van een toeristische sector. Er zijn niet alleen de troeven van Turnhout zelf, er is ook de centrale ligging in het grenslandschap 'Taxandria', die Turnhout tot een ideale uitvalsbasis maakt voor ééndagsbezoek of meerdagsverblijf in dit gebied. De promotie van Turnhout als hart van deze groene regio moet krachtig, grensoverschrijdend en eenduidig gevoerd worden.

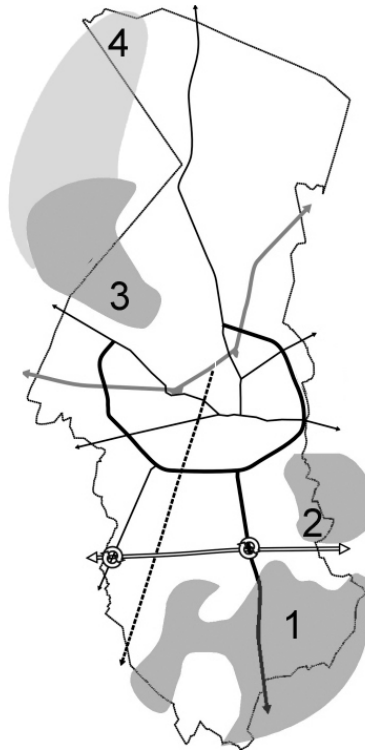
De kruisbestuiving van diverse functies (cultuur, horeca, shopping, enz.) zorgen voor een niet te onderschatten economische spin-off. De speelkaart is als onderscheidend element in de communicatie een goed voorbeeld van samenhang tussen economie, cultuur en toerisme.

In de binnenstad enerzijds en in het gebied ten noorden van het kanaal anderzijds kunnen initiatieven voor verblijfstoerisme worden ontwikkeld.

1.6. Levensvatbare landbouw

Verschillende types landbouwgebieden

Om tot een optimalisering van de landbouwexploitatie te komen en tegelijk het evenwicht tussen landbouw, natuur en recreatie te verzekeren is het noodzakelijk om de landbouwgebieden in drie types op te delen. De visie op en de categorisering van de landbouwgebieden geldt onder voorbehoud van beslissingen in de bovenlokale processen Neteland en Noorderkempen.

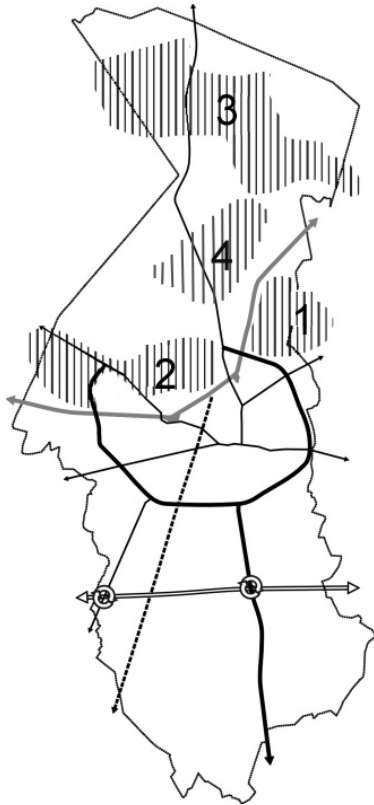
Type I: optimaliseren van de landbouw in grote, aaneengesloten gehelen

Vooral in het noorden en het zuiden van Turnhout neemt de landbouwsector nog een belangrijk aandeel op zich. Ter vrijwaring van de open ruimte zal deze situatie dan ook gehandhaafd blijven. Een aantal grote aaneengesloten, gestructureerde gehelen rondom het stedelijk gebied Turnhout worden maximaal gevrijwaard voor beroepslandbouw. Binnen het landbouwgebied wordt een landschapsecologische basiskwaliteit gega-randeerd. Vrijwillige stimulerende maatregelen kunnen hiervoor aangewend worden.

- De landbouwgebieden ten zuiden van de E34 (1): het gebied is van oudsher een landbouwgebied (cfr. voorkomen van pluggenbodems) en wordt ontwaterd door 3 beken. Het gebied is grotendeels als landschappelijk waardevol ingekleurd op het gewestplan. De beekvalleien en kleine landschapselementen (KLE's) dienen hier maximaal gevaloriseerd te worden. De overgang naar de natuurgebieden Dongen en rond Mellevijver verdient speciale aandacht.
- Waterheide (2): heeft goed gedraineerde bodems en behoort tot de oudste landbouwgebieden. Het gebied wordt opgenomen in deelplan 17 van het GRUP 'Afbakening regionaal stedelijk gebied Turnhout'. Waterheide wordt gezien als open en (bouwvrij) agrarisch gebied, aansluitend op de Darisdokvinger. Het westelijk deel (in de oksel van de E34 en de Slagmolenstraat), waar momenteel zich ook landbouw bevindt, bouwvrij agrarisch gebied. Op Vlaams niveau is het westelijk deel gevrijwaard van bebouwing en ontwikkelen, zodat het in de toekomst eventueel als uitbreiding voor bedrijvigheid langs de E34 beschikbaar blijft.
- Het weide- en akkerlandgebied rondom Gerstehoeve / Achterste Wieltjes (3): Het gebied sluit aan op de landbouwgebieden in Merksplas en is opgenomen in ruilverkaveling Merksplas. De gronden zijn minder geschikt voor akkerbouw, wel voor weiden. Het agrarisch gebied is ecologisch en landschappelijk waardevol door de openheid en door de vele kleine landschapselementen die er verspreid liggen. Het open karakter en de KLE's dienen maximaal gevrijwaard en gevaloriseerd te worden. Door het open karakter is de landschappelijk gepaste inpassing van de landbouwzetels belangrijk.
- Gelse Bergen (4): het gebied is opgenomen in ruilverkaveling Zondereigen en wordt in het project Zandvenheide aangeduid als volwaardig landbouwgebied.

Type II: verwevingsgebieden ten noorden van de stad en rond het Turnhouts Vennengebied

De landbouwgebieden ten noorden van de stad zijn ofwel in directe stedelijke invloedssfeer gelegen ofwel nabij waardevolle ven- en bosgebieden. Als dusdanig is het beter te kiezen voor verweving met andere func-

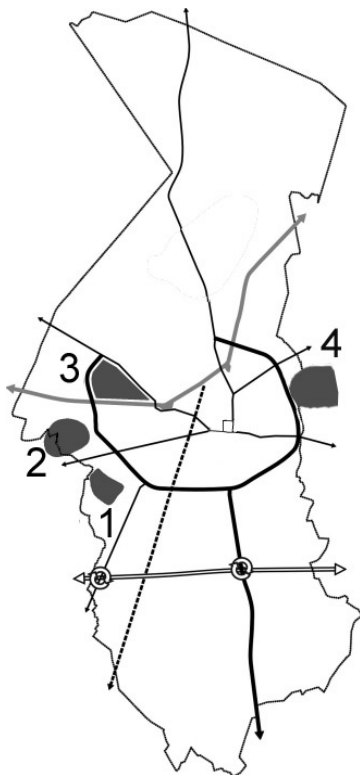

ties: nabij de stad zullen de landbouwgebieden gekaderd worden in een landschappelijk waardevol geheel, aantrekkelijk om te wonen en te recreëren. De grote aaneengesloten landbouwgebieden in het uiterste noorden dienen meer verweven te worden met de waardevolle natuurgebieden rondom.

Niettemin is het vrijwaren van een economisch rendabele landbouwexploitatie op de bestaande grote percelen hier belangrijk, maar dat zal op een minder autonome wijze zijn dan in de structurele landbouwgebieden door ruimtelijke marges en bepalingen uit andere wetgevingen. Inspelen op toeristisch-recreatieve initiatieven, landschaps- en natuurbeheer bieden hier extra kansen voor landbouwverbreding.

- Meergoren (1): is ontstaan rond een oud-agrarische kern. Vanwege het gediversifieerd landschap (gesloten en open landschappen, dreven en bossen) en vanwege de nabijheid tot de stad wordt voor verwevenheid tussen verschillende functies gekozen. Belangrijk in het gebied is de ontwikkeling van de Meergorenloop (ruimte voor water) en de ontwikkeling van het bosreservaat Doolhof (ruimte voor bebossing). Té intensief landbouwgebruik kan hier niet meer. Versnippering en verstoring van het watersysteem moet voorkomen worden.
- De oudste landbouwgebieden net ten noorden van het kanaal (2): binnen dit gebied wordt vanwege de nabijheid tot de stad, de nabijheid tot de belangrijke natuurwaarden in het noorden en de landschappelijke waarde, geopteerd voor een landbouwontwikkeling verweven met wonen, groen (landschappelijk park) en recreatie-toerisme. Het gebied is een mozaïek van kleine landschapselementen (o.a. houtwallen) en bosjes in een agrarisch landschap. Dit landschappelijk waardevolle en oorspronkelijke karakter dient bij de verweving met andere functies maximaal bewaard te blijven. Het woonuitbreidingsgebied op het gewestplan is door het GRUP voor de Afbakening van het regionaalstedelijk gebied omgezet in woon(reserve)gebied, natuurgebied en landbouwgebied. De omzetting van beroepslandbouw naar andere vormen van gebruik van de open ruimte is reeds enige tijd aan de gang.
- Bieheide - Baarlse Heide - Hoge heide (open landbouwgebied in het noorden) (3): Het gebied maakte vroeger deel uit van het uitgestrekte heidegebied op de waterscheidingskam dat voor een deel pas in vorige eeuw ontgonnen is. De recente afname in diversiteit, vooral naar maïsakkers en soortenarme graslanden, en de daarmee gepaard gaande verstoring van het bodemprofiel en de waterhuishouding is negatief voor de natuurwaarden rondom het gebied, met name voor een aantal belangrijke natuurreservaten. Binnen het project Zandvenheide wordt het gebied aangeduid als volwaardig landbouwgebied. Vanwege de landschappelijke waarde wordt voorgesteld om de 'Hoge Heide' (deel ten oosten van steenweg op Baarle-Hertog) en Baarlse Heide (deel ten westen van de steenweg op Baarle-Hertog) als bouwvrij agrarisch gebied te beschouwen met ontwikkelingsmogelijkheden voor de bestaande bedrijfszetels aan de rand van het visueel open gebied.

Er wordt voor geopteerd het gebied te behouden als volwaardig landbouwgebied, evenwel met respect voor de natuurwaarden in het gebied. Vooral het behoud van microreliëf en waterhuishouding is belangrijk in de omgeving van het Turnhouts Vennengebied. De resterende (historisch) permanente graslanden dienen beschermd te worden en de open ruimte moet worden gevrijwaard. Een goed functionerend ecologisch netwerk kan worden uitgebouwd door gepast beheer van wegen, berm en grachtkanten. Verweving van landbouw en natuur is vooral aangewezen in de overganggebieden tussen beide. Zo kunnen de negatieve randeffecten worden geminimaliseerd.

- Landbouwgebied temidden van bos- en veengebieden (4): het betreffen over het algemeen landschappelijk waardevolle gebieden in een complex van akkers, weiden, bossen en natuurgebieden. Landbouwactiviteiten kunnen hier slechts toegestaan worden wanneer deze geen negatieve impact hebben op de natuurwaarden. Historische graslanden verdienen hier meer dan gewone aandacht.

Type III: landbouwenclaves in natuur- en woongebied ondergeschikt aan de hoofdfunctie

Enkele kleinere landbouwgebieden die als eilanden voorkomen binnen aaneengesloten natuur- of woongebieden dienen zich te schikken naar de natuur- of woonfunctie. Dikwijls zijn deze gebieden op het gewestplan niet ingekleurd als landbouwgebied. Dit hoeft niet te betekenen dat de landbouwfunctie moet verdwijnen, wel dat deze de hoofdfunctie dient te ondersteunen. Bestaande bedrijven kunnen worden gevrijwaard. Landbouw kan binnen deze gebieden het bestaande landschap mee vorm geven en onderhouden.

- Landbouwenclaves in groene corridor tussen Turnhout en Vosselaar (1): het betreft kleinere landbouwgebieden die ingekleurd zijn als natuur- of parkgebied. De landbouwgebieden kunnen hier verder ontwikkeld worden als deel uitmakend van een divers landschap. Voorwaarde is dat de gebieden ondersteunend werken voor de landschappelijke en natuurwaarde van het ganse complex.
- Enclave in toekomstig stadsbos. (2)
- Landbouwenclaves in het natuurgebied de Wieltjes (3): biologische landbouwexploitatie biedt hier grotere mogelijkheden tot integratie in het randstedelijk groengebied met ecologische en landschappelijke waarde met dreven en bospercelen als structurerende elementen.
- Bentelvinger (4): het landbouwgebied sluit aan op dat tussen Oud-Turnhout en Oosthoven. Het gebied wordt in het GRUP ter afbakening van het regionaal stedelijk gebied Turnhout voorzien voor de uitbreiding van het gemengd regionaal bedrijventerrein Bentel en als randstedelijk groengebied.

1.7. Klei-ontginningen

De gebieden die momenteel afgebakend zijn op het gewestplan als ontginningsgebied, hebben een nabestemming: Dombergheide Oost heeft als nabestemming bos, Dombergheide West heeft als nabestemming landbouw. Beide gebieden worden geschrapd in het Oppervlaktedelfstoffenplan Klei van de Kempen.

Voor de uiteindelijke nabestemming doet de gemeente een aantal suggesties naar de Vlaamse Overheid:

- Dombergheide Oost maakt deel uit van een natuurcomplex met kleiputten en plassen, langs het kanaal. De gemeente adviseert hier een nabestemming natuur. De randafwerking naar het noordelijk gelegen landbouwgebied verdient speciale aandacht;
- Dombergheide West wordt momenteel reeds als landbouwgebied gebruikt. Het maakt deel uit van het verwevingsgebied. Landbouw heeft hier een blijvende functie, met respect voor de openheid van het gebied, de landschappelijke waarde en de omliggende natuurwaarden.

2. Elementen van de gewenste economische structuur (kaart 6)

Bovenstaande concepten zijn gebundeld in de kaart van de gewenste economische structuur. Volgende elementen zijn hierin structuurbepalend:

2.1 Elementen uit de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Turnhout

- E34 als economische as: concentreren van nieuwe bedrijventerreinen nabij de bestaande, met een ontsluiting primair gericht op de E34;
- de gemengd regionale bedrijventerreinen Veedijk, Beukenlaan en Bentel, met bufferzones naar de nabijgelegen woonwijken toe en voor Veedijk met mogelijk een spoor aansluiting;
- specifiek regionaal bedrijventerrein voor kantoren en stedelijke diensten aan de ring / N12;
- stedelijk bouwvrij agrarisch gebied Waterheide, waar op termijn ook een nieuw bedrijventerrein kan worden ontwikkeld;
- kleinhandelszone langs de N140.

2.2 Elementen op niveau van de stad

- de verspreide solitaire bedrijventerreinen;
- de bestaande gemengde regionale bedrijventerreinen Visbeek, Muizenven en Everdongen (heden volledig ontwikkeld);
- zones voor kantoren en dienstverlening in de binnenstad;
- de aaneengesloten landbouwgebieden in het zuiden van de stad en in de omgeving van de Gerstehoeve-Gelse Bergen, waar landbouw de hoofdactiviteit is en voldoende kansen moet krijgen;
- de verschillende landbouwverwevingsgebieden in het noorden van de stad waar landbouw, natuur en zachte recreatie naast mekaar ontwikkelingskansen krijgen door gepaste exploitatie en landschappelijke inpassing.
- de landbouwenclaves in de bosgebieden tussen Turnhout en Vosselaar, de Wieltjes en Bentel, waarbij prioritair rekening moet gehouden worden met de ecologische kwaliteit van de omliggende natuur- en bosgebieden.

3. Mogelijke beleidsmaatregelen en acties

3.1. Op niveau van het regionaalstedelijk gebied Turnhout

in het GERUP voor de afbakening van het regionaalstedelijk gebied herbestemde industriegebieden

- Guldensporen: herbestemd tot stedelijk woongebied;
- Diksmuidestraat – stationsomgeving: de cluster van bedrijventerreinen Prinsenstraat, Bouwschen Pad en Bareelstraat wordt herbestemd tot stationsomgeving, met een verweving van personeels- en bezoekersintensieve activiteiten, wonen, bedrijvigheid en winkels;
- natuurgebied Frans Segers: herbestemd tot natuurreservaat en Grote Eenheid Natuur + opstarten van een natuurrichtplan en een natuurinrichtingsproject dat aanvullende elementen voor de concrete natuurinrichting van dit gebied bepaalt. In het kader van het overleg over een natuurrichtplan en afhankelijk van de ingrepen die voorzien worden kan besloten worden een gedetailleerd gewestelijk of gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op te maken;
- Veldekensweg, zone voor milieubelastende industrie, wordt opgenomen in het strategische woonproject Bruyne Strijd;
- Uitbreidingsstraat: herbestemming tot woonreservegebied.

Te herbestemmen industriegebied buiten het afgebakende stedelijk gebied

- Voormalige site TTR tegen Ravels en Oud-Turnhout. Het kleiontginningsgebied wordt geschrapt wegens ontgonnen. De oude fabriek wordt nu gebruikt door een afvalverwerker. Wegens de slechte bereikbaarheid en de ligging midden in waardevol natuurgebied grenzend aan een camping is het aangewezen om de bestemming om te vormen naar een groene of recreatieve bestemming.

Algemene inrichtingsprincipes voor gemengd regionale bedrijventerreinen

- Ontsluiting richten op de E34 of op een primaire weg. Vrachtverkeer door woonstraten is niet gewenst;
- Stimuleren zuinig ruimtegebruik (bijvoorbeeld meerlagig bouwen);
- Strikte fasering in aansnijden;
- Zoveel mogelijk samenwerken in gebruik van gemeenschappelijke voorzieningen (parkeren, vergader-ruimte, water);
- Aanleg van buffers naar woongebieden en natuur;
- Aandacht voor de landschappelijke en ecologische ontwikkeling van het openbaar en privaat terrein op de nieuwe bedrijventerreinen;
- Aanleg van buffers naar woongebieden en natuur.

Inrichtingsprincipes gemengd regionaal bedrijventerrein Veedijk

In het gewestelijk RUP afbakening worden inrichtingsprincipes vooropgesteld voor het regionale bedrijventerrein Veedijk. Deze inrichtingsprincipes worden gerespecteerd en verder verfijnd op gemeentelijk niveau.

- De gebieden langs de E34 worden beschouwd als een zichtlocatie. Langs deze hoofdweg dient door middel van een dichtere en hogere bebouwing een 'wand' te worden voorzien. het zuinig omspringen met de ruimte is hier aangewezen.
- Bouwvrije strook langs de E34.
- Buffering van de woonkern Zevendonk. Om een optimale verzoening te creëren tussen de woonkern Zevendonk en de uitbreiding van het regionaal bedrijventerrein dient een landschappelijke overgang van ca. 300m gerealiseerd te worden tussen beiden. De groenstructuur dient meer gesloten (houtkant, bosvorming) te zijn naar de bedrijven toe, terwijl aan de zijde van het wonen open percelen met recreatieve functies overheersen. Binnen deze landschappelijke overgang wordt er optimaal gebruik gemaakt van de bestaande kleine bosjes en houtkanten. In deze zone kunnen bijvoorbeeld de voetbalterreinen die binnen de uitbreiding van het bedrijventerrein gelegen zijn worden geherlocaliseerd. Ook andere recreatieve functies zoals een manege zijn er mogelijk.
De inrichting van de bosbuffer moet gebeuren voor de aanleg van het eigenlijke bedrijventerrein.
- Ontsluiting – scheiden van verkeersstromen.
 - Er wordt een 'cirkelontsluiting' gecreëerd voor de ontsluiting van Veedijk: N14 – Veedijk – Steenweg op Tielon – Brug over E34 en terug naar de E34 doorheen Everdonen en Muizenven. Verkeer vanuit Geel komt via de N19 doorheen Everdongen. Indien oprit nr. 24 wordt heringericht als een rotonde is een rechtstreekse ontsluiting hierop mogelijk.
 - Ontlasten van het doorgaand verkeer door de woonkern Zevendonk door het afsluiten van gemotoriseerd verkeer van de bestaande wegenis (Steenweg op Tielon en Verlorenweg) tussen Zevendonk en de uitbreiding Veedijk.
 - Vrijwaren van de Parkwijk voor zwaar verkeer tussen de Ring en Veedijk.
 - Nieuwe verbinding creëren tussen Leiseinde (zuiden van Zevendonk) en Veedijk.
 - Een veilige zachte verbinding van Zevendonk met het centrum van Turnhout wordt gerealiseerd door de aanleg van een fietspad van Tielendijk , langs de E34 naar de spoorwegviaduct onder de autosnelweg.
 - Er dient onderzocht te worden in hoeverre de spoorontsluiting kan gebruikt worden in functie van de bestaande logistieke bedrijven.

Inrichtingsprincipes gemengd regionaal bedrijventerrein Bentel

In het voorontwerp GERUP Afbakening Regionaalstedelijk gebied Turnhout worden een aantal inrichtingsprincipes geformuleerd. Deze zijn verder gedetailleerd in de structuurschets die door Stramien werd uitgewerkt. De aangehaalde inrichtingsprincipes zijn afkomstig van deze laatste. Als suggestie wordt deze schets hiernaast weergegeven.

- Realisatie van een groene vinger, de Bentelvinger, herbestemd tot Randstedelijk groengebied Bentel in het afbakeningsproces. Het vrijwaren van de Bentelloop door de aanleg van een groene zone rond de beekvallei doet de natuurwaarde van het geheel significant stijgen op een relatief eenvoudige manier. Door de uitbouw van volwaardige oevers en de aanplanting van enkele hoogstambomen wordt deze groenzone een volwaardig gebied. Het is echter niet de bedoeling het doorzicht in oost-west richting dicht te planten, maar enkel verticaal te benadrukken om zo de landschappelijke waarde te ondersteunen. Doorheen de groene vinger biedt een fietsverbinding een veilige en attractieve route van het stadscentrum naar de open ruimte en terug. Een fietsbrug over de ring vormt een alternatief voor de gelijkvloerse kruispunten op de ring.
- Het gaat om een duurzaam bedrijventerrein met intensief ruimtegebruik, gezamenlijke nutsvoorzieningen, een groen imago, hoogwaardige architectuur en een buffergebied naar de woonomgeving toe.
- Het bedrijventerrein Zuid bestaat uit een harde (sterk bebouwde) kern met een hoge dichtheid, met meerdere bouwlagen en eventueel een ondergrondse parking. De randen die aansluiten bij het woongebied zijn minder bebouwd en worden ingericht als groen bedrijvenpark. De gebouwen die zich in dit gebied bevinden zijn kleiner in oppervlakte en hoogte. De oppervlakte neemt af naarmate de afstand tot de groen afneemt. Er wordt meer publieke ruimte voorzien. parkeren gebeurt gemeenschappelijk, bovengronds en in het groen (bladerdak en halfverharding). Gebouwen grenzend aan de groene vinger kunnen hier een zichtlocatie krijgen, maar dit vereist een hoogwaardige en aantrekkelijke architectuur. De groenstructuur van Bedrijventerrein Zuid bestaat uit een noord-zuid hoofdstructuur, bestaande uit bomenrijen, groene bermen en waterbekkens. Een open grachtensysteem kan de waterhuishouding van het gebied optimaliseren. Tussen de woningen en het terrein wordt een dichte buffer van 30m aangelegd.
- In bedrijventerrein Noord dient een aanbod gecreëerd te worden van percelen in verschillende grootte. De percelen staan loodrecht op een centrale oost-west as. De ontsluiting gebeurt door de aansluiting van deze centrale as op de ring, bij voorkeur via een ventweg aansluitend bij het kruispunt met de Steenweg op Oosthoven. Lineaire groenzones lopen loodrecht op de centrale as, verbredend naar de groene vinger toe. De Bentelloop blijft behouden en komt in een groene publieke ruimte te liggen waar fiets- en voetgangersverbindingen mogelijk zijn. Er worden gesloten groenbuffers voorzien aan de rand van de woningen en meer open groenstroken aan de zijde van de groene vinger.

Inrichtingsprincipes gemengd regionaal bedrijventerrein Bleukenlaan

Het huidige gebied voor verblijfsrecreatie met de daarin aanwezige weekendhuisjes is ondertussen verworven door aanpalende bedrijven en wordt door hen ontwikkeld met onafhankelijke ontsluiting en buffer naar de open ruimte in het zuiden en naar het habitatrictlijngebied aan de overkant van de spoorweg.

Inrichtingsprincipes voor het specifiek regionaal bedrijventerrein voor grootschalige kleinhandel N140

In het gewestelijk RUP afbakening worden inrichtingsprincipes vooropgesteld voor de kleinhandelszone langs de N140. De gemeente werkt enkele van deze principes verder uit en maakt hiervoor een uitvoeringsplan op.

De zone wordt voorbehouden voor kleinhandelszaken met grote verkoopsoppervlakte die moeilijk verweefbaar zijn in de binnenstad en complementair zijn met het aanbod in de binnenstad. Om kleine winkels te werven wordt een minimale bruto verkoopsoppervlakte voorgesteld van 1000m².

Het bouwen van meerdere bouwlagen en het maximaal groeperen van gebouwen wordt nagestreefd. Individuele parkeervoorzieningen per bedrijf zijn niet toegelaten, tenzij in één of meerdere bouwlagen van de bedrijfsgebouwen. Bestaande individuele parkeervoorzieningen dienen zoveel als mogelijk te worden samengevoegd, naar aanleiding van te verlenen stedenbouwkundige vergunningen.

Bij de inrichting van het terrein zal voldoende aandacht moeten worden besteed aan de waterhuishouding. Ruimte moet worden voorzien voor de integratie van grachtenstelsels en de herwaardering van de Koeyleukenloop/Bossenloop. Tegelijk dient bekeken te worden of de achterliggende Speelkaartenwijk eveneens kan aangesloten worden op het gescheiden rioleringsstelsel.

Een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan kan de voorgestelde bestemming verder differentiëren en/of bijkomende voorwaarden uitwerken met betrekking tot de kwalitatieve ontwikkeling van de gebieden, verweven van activiteiten en/of differentiatie van bedrijfstype of -dichtheid. Dit RUP kan ook beschermingsmaatregelen opleggen voor het garanderen van de leefkwaliteit in de bestaande woningen.

Het gemeentelijk RUP kan in geen geval afwijken van het gewestelijk RUP.

Inrichtingsprincipes voor het specifiek regionaal bedrijventerrein voor kantoren en stedelijke diensten N12

Het bouwen in meerdere lagen, het maximaal bezetten van het perceel en het bouwen bij minstens één perceelsgrens is verplicht. Ondergrondse bouwlagen zijn toegelaten.

Parkeren wordt gegroepeerd voor verschillende bedrijven. Per 35m² kantooroppervlakte wordt maximaal één parkeerplaats voorzien. Minimaal de helft van alle parkeerplaatsen wordt ondergronds voorzien of in een meerlagig parkeergebouw.

Ontwikkelingsperspectief Waterheide, stedelijk bouwvrij agrarisch gebied

Er wordt beoogd het gebied Waterheide te vrijwaren van ongewenste ontwikkelingen (bebouwing) opdat latere ontwikkelingen niet zouden worden gehypothekeerd. De hoofdfunctie blijft landbouw tot dan. Zolang niet

over een toekomstige ontwikkeling is beslist, wordt geopteerd de bestaande landschappelijke elementen zoals bomenrijen en beek maximaal te vrijwaren.

Om stedelijke ontwikkelingen op langere termijn mogelijk te maken wordt tevens de nodige ruimte gereserveerd die de herinrichting van het op- en afrittencomplex 24 mogelijk maakt. De herinrichting dient te zorgen voor een betere ontsluiting van het stedelijk gebied, Zevendonk en specifiek naar Waterheide.

De bestaande recreatieve infrastructuur kan een aanzet vormen om bij later ontwikkeling van het gebied een groen overgangsgebied aan de rand van de woonzone te scheppen, die openruimte-activiteiten toelaat. Uitbreiding is echter ongewenst tot er een eindvisie op geheel de zone is opgemaakt.

3.2. Op niveau van de stad Turnhout

Ontwikkelingsperspectief bedrijvigheid rond de E34

De omgeving van de E34 is de aangewezen plaats voor de vestiging van bedrijven. Om nieuwe mogelijkheden te creëren worden volgende initiatieven genomen:

- er wordt een inventaris gemaakt van nog beschikbare ruimte op de terreinen van bestaande bedrijven, om na te gaan waar en hoe verdichting op de bestaande bedrijventerreinen kan gerealiseerd worden;
- er wordt een stedenbouwkundig ontwerp gemaakt voor de omgeving van het knooppunt N19 – E34. Hierin worden de bebouwingmogelijkheden op die plaats aangegeven, en wordt een herinrichting van de aansluiting van de N19 op de E34 uitgewerkt. Hierbij moet ook de toegang tot de industriezones verbeterd worden.

Ontwikkelingsperspectief voor het specifiek regionaal bedrijventerrein voor grootschalige detailhandel N140

Studiegroep Omgeving heeft een voorstudie opgemaakt met betrekking tot de herinrichting van de zone kleinhandel Steenweg op Gierle. Dit toekomstbeeld wordt omgezet in een actieplan en zonodig in een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan om de stedenbouwkundige randvoorwaarden vast te leggen in verfijning en uitvoering van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

- De westelijke zijde van de weg biedt plaats aan een rij individuele grootschalige handelszaken. Aan de oostelijke zijde worden clusters voorzien. Langsheen Muizenvenstraat zijn nog enkele individuele zaken mogelijk. Parkeerstroken van deze handelszaken worden zoveel mogelijk met mekaar verbonden zodat het aantal in- en uitritten beperkt kan worden.
- De gevels die naar Steenweg op Gierle, Visbeekstraat, Muizenvenstraat en Slachthuisstraat zijn gericht, zijn alle verzorgde voorgevels, bij voorkeur met etalage. De voorgevels langs de steenweg liggen hieraan evenwijdig om een uniform en eenvoudig beeld te verkrijgen.
- Aan de uiteinden van de kleinhandelszone worden 'poorten' voorzien in de vorm van kenmerkende gebouwen of (kunst)objecten welke de kleinhandelszone aankondigen.
- Op percelen die grenzen aan het recreatief parkgebied Frac of aan woongebied worden buffers aangelegd. De buffers tegen woongebied zijn hierbij dener en breder dan deze tegen het FRAC. De buffers bestaan bij voorkeur uit streekeigen beplanting. In deze buffers wordt ook een grachtensysteem voor regenwater voorzien.
- Door een groene middenberm te voorzien, wordt de linksafslagbeweging verhinderd wat minder kopstaart ongevallen geeft en verbetert de oversteekbaarheid en de doorstroming. Bijkomende ruimte voor openbare wegenis is zo enkel nodig aan de westkant van de huidige wegzate.
- De in- en uitritten worden gebundeld en in aantal beperkt zodat het aantal potentiële conflictpunten beperkt blijft. Ook het aantal kruispunten wordt beperkt.

- Een groene middenberm betekent een meerwaarde voor zowel mobiliteit als de beeldbepaling en beleving van de ruimte. De ontsluiting van de kleinhandelszone is gebaseerd op het concept van de middenberm. De bestaande bomenrijen worden doorgetrokken en aangevuld met een derde rij, welke bijdraagt tot de symmetrie van de weg.
- Verzorgde groenstroken langsheen de weg scheiden het parkeergebeuren van het fietspad, bieden plaats voor de derde bomenrij en worden enkel onderbroken door in- en uitritten.
- Het noordelijke gedeelte van de Slachthuisstraat is afgebogen zodat deze loodrecht op Steenweg op Gierle en recht tegenover Visbeekstraat uitkomt. Dit vanuit zowel mobiliteits- als ruimtelijk oogpunt. De spitse top van zone zuid creëert een ruimte die, indien behouden, moeilijk kwalitatief kan worden benut. Er wordt voor geopteerd het FRAC duidelijker in het straatbeeld te integreren en een voet- en fietsweg te voorzien op het tracé van de huidige Slachthuisstraat.
- Parkeren gebeurt gemeenschappelijk. Ten westen van de steenweg langsheen Muizenvenstraat wordt strooksgewijs geparkeerd. Bij de clusters wordt centraal geparkeerd.
- Reclame in de kleinhandelszone is beperkt. Vooral de voorgevels fungeren als 'reclamebord', waarbij bij voorkeur een gemeenschappelijke 'drager' wordt gehanteerd. Vooral in het geval van de clusters is dit noodzakelijk. Losstaande reclameborden en hoge terreinafsluitingen, worden vermeden vlaggenmasten, pijlen en andere objecten dienen te passen in een algemeen beeld voor de zone.

Ontwikkelingsperspectief solitaire bedrijventerreinen

De overige bedrijventerreinen in Turnhout mogen niet meer uitbreiden. Een verdere opvulling ervan, binnen de marges van het gewestplan is mogelijk, mits het gaat om een kwalitatieve verdichting en een efficiënt ruimtegebruik.

Het gaat om volgende gebieden:

- Keldersche Goren: de huidige structuur kan behouden blijven;
- Oude kaai - Melkhoek: de ontwikkelingen hier dienen bekeken te worden in het kader van de ontwikkeling van de Melkhoek, een ruimtelijk uitvoeringsplan dient de verschuiving van de zone te organiseren;
- Brugstraat: de huidige structuur kan behouden blijven;
- Drijhoek: de buffering naar het open-ruimte gebied moet versterkt worden;
- Van der Meerschstraat: ontwikkeling met aandacht voor omliggend woongebied;
- Nieuwe Kaai: omvormen tot zone voor stedelijke ontwikkeling;
- Parklaan oostelijk deel: voorzien van een buffer naar het woongebied toe, herbekijken van de huidige bestemming in functie van de ontwikkeling van het stedelijk plateau aan de ring, eerder voorzieningen en kantoren dan kmo. Een andere mogelijkheid is een uitbreiding van de zone voor grootschalige kleinhandel langs de N140. Verder onderzoek is nodig, mogelijk gevolgd door een ruimtelijk uitvoeringsplan.

Zonevreemde activiteiten

Zonevreemde bedrijven betreffen enkel deze die gesitueerd zijn in de open ruimte (landbouw-, natuur- of bosgebied). De overige (vb. in woongebied) kunnen desgevallend worden verweven. De problematiek van de zonevreemde bedrijven is in Turnhout een redelijk beperkte problematiek.

In Turnhout wordt in eerste plaats gestreefd naar het uitdoven van zonevreemde bedrijven. Zonevreemde bedrijven moeten in principe verhuizen naar de industriegebieden langs de E34 of Bentel. Die bedrijven / functies die verweefbaar zijn met het woongebied moeten naar het woongebied herlokalisieren.

Tot zolang geldt een uitdoofscenario: als de huidige uitbating ophoudt, kan daarna de bestaande activiteit niet meer worden herbegonnen of geen nieuwe zonevreemde activiteit worden opgestart. De nabestemming moet conform het gewestplan zijn. Dit is het algemene beleid.

Voor e zonevreemde bedrijven die niet kunnen worden geherlocaliseerd kan worden onderzocht of ze kunnen worden opgenomen in een RUP zonevreemde bedrijven

Het metaalbedrijf in de Ambachtstraat (Bentel) is door de herbesteding in het GERUP Afbakening Regionaalstedelijk Gebied Turnhout niet mee opgenomen in het nieuwe bedrijventerrein. Maar bevindt zich nog op een klein stukje agrarisch gebied, dat deze functie ook totaal niet meer heeft. Dergelijke onnauwkeurigheden maken dat de gemeente nu belast wordt met de opmaak van een RUP om deze situatie recht te zetten. De gemeente dringt aan bij de Vlaamse Overheid hierin haar verantwoordelijkheid te nemen en de situatie recht te zetten.

In de gemeente zijn 4 zonevreemde landbouwzetels gelegen. Voor deze landbouwzetels worden ontwikkelingsperspectieven vastgelegd in het kader van de gebiedsgerichte aanpak. Dat kan resulteren in de opmaak van specifieke ruimtelijke uitvoeringsplannen die de exploitatie garanderen binnen mogelijkheden van de specifieke omgeving. De opties die worden genomen zullen in ieder geval verenigbaar moeten zijn met de Vlaamse visie inzake landbouw vanuit de processen Neteland en Noorderkempen.

Ontwikkelingsperspectief werken in de binnenstad

In de binnenstad kunnen kantoorruimten verweven worden met het wonen. Dit wordt speciaal gestimuleerd in enkele gebieden, waar ruimte is voor wat grootschaliger kantoorprojecten: de stationsomgeving, het gebied Blairon en de zuidelijke plateau op de ring. In het stedenbouwkundig ontwerp voor deze gebieden worden de mogelijkheden voor de vestiging van kantoren duidelijk aangegeven. Een goede verweving van verschillende functies is een belangrijk element bij dergelijke projecten. Monofunctionele kantoorzones leiden 's nachts tot een gebrek aan sociale controle. Om tot een optimale verweving te komen kan gewerkt worden met maximum en minimumpercentages voor wonen/kantoren/winkels.

Ruimte voor landbouw

Er dient een ontwikkelingsperspectief voor het hele landbouwgebied opgemaakt te worden. Hierin wordt een duidelijk onderscheid aangegeven tussen het *homogene landbouwgebied* waar de landbouwfunctie primeert, *gebieden voor agrarisch medegebruik* en de *kleinere landbouwenclaves* waar prioritair rekening moet gehouden worden met de ecologische kwaliteit van de omliggende natuur- en bosgebieden. Voor deze *drie types* landbouwgebieden worden specifieke beleidsmaatregelen uitgewerkt.

Er moet voldoende aandacht zijn voor de huidige uitbating en er moeten maximale inspanningen worden geleverd naar uitruilmogelijkheden. Noodzaak is ook om met een voldoende grote overgangperiode te werken daar de bestaanszekerheid van de betrokken bedrijven niet in het gedrang mag komen.

Bij grondgebonden veeteelt is de band tussen exploitatie en huiskavel van groot belang. Zulke landbouwzetsels liggen niet goed in natuurgebied, maar best in homogeen landbouwgebied, of eventueel in verweingsgebied.

Aan het Vlaams niveau wordt gesuggereerd hiermee rekening te houden in de afbakeningsprocessen voor langbouw, natuur en bos, waar noodzakelijk kunnen bestemmingswijzigingen of ruil mogelijk gemaakt worden.

III.4 De gewenste structuur van sport- en recreatie

1. Visie en concepten

De globale stedelijke ontwikkeling die Turnhout beoogt heeft ook consequenties op vlak van ontspanning, sport en recreatie. Een verdichting van de woonomgeving in het algemeen, zal bijzondere aandacht vragen voor het integreren van voldoende open groene ruimte in de woonomgeving. Deze draagt namelijk zeer sterk bij tot de kwaliteit van de woonomgeving, zeker voor gezinnen met kinderen. Op grotere schaal veronderstelt deze visie ook de verdere uitbouw van voldoende faciliteiten voor sport en recreatie. Ruimtelijk gezien moet hier wel een groot onderscheid gemaakt worden tussen harde infrastructuren, bestemd voor allerlei sporten en recreatieve mogelijkheden in het algemeen.

Sportfaciliteiten zijn nog eens onder te verdelen in gebouwde infrastructuur (sporthallen, zwembaden, een stadion) en openluchtvelden (tennis, voetbal, ...). Recreatieve voorzieningen (wandelen en fietsen) zijn eerder te integreren in de omgeving, met respect voor landbouwontginning of natuurontwikkelingen (recreatief medegebruik). Ruimte voor jeugd (speelbossen, kampeerplekken) vragen bijzondere aandacht, enerzijds omdat het gaat om een belangrijke nood, anderzijds omdat de integratie in de omgeving vaak nog veel zorgvuldiger dient afgewogen te worden.

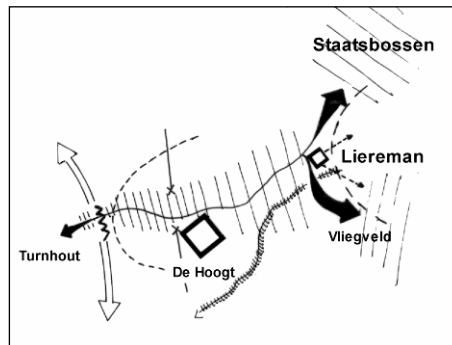
In elk ontwikkelingsproject dient nagegaan op welke wijze ruimte voor sport, recreatie of jeugd kan geïntegreerd worden, om zo te bouwen aan een aantrekkelijke vermenging ervan in de (stedelijke) woonomgeving.

1.1. Sport- en recreatievoorzieningen gekoppeld aan fietsverbindingen naar de open ruimte

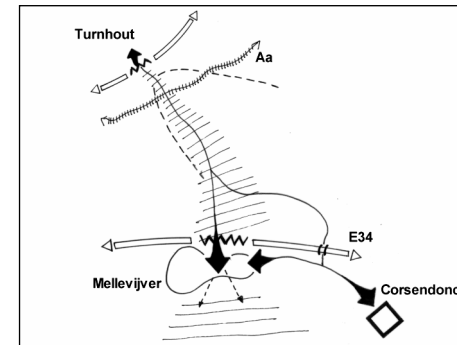
Vanuit het cultureel-historisch hart van Turnhout vertrekken een aantal groene fietsverbindingen naar de open ruimte. Deze assen liggen liefst vrij van de grote verkeerswegen, maar toch zo gericht dat ze functioneel en recreatief bij het fietsnetwerk aansluiten. Bestaande landwegen en kleine verbindingswegen komen hiervoor in aanmerking. De koppeling aan het verfijnen van het fietsknooppuntennetwerk is een belangrijk aandachtspunt.

Langs deze fietsassen zijn de belangrijkste sport en recreatievoorzieningen gesitueerd. Zo wordt de bereikbaarheid en de veiligheid voor langzaam verkeer gegarandeerd. Op de overgang naar de open ruimte worden 'recreatieve steunpunten' voorzien waar meer actieve vormen van recreatie kunnen ingeplant worden. Deze steunpunten hebben elk hun eigen karakter, sommige actiever dan andere. Een aantal hebben een thematische invulling. De actieve steunpunten zijn best ook verbonden met het verkeersnetwerk voor auto en openbaar vervoer, zodat ze een startpunt vormen voor fietsen en wandelen in de omgeving. Hoe meer de fietsas doordringt in de open ruimte, hoe meer nadruk op passieve recreatie.

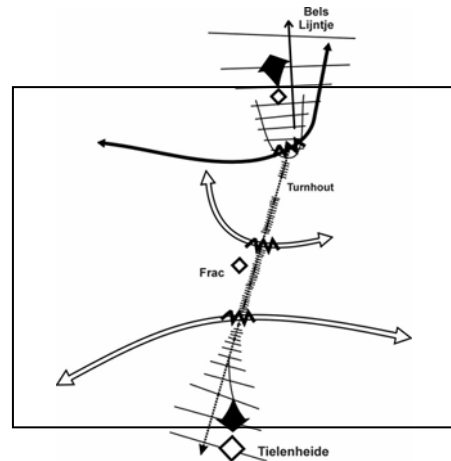
Volgende fietsassen kunnen ontwikkeld worden:

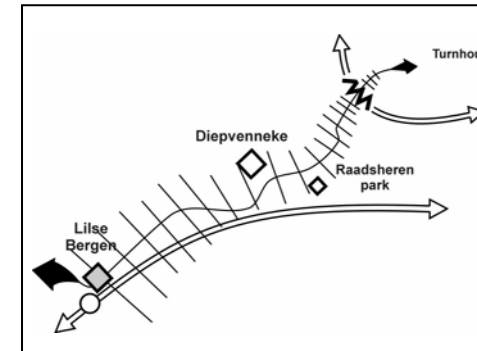
Een oostelijke as, richting natuurgebied en Liereman

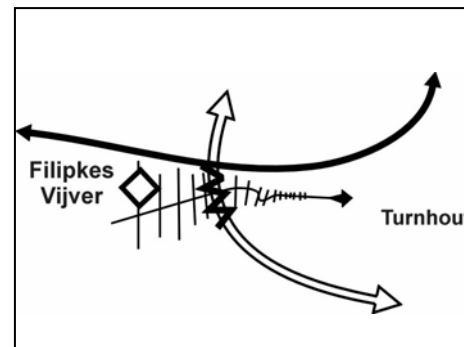
Een zuidoostelijke as, richting Mellevijver en Corsendonck

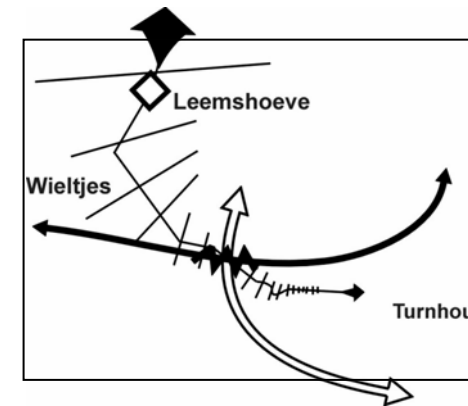
Een zuid-noord as langsheen de spoorweg over het kanaal (Bels Lijntje) van Vennengebied naar Tienenheide

Een zuidwestelijke as, via Diepvenneke naar Lilse Bergen

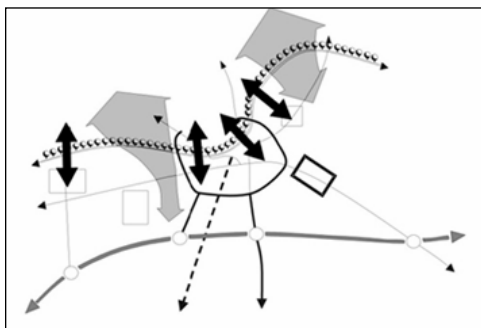

Een westelijke as naar Filipkes Vijver en verder naar het Looi

Een noordwestelijke as, over het kanaal naar Wieltjes en Leemshoeve

1.2. Het kanaal als natuur- en landschapspark

Voor het kanaal als regionale recreatieve infrastructuur zijn er heel wat mogelijkheden:

- als geheel een natuur- en landschapspark;
- op bepaalde delen een sportpark voor zachte vormen van recreatie, zoals in Begijneveldekens tussen Bels Lijntje en Kanaal;
- op specifieke plaatsen ruimte voor harde sportinfrastructuur, zowel op de oevers als op het water (sporten die de oevers niet aantasten). Ook langs het Bels Lijntje kan de site van de Maalderij harde recreatieve functies opnemen (klimmuur, fitness, ...).

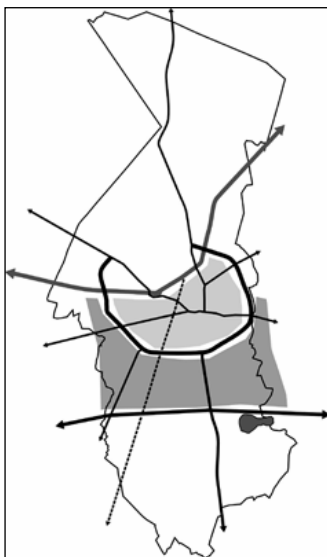
Hierbij is het belangrijk talrijke fiets- en voetgangersverbindingen tussen de gebieden ten noorden en ten zuiden van het kanaal te voorzien en de binding met de open ruimte te herstellen (o.a. Flipkensvijver, Melkhoek, Meirgoren, Karpermeer).

1.3. Zachte recreatie in het noorden van de stad

Het noorden van Turnhout kent nog een vrij open karakter, waar verschillende landschapstypes elkaar afwisselen. Hier is de natuur nog sterk voelbaar. Daarom wordt geopteerd om hier alleen passieve recreatie toe te laten: wandelen, fietsen, paardrijden, ... Alles dient ingepast te worden in de bestaande infrastructuur. Grootschalige ingrepen zijn hier niet gewenst.

Als suggestie aan de hogere overheid wil de gemeente voorstellen om hier in het kader van het recreatief medegebruik complementaire thematische steunpunten uit te werken rond bestaande historische elementen: Boones Blijk, Englandhoeve, de kleiontginningen aan het kanaal. Door deze steunpunten complementair uit te bouwen ontstaat een recreatief toeristisch netwerk dat zich inpast in het waardevolle landschap.

1.4. Harde recreatie-infrastructuur in het zuiden van de stad

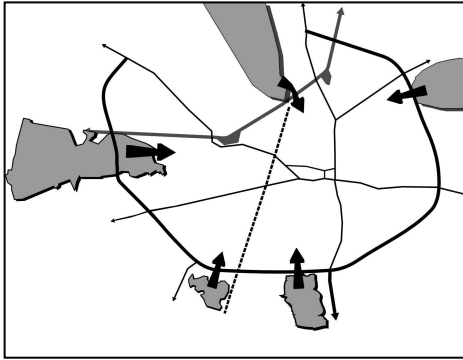
Hardere vormen van recreatie zoals sporthallen, stadion, zwembad, go-carting, ... kunnen worden ingepast aansluitend bij de binnenstad, de ringweg en de autosnelweg kunnen. Deze zijn goed bereikbaar en vormen geen aantasting van de open ruimte. Voorbeelden zijn Het stadspark, het recreatief parkgebied FRAC, de bufferzone Veedijk-Zevendonk.

1.5. Nieuwe ruimte voor recreatie omgeving Mellevijver

Ten zuiden van de E34 wordt gereserveerd voor nieuwe zachte recreatie. Als suggestie aan de hogere overheid stelt Turnhout voor om tussen Zevendonk en de Mellevijver nieuwe ruimte te creëren voor een recreatief bos: enerzijds om te voorzien in de behoefte aan sport- en spelruimte, anderzijds om te voorzien in ruimte voor herbebossing. Het bos dient aan te sluiten bij het landschap met eikenrijen rond Zevendonk en de bossen ten zuidoosten van de Mellevijver.

1.6 Parken aansluitend op de kernstad

Bestaande en nieuwe parken worden zo direct mogelijk gekoppeld aan de binnenstad, zodat een sterke en veilige relatie ontstaat.

Het in tunnel leggen van het zuidelijk deel van de ring kan de band met het bestaande stadspark versterken.

Het nieuw te ontwikkelen FRAC-terrein kan via een fietsverbinding langs het spoor goed aangesloten worden op de binnenstad. Ook met het bestaande stadspark en met de zuidelijke woonwijken kunnen veilige verbindingen gerealiseerd worden.

Op de grens van Turnhout met Vosselaar kan een stadsbos voor heel het stedelijk gebied ontwikkeld worden. Dit sluit perfect aan op de binnenstad en is via verschillende routes veilig te bereiken.

Het randstedelijk groengebied binnen de zone Bentel en de groene vingers binnen de ontwikkeling Heyzijdse Velden vervolledigen dit geheel van recreatief bruikbare groenzones rondom het centrum.

2. Elementen van de gewenste structuur sport en recreatie (kaart 7)

Bovenstaande concepten zijn gebundeld in de kaart van de gewenste structuur sport en recreatie. Volgende elementen zijn hierin structuurbepalend:

2.1 Elementen uit de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Turnhout

- Recreatief stadsbos: de toegang tot dit stadsbos dient zich langs de N12 te bevinden; de fietsroute Turnhout – Vosselaar – Beerse loopt midden door het stadsbos.
- Kanaal Schoten – Dessel als recreatieve as met functionele hoofdfietsroute (provinciaal niveau) langs de noordkant en wandel en fietsvoorzieningen langs de zuidkant (stadskant). Aan de Nieuwe Kaai is de jachthaven met omliggend parkplein een schakelpunt tussen stad en waterrecreatie.
- Kanaalzone Noord, stedelijk woongebied en woonreservegebied: het fietspad Bels Lijntje doorkruist het gebied, er is in het inrichtingsplan ruimte voorzien voor harde en zachte recreatievormen in de groene corridors en langs het Bels Lijntje
- Groen overgangsgebied Zevendonk: een landschappelijke buffer tussen de bedrijvzone Veedijk en het woongebied Zevendonk biedt mogelijkheden voor recreatie, onder andere de herlocalisatie van de zonevreemde voetbalterreinen die moeten verdwijnen voor de aanleg van de bedrijvzone.
- Randstedelijk groengebied Bentel, met op korte termijn fietsverbinding tussen stadscentrum en omgeving De Hoogt (sportcentrum Oud-Turnhout) en Liereman, en op langere termijn kansen voor openluchtrecreatie.
- Bouwvrij agrarisch gebied Waterheide: de bestaande voetbalterreinen zijn opgenomen in dit gebied. Op middellange termijn is Waterheide een mogelijke uitbreidingszone voor bedrijvigheid. Dan moet een landschappelijke en recreatieve buffer uitgebouwd worden zoals bij Veedijk – Zevendonk.

2.2 Elementen op niveau van de stad Turnhout

- De stadskern van Turnhout als middelpunt van een netwerk van radiale groene en beveiligde fietsroutes, als verbinding naar de open ruimte. Sport- en recreatie-infrastructuur sluit hier op aan;
- de noordzijde van de stad, aansluitend bij het gebied over het kanaal krijgt daarbij een eerder zacht karakter (wandelen en fietsen, paardrijden e.d. maar zonder harde infrastructuur);
- de zuidzijde, nabij E34 en industrie, krijgt een harder beeld (sporthallen, terreinen met accommodatie e.d.);
- vier parken, aan de rand van de kernstad, (Frac en Stadspark met sportvoorziening, Stadsbos- Flipkesvijver louter voor zachte recreatie, park ter hoogte van Heizijdse velden – Bels Lijntje);

In heel de regio is een knooppuntennetwerk voor recreatief fietsen uitgewerkt. Dit bestrijkt vooral het open buitengebied en de gehuchten en maakt vooral gebruik van landbouwwegen. Verschillende schakels in bos en natuurgebieden zijn niet- of halfverhard. Verbindingen met de stedelijke centra zijn minder aanwezig. Voor Turnhout is het fietspad langs het kanaal, het Bels Lijntje en een aantal routes die vertrekken vanuit het zuiden de belangrijkste toegangen tot het netwerk. Een aantal grote recreatieve voorzieningen zijn niet verbonden met het netwerk (stadspark, FRAC)

Enkele steunpunten voor passieve recreatie aan de rand van de open ruimte, die als vertrekpunt kunnen worden ingericht voor zachte vormen van recreatie. Naast beperkte parkeer- en horceavorzieningen kunnen hier een aantal recreatievoorzieningen worden ingeplant. Gebouwen zullen hier steeds een beperkte omvang hebben. Het gaat om:

- Mellevijver: zachte (niet-gemotoriseerde) vormen van watersport (surfen, duiken, zonnebaden,...) en vertrekpunt voor fietstochten of wandelingen richting Corsendonck of Kasterlee. Tussen Mellevijver en Zevendonk wordt een recreatief bos voorzien met nieuwe ruimte voor sport en spel; er wordt gezocht naar de gepaste inplantingsplaats voor gemeenschappelijke basisinfrastructuren (parking, sanitair, evt. Kleedkamers, cafetaria) in functie van te ontwikkelen recreatieve activiteiten. Deze zone kan aansluiten op het "groen overgangsgebied Zevendonk" met de creatie van een fietsverbinding onder de N19
- en geeft aansluiting op de zuidelijk vertakkingen van het fietsroutennetwerk;
- de omgeving van Boones Blijk: oude blekerij met cultuurhistorische potenties, vertrekpunt naar natuurgebied Peerdsven met beperkte toegankelijkheid; vooral gericht op wandelen;
- Klein Engeland: mogelijkheid tot toeristisch-recreatieve invulling in het kader van natuurbeleving in het vennengebied. Potentiële ontwikkeling van Klein Engelandhoeve - 't Toreke tot natuureducatief bezoekerscentrum;
- infrastructuur voor jeugdbewegingen, aansluitend op het netwerk, met als belangrijkste voorzieningen het Frac-terrein, het Raadsherenpark, de Meergoren en Leemshoeve;
- het kanaal als een bijkomende recreatieve as op regionaal niveau, waarlangs natuurontwikkeling, recreatie en sport samen kunnen uitgebouwd worden.

Bestaande concentraties met hardere recreatieve infrastructuur:

- het stadspark in de Aa-vallei ten zuiden van de ring: binnen het park-kader zijn harde infrastructuren zwembad, sportstadion, stedelijke sporthal in combinatie met openluchtinfrastructuren voor tennis, mini-golf, korfbal en atletiek uitgebouwd.
- Leemshoeve: langs de Steenweg op Merksplas ver buiten het woongebied is een hoeve omgebouwd tot een hoofdzakelijk voetbalinfrastructuur met parking, cafetaria, kleedkamers en conciërgewoning.
- Het vroegere militair domein FRAC tussen woongebied en zuidelijk bedrijvzones is aangekocht om onder andere harde jeugd- en sportinfrastructuur uit te bouwen. Mogelijk kan hier ook een (tijdelijke) standplaats voor jeugdkampen worden uitgebouwd.

- Baalse Hei: camping met veel recreatieve mogelijkheden zoals zwemmen, vissen, wandelen, voetbal, volleybal, tennis, petanque, ... hoofdzakelijk verblijf op basis van langlopende huur. In samenhang met de zones Karpermeer en Pannenfabriek is een verankering aan de historische klei-nijverheid en natuurbeleving aangewezen.

Er zijn ook een aantal ruimtelijke knelpunten qua recreatie:

- Het tekort aan openluchterreinen en de hoge kosten in de bebouwde omgeving geeft aanleiding tot een aantal zonevreemde sportinfrastructuren. Een aantal bestaande infrastructuur is in hun bestaan bedreigd door verandering van bestemming (bedrijfszone, woonontwikkeling).
- Delen van de open ruimte die verlaten worden door de beroepslandbouw geraken versnipperd en ingevuld met een chaotisch geheel van liefhebberslandbouw, paardenweiden, volkstuintjes en dergelijke. Dikwijls worden waardevolle landschapselementen vernietigd of vervangen door landschapsvreemde aanplantingen, afsluitingen en hokken. Soms is een evolutie in de richting van een recreatieve verblijfsfunctie merkbaar. Dergelijke situaties komen onder andere voor in Heyzijdse Velden (Fonteinstraat, Uitbreidingsstraat), in de omgeving van het knooppunt E13-N19, bij het Frans Segersreservaat.
- Verspreid over het noorden en zuiden komen een aantal concentraties van illegale verblijfsrecreatie voor in natuur-, bos en landbouwgebied. Er is slechts beperkt een problematiek van permanente bewoning van buitenverblijven.

3. Mogelijke beleidsmaatregelen en acties

3.1. Op niveau van de regionaalstedelijk gebied Turnhout

Stadsbos

Opmaak van een inrichtingsstudie door AMINAL afdeling Bos & Groen. Hierin worden recreatieve, landschappelijke, esthetische, ecologische elementen bestudeerd en tegenover elkaar afgewogen. In het stadsbos wordt ruimte gemaakt voor een ruim speelbos en wordt gezocht naar mogelijkheden voor groepskampementen en stookplaatsen voor de jeugd(bewegingen). De watergebonden recreatie langs het kanaal wordt bestendig en op een duurzame wijze ingepast.

Radiale fietsverbindingen

Over de gemeentegrenzen heen worden functionele en recreatieve fietsroutes uitgebouwd die enerzijds de randgemeenten op een veilige manier verbinden met het stadshart en voor de stadsbewoners de open ruimte bereikbaar maken met de fiets. Aanknopingspunten op regionaalstedelijk niveau zijn de ontwikkeling van Bentele en het stadsbos. Dergelijke grensoverschrijdende projecten genieten de steun van de provincie. Bij de uitwerking van deze fietsassen moet veel aandacht gaan naar het creëren van veilige oversteken over de grote verkeersinfrastructuren. De ontwikkeling van de fietsas Turnhout – Schorvoort – Melle – Kasterlee is een aandachtspunt bij de herinrichting van het knooppunt R13-N19. Tussen Turnhout en Merksplas wordt een veilige fietsroute gecreëerd via Achterste Heizijde die ook Leemshoeve ontsluit vanuit het toekomstig woongebied Heyzijdse Velden en via de vallei van de Meirgorenloop verbinding geeft naar het kanaal. Deze radiale fietsroutes kunnen ook betere verbindingen tussen het knooppuntennetwerk en de stedelijke kernen en voorzieningen verbeteren. Op dat vlak is een potentiële fietsroute langs de AA tussen het stadspark en het centrum van Oud-Turnhout ook een versterking.

Wandelnetwerk

Het wandelnetwerk van Turnhout kan worden verbonden met het wandelnetwerk op het grondgebied van Kasterlee.

Bovenlokale voorzieningen

Een aantal bovengemeentelijke vragen naar ruimtebehoevende recreatie komen in de verschillende gemeentes naar voor. Zo leeft in Oud-Turnhout bijvoorbeeld de vraag naar ruimte voor een golfterrein; in Turnhout leeft de vraag naar ruimte voor een wielerpiste. Voor de realisatie van deze bovengemeentelijke infrastructuur is samenwerking tussen gemeentebesturen noodzakelijk. Door samenwerking op niveau van het regionaalstedelijk gebied kan op termijn zowel ruimtelijk als financieel een goede oplossing gezocht worden.

De omgeving Baalse Hei - Karpermeer

Camping Baals Hei heeft tot hiertoe een redelijk autonoom karakter. Ruimtelijk sluit dit gebied voor verblijfsrecreatie aan bij twee andere elementen: de bedrijvzone “Pannenfabriek” op de grens met Oud-Turnhout en de recreatiezone Karpermeer aan de overkant van het kanaal (grotendeels grondgebied Turnhout, maar enkel bereikbaar via de Oud-Turnhoutse woonbuurt Werkendam en via het kanaal). Alhoewel de huidige activiteit op Pannenfabriek niet zonevreemd is, is het de vraag of een verkeersgenererende activiteit van afvalbehandeling op deze plaats gewenst is. (Gelegen op grondgebied Oud-Turnhout, bereikbaar via Ravels en via de Turnhoutse Dombergstraat). Voor het Karpermeer is intensieve recreatieve ontwikkeling steeds afgewezen door de slechte bereikbaarheid en de hoge natuurwaarde van grote delen. Pannenfabriek en Karpermeer sluiten sterk aan bij de waterrijke natuurelementen in de omgeving. Beiden hebben cultuurhistorische elementen die herinneren aan de industriële geschiedenis van de streek en het kanaal: klei-ontginning, steen- en pannenfabriek, cementfabriek.

De ontwikkeling dient te gebeuren in de sfeer van het cultuurhistorische. Door de ligging van deze gebieden langs het kanaal is dit gebied goed bereikbaar voor de jeugd; de terreinen zijn dan ook geschikt voor avontuurlijke recreatie. Als suggestie aan de hogere overheid stelt de gemeente voor de spel- en stookmogelijkheden van het gebied te onderzoeken. Bij de uitbouw van deze recreatieve mogelijkheden dienen de terreinden met een ecologische waarde ontzien te worden. De combinatie van natuur, cultuur en verblijfsrecreatie geeft specifieke ontwikkelingsperspectieven voor een bovengemeentelijk project.

3.2. Op niveau van de stad Turnhout

Initiatieven voor de uitbouw van basisstructuur sport- en recreatievoorzieningen

Recreatief fietsnetwerk

Een aantal fietsassen zullen gevrijwaard moeten worden en voor een aantal dient gestart te worden met de uitbouw. Zodoende kan een fietsnetwerk radiaal vertrekkende vanuit de stad de basis vormen voor een aantal sport- en recreatievoorzieningen. Bij het uitwerken van deze voorzieningen moet veel aandacht gaan naar de veilige oversteekbaarheid van grote verkeersassen.

Harde infrastructuur

Voor sommige sport- en recreatieve elementen is specifieke gebouwde infrastructuur noodzakelijk of gewenst. Dit bemoeilijkt de inpassing in de open ruimte. In de bebouwde omgeving is de verwervingskost meestal zo hoog dat verenigingen dit niet op zichzelf kunnen bolwerken. Toch worden deze activiteiten met harde infrastructuur best geïntegreerd in de bebouwde ruimte of als overgangselement tussen bebouwde en open ruimte vorm gegeven:

- Het aandeel harde recreatieve infrastructuur is in het stadspark na uitbouw van het stedelijk zwembad en het sportstadion gemaximaliseerd. Het stadspark is een groene long voor de stad. Het groene karakter van het stadspark dient gevrijwaard te worden. Het evenwicht tussen de parkfunctie en de sport dreigt om te slaan bij verdere uitbouw van infrastructuur.
- FRAC: hier is ruimte geschapen voor overdekte sportinfrastructuren. Na de verwerving wordt een inrichtingsplan opgemaakt en een strategie voor het realiseren en ter beschikking stellen van de infrastructuur uitgewerkt. Een gemeenschappelijke basisinfrastructuur qua parking, sanitair, kleedruimtes en cafetaria vormt de basis. Versnippering van het domein in private kavels moet voorkomen worden.
- De bufferzone Veedijk-Zevendok is mogelijk één van de laatste plaatsen waar op korte termijn uitbreiding mogelijk is voor hardere recreatie.
- In het woongebied zoekt het stadsbestuur naar plaatsen voor recreatiecomplexen, al dan niet in samenwerking tussen de overheid en het verenigingsleven. Uitbreiding van Technico-terreinen in de Smiskensstraat of nieuwe initiatieven in deze zin worden ondersteund.
- Voor bestaande sportterreinen die goed gelegen zijn worden uitbreidingsmogelijkheden onderzocht zodat bestaande infrastructuur maximaal kan renderen, goede relaties ontstaan met een recreatief netwerk en een goede landschappelijke of stedelijke inpassing bereikt wordt. Voorbeelden zijn tennisclubs die ruimte zoeken voor all weather-infrastructuur.
- Een basisvoorziening voor de Turnhoutse jeugd die momenteel ontbreekt, betreft een fuifruimte. Er zal gezocht worden naar een geschikte locatie voor dergelijke infrastructuur. Dergelijke voorziening dient centraal ingebed te worden, bv. in het stadscentrum zodat deze voor alle jeugd gemakkelijk te bereiken is. Ze dient aan te sluiten bij het bestaande uitgaans- en horecaaanbod.
- Voor de jeugdbewegingen is een zekerheid om over een lokaal te beschikken van primordiaal belang. Veel verenigingen zijn afhankelijk van externen zoals parochies en scholen. Om de nodige bestaanszekerheid te kunnen garanderen wordt alles in het werk gesteld om hieraan tegemoet te komen.

Openluchtinfrastructuur

Plaatsen om concentraties van recreatieve infrastructuur in te planten in combinatie met grote open ruimte voor recreatie zijn best gelegen op plaatsen langs de hoofdfietsroutes die ook goed bereikbaar zijn voor autoverkeer en goed inasbaar zijn in het landschapsbeeld. Deze concentraties zijn vooral geschikt voor recreatievormen die extensief grote open ruimte nodig hebben en goed samengaan met landschapsbeleving door de gewone recreant: paardensport, hondenclubs, golf, voetbal, baseball e.a. grasveldsporten. Door goede afstemming van verschillende sportverenigingen met voorzieningen voor de algemene recreant is de aanleg van gemeentelijke basisinfrastructuur op de gepaste plaats en wijze een oplossingsrichting.

Voorbeelden zijn parkeergelegenheid voor grote groepen bij manéges of hondenclubs, kleedkamers bij voetbalterreinen, cafetaria bij allerlei verenigingsterreinen. Bestaande voorbeelden zijn de recreatie-infrastructuur aan de Mellevijver of de basisinfrastructuur op de Leemshoeve. Het multifunctionele karakter kan hier nog vergroot worden. Als de concentratie goed aansluit bij een woonkern is dit ook een geschikte plek voor jeugdinfrastructuur, zowel lokalen als speelvelden en bossen. Dikwijls kan dit samenvallen met plaatsen waar de afgelopen tijd versnippering groeit door het wegvallen van basisfuncties landbouw of bedrijvigheid.

Het is belangrijk dat de basisinfrastructuur gemeenschappelijk blijft. Anders ontstaat de behoefte aan spreiding van de harde infrastructuur over grote delen van de open ruimte en wordt het landschapsbeeld minder genietbaar voor de passieve recreant. Het risico op het ontstaan van horecauitbatingen die op zichzelf bezoekers aantrekken moet ingeperkt worden.

Het stadsbestuur zoekt naar plaatsen voor openluchtinfrastructuur. Er wordt gezocht naar wijze om deze te integreren in het open landschap en te combineren met zachte recreatie. Op deze wijze kan een oplossing bekomen worden voor extensief gebruikte voetbalterreinen, hondenclubs, paardenpistes, fietscrossterreinen. Aansluiting bij goed bereikbare recreatieve knooppunten is daarbij een pluspunt. Veilige en comfortabele fietsroutes en parkeerruimte die bereikt kan worden zonder rustige gebieden te doorsnijden zijn aandachtspunten.

- Een deel van de groene corridors in Heyzijdse velden is bruikbaar voor recreatie. Vooral het gebied bij het Bels Lijntje en Uitbreidingsstraat biedt kansen voor bijvoorbeeld paarden- en hondenclubs en speelbossen met groepskampementen. Het eerste deel van de Uitbreidingsstraat met het verlaten bedrijfsterrein kan de hardere infrastructuurelementen dragen.
- In het Groen Overgangsgebied Zevendonk moet ruimte gemaakt worden voor een manège en voor herlocalisatie van zonevreemde voetbalterreinen en voor de opvang van infrastructures i.f.v. activiteiten op de Mellevijver (zeilen, ...). Een goede fietsroute tussen de omgeving Tienenheide – Zevendonk – Mellevijver is belangrijk in samenhang met goede oversteekmogelijkheden over de snelweg. Deze dient gerealiseerd te worden in overleg met de sportraad.
- Hobby-landbouw en het houden van allerlei dieren vormt een apart deel van de recreatieve invulling van de ruimte. Op een aantal plaatsen kunnen concentraties beter ingericht worden en kunnen afspraken gemaakt worden om het landschappelijk beeld te verbeteren.

In Turnhout is geen ruimte voor lawaaierige recreatie. Misbruik van de open ruimte door lawaaierige recreatievormen zoals allerlei vormen van schietspellen, motorcrossen of squads wordt best voorkomen door een combinatie van reglementering, controle en materiele ingrepen. Er wordt geen specifieke ruimte voorzien voor lawaaierige indoor-recreatie. Als ze niet inpasbaar is in de ruimte voor harde sportinfrastructuur is de activiteit waarschijnlijk ook te storend om ze elders in te planten. Bij de nieuw te bouwen sportinfrastructuur op de FRAC valt te onderzoeken of een geluidsdichte/ondergrondse schietstand haalbaar is.

Jeugd

De realisatie van enkele speelplekken voor de jeugd dient te gebeuren in overleg met de jeugdraad. Dit zowel als speelterrein op buurtniveau als door de creatie van speelbossen en terreinen nabij de recreatieve steunpunten in het buitengebied.

- In het stadsbos wordt ruimte gemaakt voor een ruim speelbos, bij voorkeur op het stuk binnen de ring van Turnhout. In het inrichtingsplan wordt gezocht naar mogelijkheden voor groepskampementen.
- Bij de ontwikkeling van een recreatief speelbos met kampementen tussen Melle en Zevendonk wordt bespeelbaarheid en veilige bereikbaarheid mee genomen.

- In bestaande buurten worden plaatsen gezocht en planologisch vastgelegd voor buurtinfrastructuur voor groen, sport en spel (vb: omgevingen Molenberg, Graatakker, Blairon, Gulden Vellekens, Nieuwstad). Bij ontwikkelingen van nieuwe woonbuurten wordt ruimte voor groen, sport en spel structureel ingebouwd (vb Melkhoek, Begijneveldekens, Nieuwe Erven, Heyzijdse Velden, ...). Dergelijke buurtinfrastructuur dient bruikbaar te zijn voor alle leeftijdsgroepen. Samenwerking tussen buurtwerken, jeugd- en sportverenigingen kan de bruikbaarheid van deze plaatsen vergroten.
- Volgende sites bieden mogelijkheden voor het creëren van speelbossen: de Nieuwe Bossen in het Turnhoutse Vennengebied, het bos rond de lokalen van Akabe in de Tichelarijstraat, de Mellevijver, den Doolhof en de oude steenfabrieken aan de grens met Oud-Turnhout. Bij de creatie van speelbossen moet nagegaan worden of er kampementen en/of stookplaatsen kunnen voorzien worden.
- Het stadspark is als speelplek zeer goed gelegen voor de Turnhoutse jeugdverenigingen. De resterende open speelvelden en speelbossen dienen gevrijwaard te worden. Om dit na te streven dienen de nodige stappen ondernomen te worden.

Er is in Turnhout nood aan overnachtingsmogelijkheden voor de jeugd (jeugdherberg). Er dienen de nodige stappen ondernomen te worden om een geschikte locatie te zoeken voor dit soort verblijfsaccommodatie.

Gebiedsgerichte aanpak zonevreemde recreatie

Na de opmaak van een inventarisatie van de terreinen die in gebruik zijn voor sport- en/jeugdbewegingen dient de gemeente een selectie te maken van de belangrijkste, meest dringende en meest problematische locaties.

Om deze selectie te kunnen maken kan uitgegaan worden van de volgende criteria:

- De behoefte tot uitbreiding, nieuwbouw of herlokalisatie;
- De ligging buiten een waardevol en kwetsbaar gebied volgens de gewenste ruimtelijke structuur;
- De aansluiting bij het centrum of de woonkern;
- Het ontplooiën van een jeugdwerking in geval van sportclubs, waarbij het maatschappelijk bereik vaak groter is dan bij andere ploegen

Bij de opmaak van mogelijke ontwikkelingsperspectieven kunnen volgende uitgangspunten gelden:

- Een duurzame oplossing verdient de voorkeur: goed vormgegeven infrastructuur, op de gepaste wijze ingeplant, met goede beheersafspraken die ontwikkelingen op korte en lange termijn mogelijk maken.
- Samenwerking tussen verschillende organisaties, verenigingen en de overheid geeft kansen tot een meerwaarde en voorkomen onderbenutting van kostelijke infrastructuur.
- Het goed samengaan van niet-georganiseerd gebruik van de ruimte en recreatieve infrastructuur biedt een meerwaarde. Bijvoorbeeld fietsen en wandelen door een zone met openluchterreinen.
- Belangrijke natuur- en landschapselementen worden gerespecteerd en zelfs opgewaardeerd. Bijvoorbeeld creatie van natuurverbindingen door gepaste houtwallen of de passende integratie van waterlopen.

- Hinder naar de omgeving moet vermeden worden: zowel naar woongebieden als naar de open ruimte. Lawaai en lichthinder, verkeersstromen door rustige gebieden, landschapsvreemde afschermingen, en dergelijke worden best vermeden.

Het is duidelijk dat de oplossingen die voorgesteld worden moeten beantwoorden aan een aantal principes waarbij het streven naar een duurzame ruimtelijke ontwikkeling, diversiteit en samenhang de belangrijkste zijn. Meer concreet betekent dit dat er zuinig dient omgesprongen te worden met de ruimte, dat natuur en open ruimte alsook belangrijke landschappelijke dragers en de aspecten die te maken hebben met het behoud van een zuiver milieu dienen beschermd te worden.

De draagkracht van een omgeving is bepalend voor wat er kan in opgenomen worden. Bepaalde functies of activiteiten zijn maar mogelijk zo lang de beoogde functie van een gebied er niet ernstig door te lijden krijgt of niet verloren gaat. Daarenboven is het van groot belang dat aandacht wordt geschonken aan het gewenste beeld dat men wil creëren.

Naast deze zijn er ook een aantal uitgangspunten die te maken hebben met het ruimtegebruik:

- Verweven is positief indien het én voor de recreatieve activiteit én voor de omgeving kan en voor beide een meerwaarde inhoudt;
- Het uitputtend aanwenden van de mogelijkheden binnen een bestaande locatie is verkiesbaar boven een onmiddellijke uitbreiding ter plaatse;
- Het behoud van recreatieve mogelijkheden in de gemeente op verschillende schaal en met een verschillende intensiteit is wenselijk;
- Bestaanszekerheid of duidelijkheid geven is noodzakelijk voor de betrokken groepen of verenigingen;

In essentie moet nagegaan worden of de ruimtelijke draagkracht van de omgeving van zonevreemde recreatieve terreinen niet wordt overschreden en hoe deze terreinen en hun gebouwen inpasbaar zijn in hun ruime omgeving.

Er worden twee oplossingsrichtingen gestimuleerd:

- Aanpassing en zo gepast uitbreiding van bestaande infrastructuren die op een duurzame wijze kunnen behouden blijven omdat ze aansluiten op woongebied en/of een recreatief steunpunt. Dit kunnen deels zonevreemde situaties zijn. Bijvoorbeeld: BPA Kapelhoek dat momenteel wordt opgemaakt voor de deels zonevreemde tennisclub. De tennisclub is gelegen langs de Oude Steenweg op Diest. De snelle ontwikkeling van de vereniging heeft tot gevolg dat er dringend nood is aan uitbreiding en vernieuwing van de huidige infrastructuur (cafetaria, buitenvelden,...). Bovendien groeit de behoefte aan indoor-infrastructuur.
- Herlocalisatie van zonevreemde infrastructuren die geïsoleerd liggen in agrarisch of open-ruimte gebied naar de nieuwe steunpunten voor recreatie, open ruimten binnen de nieuw te ontwikkelen woongebieden of de buurtgebonden voorzieningen in bestaande wijken. Bijvoorbeeld: recreatief steunpunt in Groen Overgangsgebied Zevendonk en bij kruising Bels Lijntje – Uitbreidingsstraat.

De zonevreemde **voetbalterreinen** die ondertussen wel al geïnventariseerd werden, dienen een waardige alternatief te krijgen. De voetbalterreinen De Paai, gelegen in natuurgebied, zijn ondertussen verdwenen. De voetbalterreinen van Hand in Hand en Avanti, vallen momenteel binnen het nieuwe bedrijventerrein Veedijk, in het kader van het GERUP Afbakening Regionaalstedelijk Gebied Turnhout. Zij zullen op termijn dus moeten verdwijnen. Er wordt echter de mogelijkheid voorzien deze te herlokaliseren naar het groen overgangsgebied Veedijk-Zevendonk. Het is een gebied voornamelijk bestemd voor zachte functies. Er worden mogelijkheden geboden voor landschapsontwikkeling, bebossing en recreatie. De gemeente heeft een studiebureau aange-steld voor een verder onderzoek naar de ontwikkelingsmogelijkheden van de bestaande woningen, lokale bedrijven en terreinen voor sport- en jeugdactiviteiten. Deze opdracht omvat ook het onderzoek naar de mogelijk herlokalisatie van Hand in Hand en Avanti. Ook voor de voetbalterreinen Breugelmans meer ten zuiden, kan hier een oplossing gezocht worden.

De voetbalterreinen Technico zijn gesitueerd in het Stedelijk Bouwvrij Agrarisch Gebied Waterheide. Hierover is momenteel beslist in het GERUP Afbakening Regionaalstedelijk Gebied Turnhout, om het gebied bouwvrij te houden, met als hoofdfunctie landbouw in afwachting van een beslissing over de toekomstige ontwikkeling van het gebied, eventueel als bedrijventerrein. De gemeente dringt er bij de hogere overheid op aan de problematiek van Technico mee op te nemen en een oplossing aan te bieden, bv. in een overgangszone tussen woonlint aan de Slagmolenstraat en de toekomstige ontwikkelingen in Waterheide. Tot dan kan Technico verder blijven bestaan, de gebouwen zijn gelegen in woonzone, de velden in het Stedelijk Bouwvrij Agrarisch Gebied Waterheide. Ze ondersteunen de beslissing om het gebied bouwvrij te houden. Uitbreidingen zijn momenteel niet mogelijk.

III.5 De gewenste verkeers- en vervoersstructuur

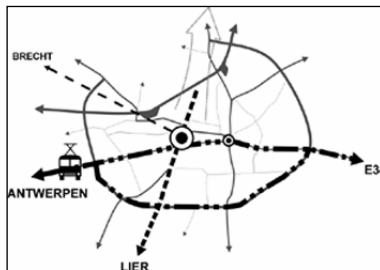
1. Visie en concepten

1.1 Ontsluiting op Vlaams niveau

De ontsluiting van Turnhout naar het Vlaamse wegennet gebeurt via de E34 als hoofdweg, en de N19 als primaire weg. Ook de N140 is in het RSV als primaire weg geselecteerd, maar in de concepten voor het GRUP voor de Afbakening van het Regionaalstedelijk Gebied wordt deze selectie overgenomen door de N132 tussen de E34 en Beerse.

Voor de verbinding met Tilburg heeft het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen de N119 via Baarle-Hertog geselecteerd als secundaire weg type III. De randvoorwaarden voor de inrichting van deze as zijn vastgelegd in de zogenaamde BENELUXnota: behoud huidige wegbreedte, richtsnelheid 70km, filters tegen vrachtwagenverkeer, aanleg vrijliggende fietspaden of ventwegen achter de bomen. Deze weg loopt echter dwars door het natuurgebied 'Turnhouts Vennengebied' en zou bij een opwaardering een ernstige bedreiging vormen voor dit kwetsbare gebied. Bovendien wordt het noordzuidverkeer dan over de nu al belaste ring geleid. Om die redenen verkiest Turnhout een verbinding met Tilburg via de E34, met een nieuwe afrit in de omgeving van Reusel, en verder via Hilvarenbeek.

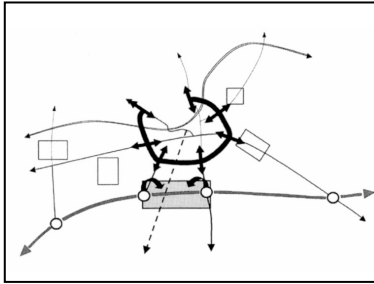
1.2 Een hoogwaardig stedelijk en regionaal openbaar vervoerssysteem

Het station van Turnhout vormt een belangrijke schakel in het openbaar vervoersnetwerk van de Noorderkempen. Op deze plaats moet een vlotte transfer van spoor naar bus en omgekeerd mogelijk zijn. Op die manier kan vanuit het centrum van de stad een ruime regio bediend worden. Een busverbinding naar het nieuwe station van Brecht maakt de treinverbinding met Nederland mogelijk via de toekomstige HST-lijn. Dit kan ook via de buslijn naar Tilburg.

In de omgeving van de zuidelijke wijken en de bedrijventerreinen is de inplanting van een station Turnhout-Zuid gewenst. Hierdoor kan ook de parkeerdruk in de omgeving van het huidige station verminderd worden.

Een tramverbinding tussen Antwerpen en het regionaalstedelijk gebied Turnhout kan op termijn een vervanger worden voor de reeds bestaande drukke buslijn tussen beiden. De N12 fungeert hierbij als drager. De locatie van de eindhalte valt best samen met de terminus voor het streekvervoer. Het Papenbruggeplein aan de zuidelijke ring kan hiervoor een goede locatie zijn in samenhang met de bovenlokale voorzieningen aan het stedelijk plateau. In afwachting van de tramverbinding wordt de N12 en eventueel stukken van de R13 uitgerust met een centrale vrijliggende busbaan. Dit concept is goedgekeurd in de streefbeeldstudie.

De verschillende woonwijken, de binnenstad, het station, en verschillende andere stedelijke voorzieningen worden ontsloten via een goed georganiseerd stedelijk openbaar vervoerssysteem. Hiermee kunnen ook de andere gemeenten van het stedelijk gebied bediend worden.

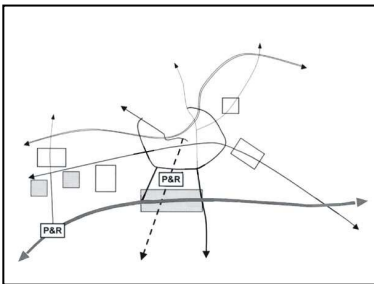
Voor de bereikbaarheid van de binnenstad is een hoogfrequente bediening met kleine stadsbusjes tussen de toekomstige terminus en de ontwikkelingspolen Blairon, stationsomgeving en Grote Markt-Brepols belangrijk.

Een aanvulling op de bestaande buslijnen is wenselijk, bv. naar Breda via Baarle-Hertog, naar Tilburg via Ravels, naar Eindhoven via Arendonk, naar Geel-Herentals (station) en naar Hoogstraten via Merksplas. Minder frequent gebruikte lijnen kunnen opgevangen worden door vraagafhankelijk openbaar vervoer. Er dient gestreefd te worden naar een combinatie van een stedelijk en regionaal openbaar vervoersnetwerk met een goede aansluiting tussen beiden.

1.3 E34 en ring als twee afzonderlijke verdeelsystemen

De autosnelweg en de ring worden op stedelijk niveau functioneel gescheiden. De ontsluiting van de economische bedrijvigheid aan de E34 gebeurt rechtstreeks en uitsluitend via de autosnelweg. Hiervoor zijn een aantal aanpassingen vereist aan de afritten.

Het stedelijk verdeelverkeer zal dan verlopen via de ring en de steenwegen die erop aansluiten. Het zuidelijk gedeelte van de ring wordt in tunnel gelegd zodat bovengronds een stedelijk plateau ontstaat dat de barrièrewerking vermindert en de interacties tussen beide overkanten intensiveert.

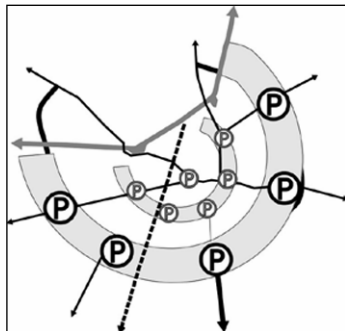
1.4 Ondersteunende functies die het autoverkeer inperken

Op een aantal strategische plaatsen buiten de kernen worden P&R-faciliteiten uitgebouwd. Voor het Turnhoutse gaat het om een P&R-terrein aan afrit 24 en aan het nieuwe zuid-station (overstap auto-trein-bus). Een systeem van stedelijke pendelbussen maakt de belangrijkste tewerkstellings- en winkelcentra bereikbaar.

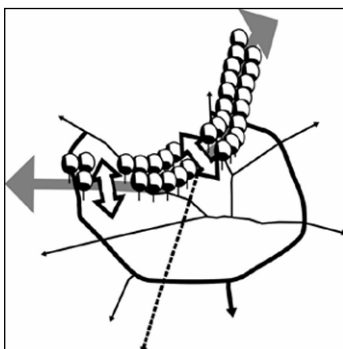
In de kernen, bijvoorbeeld aan bus- of tramhaltes zijn fietsenstallingen noodzakelijk. Deze vormen schakels van een functioneel en/of recreatief netwerk van fietsverbindingen.

1.5 Eenduidig parkeersysteem voor de stad

Bereikbaarheid veronderstelt een goed functionerend parkeerbeleid. Als stelregel geldt dat hoe dichterbij de kern parkeert hoe groter de beperkingen zullen zijn (duurder en korter). De verder gelegen parkings dienen wel op een efficiënte manier met de binnenstad verbonden te worden (bv. voetgangersdoorsteken, pendelbussen)

Randparkings	<p>Locatie: aan of in omgeving van stadsring, autosnelweg Voor langparkeerders (zoals woon-werkverkeer) Verbinding naar centrum met alternatieve vervoerswijze (bv. pendelbusjes, taxibus, fiets) Aansluitend op openbare vervoerslijnen Ruime en gratis parkeermogelijkheden voor onbeperkte duur Voorstellen nieuwe parkings: kruisingen ring met belangrijke invalswegen (N12, N18, N19, N140)</p>
Parkings in aanloopstraten	<p>Locatie: in gebied tussen ring en stadshart, waaronder belangrijke parking aan station Voor middellange parkeerduur Relatief lage parkeertarieven</p>
Bewonersparkeren	<p>Locatie: verspreid over de stad Voor bewoners zonder eigen garage Ongelimiteerd, gratis parkeren Mogelijkheden: gegroepeerde (best ondergrondse) parkeergarage, parkeren in straat, bewonerskaart, Blauwe zones, ...</p>
Centrumparkings	<p>Locatie: rond het winkelcentrum In een straal van 600m van de Grote Markt Straatparkeren enkel voor kortparkeerders (maximum 2 uur). Hoogste parkeertarief Ondergrondse parkings bij stedelijke ontwikkelingsprojecten vangen stadsbezoekers op die langer blijven.</p>

1.6. Het kanaal als as voor zacht verkeer

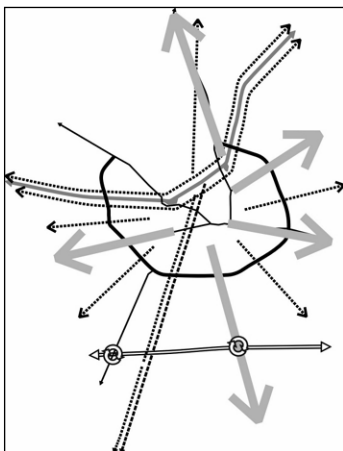
De ligging van het kanaal, vlak bij het centrum van de stad, maakt de oevers zeer geschikt als verbinding voor langzaam verkeer, enerzijds tussen verschillende delen van de stad en anderzijds tussen de stad en de open ruimte. Belangrijk hierbij is de relatie tussen beide waterkanten. Naast de bestaande ophaalbruggen dienen nog enkele vlotte oversteken voor fietsers en voetgangers voorzien te worden die de barrièrewerking van het kanaal verkleinen.

Verder zal in de mate van het mogelijke, en binnen de huidige tonnenmaat, het transport van goederen via het kanaal aangemoedigd worden voor de bedrijven die er nog gevestigd zijn.

1.7. Verkeersveilige woongebieden

Een hiërarchie uitbouwen in het wegennet van de gemeente maakt het mogelijk de woongebieden te vrijwaren van doorgaand verkeer (sluipverkeer). Duiding van een zone 30 in deze gebieden creëert rustige zones met een voorrang op de zwakke weggebruiker.

Via lokale ontsluitingswegen en wijkverdeelstraten wordt een vlotte verbinding met het kerngebied verzekerd. De parkeerroutes vormen de basis voor een lussen-systeem in de binnenstad. Ter ontlasting van de noordelijke woonwijken en het historisch centrum is het ontwikkelen van een aparte noordelijke lus noodzakelijk.

1.8. Verzorgen van functionele fietsverbindingen via veilige routes

Prioritaire aandacht moet uitgaan naar dagelijks wederkerende verkeersstromen zoals het schoolverkeer en de woon-werkverplaatsingen. Langs de hoofdverkeerswegen, zoals steenwegen en ring, dienen gescheiden fietspaden te worden voorzien. Bij belangrijke oversteken gaat de voorkeur uit naar ongelijkgrondse kruisingen. In de binnenstad dient de veiligheid te worden gegarandeerd door verminderen van de auto-intensiteit en het vertragen van de snelheid. Het mengen van het verkeer is bij de beperkingen van de ruimte in de binnenstad immers de enige oplossing om die bereikbaar te houden voor auto en voor fietsers.

2. Elementen van de gewenste verkeers- en vervoersstructuur (kaart 8)

Bovenstaande concepten zijn gebundeld in de kaart van de gewenste verkeers- en vervoersstructuur. Volgende elementen zijn hierin structuurbepalend:

2.1 Elementen uit de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Turnhout

Steenwegen als ruggengraat ontsluiting:

- N12 en N18 als openbaar vervoersas;
- N19 als ontsluitingsweg van het regionaalstedelijk gebied;
- de stedelijke ontsluitingswegen als aanvullend ten behoeve van de ontsluiting van vrachtverkeer, de N140 van R13 tot R13.

De ring van Turnhout als een activiteitenboulevard, met graduele overgang van heel actief in het zuiden tot rustig ten noorden van de oostwestas N12.

2.2 Elementen op niveau van de stad Turnhout

- de ring en de steenwegen als stedelijk ontsluitingssysteem;
- zuidelijk plateau op de ring;
- recreatieve fietsroutes vanuit de stad tot in de open ruimte, in de verschillende richtingen, met ongelijkgrondse kruisingen met de ring en de E34 waar mogelijk;
- voetgangers- en fietsverbinding over het kanaal.

3. Mogelijke beleidsmaatregelen en acties

3.1. Op niveau van de regionaalstedelijk gebied Turnhout

Primaire wegen

- R13 blijft primaire weg type II, van het kruispunt met de N12 steenweg op Antwerpen tot het kruispunt met de N119, maar het gedeelte tussen het kruispunt steenweg op Oosthoven (N12) en het kruispunt steenweg op Baarle-Hertog (N119) wordt een overgangszone, om een ontsluiting van het woongebied Melkhoek op de ring mogelijk te maken.

Secundaire wegen

- Voor de N140, steenweg op Gierle, tussen R13 en knooppunt 23 wordt een categorisering voorgesteld als secundaire weg en niet als primaire weg type II.

3.2. Op niveau van de stad Turnhout

Strategisch plan publieke ruimte

Voor de gehele binnenstad wordt, als een vervolg op het 'plan 2002, een 'strategisch plan publieke ruimte' opgemaakt, dat structureel belangrijke plekken voor herinrichting aanwijst, en dat voor verschillende types van straten richtlijnen voor de herinrichting aangeeft, afhankelijk van hun rol in de structuur van de stad.

De herinrichting van de Grote Markt kan op stadsniveau de sluitsteen van dit plan worden. Ook op buurtniveau worden sterke openbare ruimtes uitgewerkt die de identiteit en buurtleven versterken.

Een essentieel onderdeel van dit plan zijn ook de recreatieve fietsverbindingen naar de open ruimte. De structuur en de inrichting van de open ruimte moeten de 'aanknopingspunten' van deze routes in de binnenstad duidelijk maken.

Nieuw stedelijk plateau aan de zuidelijke ring

Het in tunnel brengen van het zuidelijk deel van de ring ter hoogte van het stadspark is voor Turnhout een zeer belangrijk strategisch project dat de stedelijke structuur aanzienlijk zal verbeteren. Het herstelt een zware breuk in het stedelijk weefsel en creëert ruimte voor nieuwe stedelijke voorzieningen.

Binnen het Streefbeeld van de R13 werd voor het stedelijk plateau reeds een voorstel uitgewerkt.

Het Vlaams Gewest is een essentiële partner in dit project.